

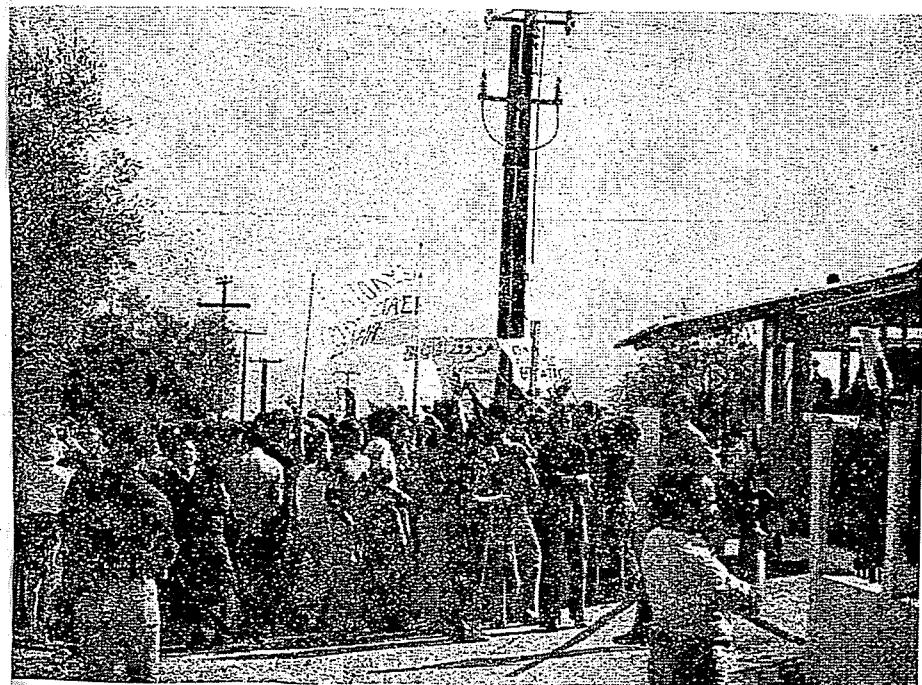
ΟΜΑΔΑ ΓΙΑ ΜΙΑ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ

ΓΙΑ ΜΙΑ
ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗ
ΑΡΙΣΤΕΡΑ

2

Η ΑΠΕΡΓΙΑ ΤΗΣ NATIONAL CAN
ΔΙΔΑΓΜΑΤΑ - ΠΡΟΦΩΤΙΚΕΣ

ΕΚΔΟΣΕΙΣ 17 ΝΟΕΜΒΡΗ

ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Σηκοπός τῆς ἔκδοσης αὐτῆς εἶναι νὰ περιγράψει καὶ ν' ἀναλύσει τὴν πρώτη ἐργατική ἀπεργία ποὺ ἔγινε στὴ χώρα μας μετὰ τὴν πτώση τῆς χούντας. Κι' αὐτὸ ἐπειδὴ πρόκειται γιὰ μιὰ ἀπεργία μὲ ίδιαίτερη σημασία.

Γιατί, ξαφνικά, μέσα στὸ εἰδυλλιακὸ τοπίο τῆς «εθνικῆς ἐνότητας», ψωσαν τὴν φωνή τους οἱ ἀπεργοὶ τῆς *National Can.* Μὲ τὸ στόμα τους μίλησε ὅλη ἡ ἐργατικὴ τάξη τῆς Ἑλλάδας κι ἔδειξε τὸν δικό δρόμο για τὴ δημοκρατία.

Γι' αὐτὴν δημοκρατία δὲν σημαίνει μόνο νάχει ἔναν ἀντιπόσωπο στὴν Βουλὴ ποὺ θὰ μιλάει γιὰ λογαριασμό της, ἀλλὰ νὰ μπορεῖ νὰ δργανώνεται ἡ ίδια ἐπεὶ ποὺ δουλεύει, ἐπεὶ ποὺ ζεῖ, μαζὶ μὲ δλο τὸ λαὸ ποὺ παλαίβει γιὰ τὰ δίκια του.

Γι' αὐτὴν, ἀποχοντοποίηση δὲν σημαίνει μόνο δ *Παπαδόπουλος* στὴν Τζιά, ἀλλὰ καὶ πέταγμα ὅλων τῶν χαφιέδων καὶ τῶν μπράβων τοῦ ἀφεντικοῦ ἀπ' τὸ ἐργοστάσιο.

Καὶ τέλος γι' αὐτὴν λεντεριὰ σημαίνει : *OXI EKMETALA-LAEYSEN - OXI AΦΕΝΤΙΚΑ.*

Κι' ἀκριβῶς γιατὶ δλα αὐτὰ τὰ προβλήματα τὰ ἔβαλαν, ἔστω καὶ μὲ στοιχειώδη μορφή, οἱ ἀπεργοὶ τῆς *National*, δλα τὰ κοράκια τῆς ἀντίδοσης, ἀπὸ τὴν ἀστυνομία μέχρι τοὺς «ἔμπειρους συνδικαλιστές», πέσανε νὰ τὴν πνίξουν.

Κι' ἀκριβῶς γι' αὐτό, καθῆκον κάθει ἐπαναστάτη εἶναι νὰ προπαγανδίζει καὶ νὰ ξαπλώνει πλατειὰ δλους αὐτοὺς τοὺς ἀγῶνες μέσα ἀπ' τοὺς δοποίους προχωράει ἡ αὐτονόμη ση τῆς ἐργατικῆς τάξης κι' ἀνοίγει δ δρόμος γιὰ τὴν ἀπελευθέρωση δλον τοῦ λαοῦ.

Ἄκομα, καθῆκον του εἶναι νὰ μποράλει καὶ τὶς ίδιες τὶς τὶς πολιτικές του ἀπόψεις καὶ θεωρία του κάτω ἀπ' τὴν κριτι-

κή τῶν μαξῶν. Γιατὶ οἱ μάζες εἶναι οἱ πραγματικοὶ ἥρωες καὶ οἱ σωστὲς ἴδεις δὲν πέφτουν ἀπ' τὸν οὐρανό, ἀλλὰ βγαίνουν ἀπ' τὺς μάζες.

Πιστεύομε, δηλαδὴ, ὅτι ἡ ἐπαναστατικὴ θεωρία πάντα βγαίνει καὶ δλοκληρώνεται μέσα ἀπ' τοὺς συγκενομένους λαϊκοὺς ἀγῶνες.

Μόνο, λοιπόν, στὸ βαθμὸν ποὺ προωθοῦμε καὶ συμμετέχουμε σὲ τέτοιοὺς ἀγῶνες, θὰ εἴμαστε καὶ σὲ θέση νὰ βγάζουμε κάθε φορὰ τὰ συμπεράσματα ποὺ θὰ μᾶς βοηθᾶνε νὰ δλοκληρώνουμε καὶ νὰ διορθώνουμε τὴν θεωρία μας καὶ τὴν πολιτική μας γραμμή, νὰ δένουμε τὸ γενικὸ μὲ τὸ εἰδικό, τὸ σήμερα μὲ τὸ χτές, τὸ ἔθνικὸ μὲ τὸ διεθνές.

Σήμερα, τὸ λαϊκὸ κίνημα στὴν Ἑλλάδα, δὲν ἔχει μιὰ δλοκληρωμένη θεωρία, δηλαδὴ μιὰ ἀντίληψη τῆς ἐλληνικῆς ποιωνίας καθὼς καὶ μιὰ στρατηγικὴ καὶ ταχτικὴ ποὺ θὰ τὸ δδηγήσουν στὴν ἐπανάσταση. Αὐτὰ μένονταν νὰ δλοκληρωθοῦν.

Καθοριστικὸς παράγοντας γιὰ τὴ διαμόρφωση μιᾶς τέτοιας δλοκληρωμένης θεωρίας, εἶναι ἡ ἀνάπτυξη τῶν λαϊκῶν ἀγῶνων. Κι' αντὸ γιατὶ τέτοιοι ἀγῶνες ἀνεβάζουν τὸ ἐπίπεδο τῶν λαϊκῶν μαξῶν κι' αὖτὴ ἡ διαδικασία δόληγετ στὴν διαμόρφωση τῆς πρωτοπορείας, πρωτορείας ποὺ ἔχει βγεῖ μέσα ἀπ' τὸ λαὸ καὶ τοὺς λαϊκοὺς ἀγῶνες.

Μόνο ἔτσι θὰ μπορέσουμε ν^o ἀφομοιώσουμε δημιουργικὰ τὴν παγκόσμια θεωρία καὶ πεῖρα τοῦ προλεταριάτου καὶ νὰ τὴν μεταβάλουμε σὲ ὅπλο πάλης μας γιὰ τὸν ἀγῶνα σήμερα, στὴν Ἑλλάδα.

²Αθήνα, Δεκέμβρης '74

ΜΕΡΟΣ Α'

Οἱ μάζες εἶναι οἱ πραγματικοὶ ἥρωες

MAO

Τὸ χρονικὸ τῆς ἀπεργίας

Εισαγωγὴ

Πηγαίνοντας στή N.C. γιὰ δουλειὰ ξέραμε πολὺ λίγα πράγματα. Κατ' ἀρχὴν δτι ἡταν μιὰ καινούργια ἑταιρία 5 χρονῶν καὶ δτι ἡταν Ἑλληνοαμερικάνικη. Πηγαίνοντας ἔκει ἔνας γέρος μῆς εἶπε δτι δούλευε στὸ ἴδιο ἐργοστάσιο 15 χρόνια. Παράλογο θένθαι απὸ μιὰ πρώτη ἀποψη, γὰ δμως ποιὰ εἶναι ἡ ἐξήγηση. Παλιὰ στὴν δδὸ Θηρῶν ἡταν ἔνα ἐργοστάσιο. Πρὶν ἀπὸ ἐφτά χρόνια τὸ ἐργοστάσιο αὐτὸ τὸ ἀγόρασε δ Κασνακίδης. Τέλος δ ἴδιος μετὰ ἀπὸ δύο χρόνια συγεταιρίστηκε μὲ τοὺς Ἀμερικανοὺς καὶ μεταφέρθηκε τὸ ἐργοστάσιο στὴν Ἐλευσίνα. Γιὰ τὸ γέρο ἐργάτη δὲν εἶχε ἀλλάξει τίποτα τὸ οὔσιαστικό. Συνέχιζε νὰ δουλεύει στὸ ἴδιο ἐργοστάσιο παρ' ὅλο ποὺ εἶχε ἀλλάξει καὶ ἀφεγυικὸ καὶ χῶρο. Τὴν ιστορία δμως τοῦ ἐργοστάσιου τὴν συμπλήρωσαν οἱ ἀφηγήσεις ἐνὸς μηχανικοῦ μὲ πληροφορίες ποὺ δὲν τὶς ἤξερε δ ἐργάτης. Μᾶς εἶπε δτι σὲ δλη τὴν Ἐλλάδαν ὑπάρχουν ἀλλα 3 ἐργοστάσια, καθὼς καὶ ἔνα στὴ Κύπρο καὶ ἔνα στὴν Τυνησία. Κάνει ἐξαγωγὲς στὸ ἔξωτερικό, καὶ προμηθεύει ἑταιρίες ξένες ποὺ δρίσκονται στὴν Ἐλλάδα.

Στὴν N.C. δουλεύουν περίπου 500 ἄτομα. "Αντρες ποὺ θασικὰ εἶναι οἱ εἰδικευμένοι, γυναῖκες, κοριτσάκια, μαθητευόμενοι καὶ Πακιστανοί. Οἱ μισθοὶ ἡταν οἱ θασικοί, δηλαδὴ μισθοὶ πείνας, 147 γιὰ τὶς γυναῖκες, 172 γιὰ τοὺς ἀντρες, 90 γιὰ τοὺς ἀγήλικους, κάπου 210 γιὰ τοὺς εἰδικευμένους καὶ 150 γιὰ τοὺς Πακιστανούς. Οἱ Πακιστανοὶ δὲν ἔχουν καμμία ἀσφάλεια, καμμία ἰατρικὴ περίθαλψη. Αὕτα τὰ λεφτὰ εἶναι ἀρκετὰ μόγο γιὰ τὸ κόπο ποὺ κάγει καγεῖς γὰ πάει καὶ γάρθει.

Δὲν σταματάει δμως ἔκει τὸ κακό. Ο ρυθμὸς τῆς δουλειᾶς

είγαι: έξουθεγωτικός και δύο γρήγορα κάνεις τόσο πιο γρήγορα σου ζητάνε για κάνεις. "Οσα παραπάνω έδηγαντες τὰ έδηγαντες τούμπα γιατί τὰ χρώσταγες. Ή ταχύτητα καὶ τὰ ἀνύπαρχα μέτρα ὀσφάλειας πολλές φορὲς πληρώθηκαν μὲν αἷμα. Δὲν ήταν λίγοι οἱ ἄγθρωποι ποὺ παράλυτος γιατί ἔπεσε τὸ ψαλίδι ποὺ κόδει τοὺς τοίγκους πάνω του καὶ τοῦ ἔσπασε τὴ σπονδύλικὴ στήλη. Κι: ὅλα αὐτὰ τούμπα. Χωρὶς νὰ ὑπάρχει οὔτε μπαμπάκι: γιὰ τὰ ἀπαραίτητα καθημερινὰ κοινὰ κοψήματα ποὺ γίγονται πιάγοντας τοὺς τοίγκους.

"Η κινητικότητα τῶν ἐργατῶν εἶγαι μεγάλη. Λίγοι εἶγαι αὐτοὶ πούρουν πάνω ἀπὸ ἔνα χρόνο καὶ κύρια εἶγαι: εἰδικευμένοι. Η κινητικότητα αὐτὴ διφείλεται στὸ εἶδος τοῦ προσωπικοῦ ποὺ δουλεύει στὸ ἐργοστάσιο (φοιτητές, ξένοι ἐργάτες χωρὶς χαρτιά, μαθητές, γυναῖκες κλπ) καθὼς καὶ στὰ χαμηλὰ μεροκάμχτα καὶ τὴ σκληρὴ δουλειά.

Αὕτη ὅμως ή κινητικότητα ἀποτέλεσε ἔνα στοιχεῖο ποὺ στράφηκε σ' αὐτὴ τὴ φάση ἐγάγτια στὰ ἀφεντικά, ἐγὼ γενικὰ χρησιμεύει στὸ γὰ ἐμποδίζει τὴν δργάνωση τῶν ἐργατῶν καὶ τοὺς ἀγῶνες τους.

Γενικὰ ή συχνὴ ἀλλαγὴ τῶν ἐργατῶν, μιὰ καὶ ἀπαγορεύει ἐκ τῶν πραγμάτων μιὰ σταθερότητα στὶς σχέσεις μεταξύ τους, ἐμποδίζει: τὴ μακροχρόνια καὶ συστηματικὴ δουλειὰ δργάνωσης. "Ομως στὴ φάση ποὺ δρισκόμαστε ἀμέσως μετὰ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ 'Ιούλη' 74 ἔπαιξε ἔνα ρόλο θετικὸ γιὰ τὴν ἐμφάνιση τοῦ πρώτου ἀπεργιακοῦ κινήματος τοῦ βιομηχανικοῦ προλεταριάτου. Καὶ αὐτὸ ἀπὸ πολλὲς ἀπόφεις.

Πρῶτα - πρῶτα ἔνα προσωπικὸ τόσο ἐγαλλασσόμενο δὲν ἔχει μεγάλη αἴσθηση οὔτε ἀνάγκη ἀπὸ τὴ λεγόμενη «διομηχανικὴ πειθαρχία». "Ολοὶ οἱ ἐργάτες λείπουν τουλάχιστον μιὰ φορὰ τὴ δοδομάδα. Σάββατο καὶ Δευτέρα πέφτει καταστροφή. Οἱ ἐργάτες ἀφήγουν τὶς μηχανὲς γιὰ ξεκούραση. Υπάρχουν τημῆματα ποὺ αὐτὲς τὶς μέρες πέφτουν ἀπὸ τὰ 20 στὰ 3 - 4 ἀτομα. "Ετοι σπάει ἡ ιεραρχία. Παράλληλα ἔνα τέτοιο προσωπικὸ ἀπὸ τὴ σύγθεσή του, μαθητές, φοιτητές, σπουδαστές τεχνικῶν σχολῶν εἶναι καλὸς ἀγωγὸς ἰδεολογίας τῆς διαδήλωσης, τῶν «έξωτερικῶν» συμβάντων, τῆς γενικῆς πολιτικῆς.

"Ετοι οἱ ἐργάτες τῆς N.C. ήταν ἀπὸ τοὺς πρώτους ποὺ ἀρχίσαν νὰ συμμετέχουν στὶς διαδηλώσεις ἀπὸ τὸν Αὔγουστο καὶ μετά.

Μέσα στὸ ἐργοστάσιο ἀρχίσαμε ἀπὸ τὸ γὰ συμμετέχουμε στὶς ἀγτιφασιστικὲς ἀγτιφασιστικὲς ἐκδηλώσεις. Στὴν συγκέντρωση γιὰ τὴν Κύπρο στὴ πλατεία Κοτζιὰ ήταν 15 - 20 ἐργάτες ἀπὸ τοῦ Κασανακίδη. Όρισμένοι ηρθαν μαζί μας στὴ διαδήλωση στὸ Σύνταγμα, πούριγε παρὰ τὰ γαυγίσματα γιὰ προδοκάστια τῆς δργανωτικῆς ἐπιτροπῆς τῆς συγκέντρωσης.

— Τὴ 1η Όχτωρη ηρθαμε δργανωμένοι στὴ διαδήλωση 12 ἀτομα.

— "Ετοι τὸ γεινὸ πολιτικὸ κλίμα ἀρχίσε νὰ μπαίνει στὸ ἐργοστάσιο.

"Ομως δὲ μέναμε μόνο ἐκεῖ. Ἀπὸ παλιότερα εἴχαμε ἀρχίσει καὶ μιὰ ἀλλη δουλειὰ στὸ ἐργοστάσιο. Ἀπέναντι στὴ γραμμὴ ποὺ λέει: μπαίγω στὸ ἐργοστάσιο, φάγνοντας δρίσκω τοὺς πολιτικοποιημένους καὶ τοὺς φήνω πάνω στὴ γενικὴ πολιτικὴ μου γραμμή, διστε γὰ κάνω κάτι παραπέρα, ἀγτιτάξαμε τὴ γραμμὴ τοῦ Μαοΐσμου:

Οἱ μάζες ἀγτιστέκονται στὴν ἐκμετάλλευση καὶ στὴν καταπίση. Οἱ πρωτοπόροι σὲ πρώτη φάση πρέπει νὰ ξεχιγήσουν μὲ τὴ συστηματοποίηση τῶν αὐθόρμητων πράξεων ἀγτίστασης τῶν μαζῶν, συμμετέχοντας σ' αὐτές, γὰ τὶς μεταβάλλουν σὲ πολιτικὴ συνειδητική σὲ πράξεις ἀγτίστασης.

Μόνο μέσα ἀπὸ αὐτὴ τὴ διαδικασία θὰ ξεχωρίσουν τὰ πραγματικὰ πρωτοπόρα στοιχεῖα τῶν μαζῶν καὶ θὰ σχηματίσουν μιὰ δύναμη ποὺ θ' ἀγεδάσει τὸ ἐπίπεδο πάλης.

Τὸ διάλειμμα ήταν λίγο. Μόνο ἔνα τέταρτο. Δὲ φτάνει στὸν κόσμο. Γι: αὐτὸ πολλὲς φορὲς ἔμενε περισσότερο ἔξω. Αὐτὸ προσπαθήσαμε γὰ τὸ συστηματοποιήσουμε. Νὰ τοῦ δώσουμε ἔνα ταξικὸ περιεχόμενο. Τὸ διάλειμμά μαζί μὲ ἀλλους ἐργάτες τὸ κάναμε 20 λεφτά, μισή ώρα. "Οταν ἐρχόταν δὲ πιστάτης δὲν τρέχαμε σὰ δρεμένες γάτες. Τὸ μεγαλύτερο διάλειμμα εἶναι δικαιώματα μας. Τὸ ἀφεντικὸ μαζὶ κλέβει καὶ σχι μετεῖς κάνουμε «λούφα», δηλαδὴ κλέδουμε τὸ ἀφεντικό (!)

Τὸ ίδιο προσπαθήσαμε γὰ κάνουμε μὲ χιλιάδες ἀλλα πρά-

ματα: Ρυθμό δουλειᾶς, στάση ἀπέναντι στὸν ἐπιστάτη, ὑποστήριξη τῶν Πακισταγῶν ἐργατῶν, ἀπουσίες.

Δενόμαστε λοιπὸν μὲ τοὺς ὑπόλοιπους ἐργάτες σὲ μιὰ θάση ἀντίστασης καὶ ὅχι κοινωνολογιοῦ σὲ θέματα ποὺ ἔπεργαν τὸ ἐπίπεδο συγειδητοποίησής τους.

Ἐτσι ἡ «πολιτικοποίηση» τῶν ἄμεσων πράξεων ἀντίστασης καὶ συμμετοχῆς στοὺς γενικοὺς πολιτικοὺς ἀγῶνες ἥταν ἡ ἀρχικὴ διαδικασία ποὺ ὀδήγησε στὴν ἀλλαγὴ αἰλίματος. Τὸ ἀποτέλεσμα ἥταν ὅτι: μιὰ διμάδη πρωτοδουλίας ἔκειναί γιὰ γὰρ ἀρχίσει ἡ ὁργάνωση στὸ ἐργοστάσιο. Σ' αὐτὴ τῇ διαδικασίᾳ ἐκφράζονται δύο γραμμές. Ἡ μία γραμμὴ θέλει γιὰ δάση τοῦ σωματείου, (δπως ἔλεγαν τὴν ὁργάνωση τῶν ἐργατῶν) νάναι δὲ περιορισμένος ἀριθμὸς τῶν «πολιτικοποιημένων». Ἐπίσης ἄμεση ἔνταξη τοῦ σωματείου στὸ κλαδικό, δηλαδὴ σ' ἔνα ἀφορητικό σχῆμα χωρὶς πρόσωπο. Ἐτσι θὰ ὑπάρχουν διάφοροι ἀσχετοὶ πρὸς τοὺς ἐργάτες τοῦ ἐργοστάσιου συγδικαλιστὲς ποὺ θὰ τοὺς λύγουν τὰ προβλήματα. Ἡ ἄλλη γραμμή, ἡ δική μας, ἥταν, τὰ πιὸ προχωρημένα καὶ κυριώτερα τὰ πιὸ ἔξεγερμένα στοιχεῖα πρέπει γὰρ ἔκειναρίσουν σὰν ἐπιτροπὴ ἀλλὰ γὰρ ἐπιστρέψουν στὴ δάση σὰν φυσικὴ τῆς πρωτοπορεία. Καὶ γὰρ τραβήξουν τοὺς ἐργάτες στὴ διαδικασίᾳ ὁργάνωσης. Αὐτὴ ἡ ὁργάνωση θὰ πρέπει παράλληλα γὰρ εἶναι ριζωμένη στὸν ἴδιο τὸ χῶρο τοῦ ἐργοστάσιου.

Οἱ ἴδιοι οἱ ἐργάτες, ἡ δάση, γὰρ πάρουν στὰ χέρια τους τὰ πράγματα καὶ ὅχι οἱ ἐπαγγελματίες συγδικαλιστὲς ποὺ θέλουν μερικὰ χρόνια ἀκόμα γιὰ γὰρ πάρουν τὴ σύγταξή τους σὰ συγδικαλιστές.

Ἡ ἀνάγκη τῆς στιγμῆς ἥταν ἡ ἐμφάνιση αὐτῆς τῆς διμάδας πρωτοδουλίας ποὺ θὰ καλοῦσε τοὺς ἐργάτες γὰρ συζητήσουν τὰ προβλήματά τους καὶ γὰρ δοῦν τὸ τρόπο πάλης τους.

Βγῆκε λοιπὸν μιὰ προκήρυξη. Καὶ ἐδῶ ἐκφράστηκαν οἱ δύο γραμμές. Ἡ μία ἔλεγε γὰρ τὴν μοιράσει ἔνας, ὥστε ἀντιχτυπηθοῦμε ἀπὸ τὰ ἀφεντικὰ γὰρ μὴ χτυπηθοῦμε δλοι. Ἡ ἄλλη γραμμὴ ἥταν ὅτι πρέπει γὰρ μοιραστεῖ ἀπὸ δλους. Πρέπει δὲ καθένας ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ ἥταν στὴν διμάδα, γὰρ τὴν μοιράσει σὸν τιμῆμα του, ὥστε γὰρ ὑπάρχει τὸ δέσιμο τοῦ χώρου δουλειᾶς μὲ τοὺς συγκεκριμένους ἀγρόποντας ποὺ ἔκαγαν τὴν ἐγέργεια καὶ μὲ τοὺς ὑπόλοιπους. Παράλ-

ληλα ἔσπαγε τὸ κλῖμα τῆς τρομοκρατίας ποὺ ὑπῆρχε ἀκόμα. Καὶ τέλος εἶχε μεγάλη σημασία, δὲ κόσμος γὰρ δεῖ ὅτι εἴγαι πολλοὶ ποὺ τὴν κάνουν αὐτὴ τὴ δουλειὰ καὶ ὅχι ἔνας.

Τελικὰ συμφωνήσαμε σ' αὐτὸν καὶ χωρὶς γὰρ ἔχουμε ἀπόλυτη συγαίσθηση τοῦ τί στιγμὴ, μοιράσαμε τίς προκηρύξεις τὴν ὥρα τῆς δουλειᾶς. Ὁ κόσμος ἔγινε σιάστηκε. Ὁλη τὴν μέρα μίλαγε γιὰ τὴν προκήρυξη. Τὸ μεγαλύτερο ρόλο τὸ ἔπαντες ἡ πράξη καὶ ὅχι αὐτὸν καθαυτὸν τὸ κείμενο.

Μετὰ ἀπὸ δύο μέρες τὰ 13 ἀτομα τῆς ἐπιτροπῆς πρωτοδουλίας γινήκαμε 50. Οἱ δύο γραμμὲς ἔγινασυ γκρούστηκαν καὶ αὐτὴ τῇ φορὰ ἀκόμα πιὸ ἔγινον. Ἡ μιὰ πλευρὰ ἔθελε γὰρ κάνει ἔκεινη τὴ στιγμὴ ἔνα ὑπόμυγμα μὲ τὰ αἰτήματά μας, γὰρ τὸ δώσουμε στὸ κόσμο γὰρ τὸ ὑπογράψει: καὶ στὴ συγένεια γὰρ τὸ πᾶμε στὰ ἀφεντικά. Ἡ ἄλλη ἔλεγε ὅτι πρέπει γὰρ δροῦμε πάση θυτία χῶρο γὰρ καλέσουμε δλοι τὸν κόσμο, γὰρ γίνει δηλαδὴ μιὰ γενικὴ συγέλευση ὥστε δλοι οἱ ἐργάτες γὰρ συμμετάσχουν στὴ δημιουργία τοῦ ὑπομυγματος. Μ' αὐτὸν τὸ τρόπο θὰ μπορέσουμε γὰρ δοῦμε: α) Ποιὰ εἴγαι ἔκεινα τὰ προβλήματα ποὺ μποροῦν γὰρ συσπειρώσουν δλα τὰ τμήματα β) συμμετέχοντας οἱ ἀνθρώποι στὴ δημιουργία τοῦ ὑπομυγματος θὰ τὸ αἰτήμα γίνεται σὰν κάτι δικό τους καὶ θὰ ἀγωνιστοῦν γιὰ τὰ αἰτήματά τους γ) θὰ τὸ ὑπογράψουν ἀκόμα πιὸ εύκολα οἱ πιὸ δισταχτικοὶ καὶ οἱ φοιτησμένοι. Θὰ τὸ ὑπογράψουν πιὸ εύκολα δταν. Θὰ τὸ ἔχουν υπογράψει 50. Ἐτσι κλείσαμε γιὰ μιὰ διδομάδα ἀργότερα γὰρ γίνει ἡ Γενικὴ Συγέλευση. Δὲν πρόλαβε δικιας γὰρ γίνει.

a. Ἡ ἀπεργία

Τὰ ἀφεντικά, ποὺ ἥταν τὰ ἴδια ἐπὶ χούντας καὶ τώρα, ἀγτιδράσαντας. Ἀπόλυταν ἔγιναν ἀπὸ αὐτοὺς ποὺ συμμετεῖχαν στὴν πρωτοδουλία γιὰ τὴν ὁργάνωση τοῦ κόσμου.

Τὰ ἀφεντικά προσπάθησαν γὰρ τὸν ἀπολύτουν ἀπὸ τὴ δουλειὰ χωρὶς κανένας γὰρ τὸ πάρει χαμπάρι. Οἱ πρώτοι ἐργάτες ἀντιδράσαντες ἀμέσως καὶ διγήκαντες στὴν αὐλή παρατάντας τὴ δουλειά. Σὲ λίγο ἡ πλειοψηφία τῶν ἐργατῶν ἥταν στὴν αὐλή.

Τὸ κύριο πίτημά μας ἦταν νὰ ἐπαναπροσληφθεῖ ὁ Γ. Δημουλέας, ὅπως λέγαν τὸν ἀπολυμέγο. Καὶ δχ: μόγο αὐτό, ἀλλὰ νὰ μὴ γίνει: καμιὰ ἀπόλυτη γιὰ δόποιοδήποτε λόγο.

Τὰ ἀφεντικὰ στὴν ἀρχὴ κάνγαν πῶς τὸ περγᾶν γιὰ ἀστεῖο καὶ λέγανε: «Μὰ σοδαρευτεῖτε, πηγαίνετε νὰ πιάσετε δουλειά, τί πράγματα εἶναι αὐτά;» κ.ἄ.

Ο κόσμος δῦλο καὶ περισσότερο ἀγρίευε. Τὸ ποτήρι εἶχε πιὰ ἔσχειλίσει. Ἀρχίσανε γὰ δραίνουν στὴν ἐπιφάνεια ὅσα, χρόνια τώρα, ἦταν καταχωγιασμένα.

Τὰ ἀφεντικὰ τὰ ἔπιασε τρομάρα. Ἡ πρώτη τους ἀγτίδραση ἦταν νὰ κλειστοῦνε στὰ γραφεῖα τους. Ο κόσμος ἔμεινε μόνος του.

Τώρα ἐπρεπε νὰ σκεψοῦμε πῶς θὰ πῆμε παραπέρα. Πρῶτο πράγμα ποὺ ἀποφασίσαμε ἦταν ὅτι δὲν ἔχουμε καμιὰ συζήτηση μὲ τὰ ἀφεντικὰ καὶ δόποιοδήποτε δῦλο τους. Τὸ πρόβλημά μας τὸ ξέρανε καλὸ καὶ μπορούσαγε γὰ ἀπαγτήσουν: Θὰ ξαναπροσλάθουν ἡ δχ: τὸν συγάδελφό μας.

Μέχρι: ἐκεὶ θάταν ἡ συζήτηση μαζί τους καὶ μαζί μας, κι ἐποιος ἀπὸ δυάδους ἥθελε γὰ πεῖ κάτι, μπροστεῖς γάλ τὸ πεῖ μόνο μπροστά σ' ὅλω τὸν κόσμο ποὺ δριταίταν στὴν αὐλὴ τοῦ ἐργοστάτου.

Βγῆκε μὰ ἐπιτροπή. Μέλη τῆς ἦταν ἀπὸ τοὺς ἀνθρώπους ποὺ εἶγαν ἀναλάθει: τὴν πρωτοδουλία γιὰ τὸ ὄργάνωμα στὸ ἐργοστάτου καὶ δὲν ἤταν ορυφό.

Ἄποστολὴ τῆς ἦταν ἄν ἔρχόταν ὅποιοιδήποτε γιὰ συζήτηση νὰ μίληγε μαζί της, μπροστά δέδουια σ' ὅλο τὸν κόσμο. Ἡταν μιὰ ἐπιτροπὴ ποὺ δὲν εἶχε κανένα ιδιαιτερο χαραχτήρα ήγεσίας. Ἐνώ γιγάντουσαν αὐτὰ ἔφτασε καὶ ἡ χωροφυλακή.

Ἀγτιδράσαμε μὲ περιφρόγηση καὶ ἀδιαφορία μπροστά στοὺς μπάτσους. Μᾶς πληγίασαν. Θέλανε γὰ μᾶς συγετίσουν μὲ τὸ καλὸ ἡ μὲ τὸ ἄγριο.

Οπως τὰ ἀφεντικὰ δὲν ἀλλάξανε ἀπὸ τὴν ἔφταστια μέχρι σήμερα, ἔτσι καὶ ἡ ἀστυνομία. Ἀρχίσανε τὶς ἀπειλές: «Θὰ σᾶς κόψουμε τὰ αὐτιά, θὰ σᾶς κάνουμε κεφτέδες» κ.ἄ. Αὐτὰ ὅμως ἀγριεύανε τὸν κόσμο. Λέν, εἶγαν ἀλλάξει πολλὰ πράγματα ἀπ' ὅτι ἦταν παλιότερα.

Ἄδιαφορώντας γιὰ τὴν ἀστυνομία, τὴν ἀγαγκάσαμε νὰ μαζευτεῖ στὴ γωγία καὶ μεῖς συνεχίσαμε τὴ δουλειά μας.

Ἡ ἀπεργία μας, ἡ πρώτη αὐθόρυμη ἀπεργία τῶν ἐργατῶν στὴν Ἑλλάδα, ἦταν πιὰ γεγονός.

Ἐπρεπε ΝΑ ΠΑΜΕ ΠΑΡΑΠΕΡΑ.

Ἐπεσε ἡ ἴδεα γὰ φύγουμε. Οἱ περισσότεροι ἀγτιδράσαμε. Γιὰ πρώτη φορά, ἐνῶ κάθε μέρα ἰδρώνυμε στὶς ἴδιες μηχανές, δρισκόμαστε μαζί καὶ συζήταγμε γιὰ τὰ κοινὰ μας προβλήματα. Κι αὐτὸ τὸ θέλαμε.

Ρίχτηκε ἡ ἴδεα νὰ περιμένουμε μέχρι τὶς 3 ποὺ θαρχόταν ἡ ἀλληλούχεια γιὰ νὰ μείγουν καὶ αὐτοὶ ἔξω, μαζί μας. Ὁλοι συμφωνήσαμε.

Παρέες - παρέες οἱ πρώην σκλάδοι: τοῦ Κασγακίδη συζήταγμα γι': αὐτὰ ποὺ συγέθαιγαν. Γι': αὐτὰ ποὺ ἐμεῖς οἱ ἴδιοι δημοσηργήσαμε.

Τὰ λεωφορεῖα τῆς ἀπογευματιγῆς βάρδιας φτάσαν. Οἱ περισσότεροι ἐργάτες μείγαν ἔξω, μαζί μας. Ἄλλα μαζί μὲ τοὺς ἔργατες ἥθελε καὶ ἔνας ἀποθηκάριος, αὐτὸς ποὺ ἥθελε ἀπὸ παλιὰ γὰ διακιηρυγώτει σὲ πρόεδρο τοῦ σωματείου. Ἡταν μεγάλος στὴν ἡλικία καὶ παλιὸς συγδικαλιστής.

Η κύρια θέση του ήταν: «"Όλοι στά σωματεία". Άκόμα μᾶς είχε πληροφορήσει ότι δικόσμος έκανε δισημμα την έποχή της διχτατορίας, πώς δὲν πήγαινε να γραφτεῖ στά σωματεία και έτοι διφηγε τους χουντικούς για κάνουν δικέλουν. Σ" αυτά δικα διγιδρούσαμε γιατί ξέραμε τι σημαίνει σωματείο οι συγδικαλιστές πηγαίναγε, τα κανογίζαγε με τα διφεντικά και πουλάγαν τους διγιδρούσαμε μας.

Μόλις ξεμύτισε, ή ατμόσφαιρα άλλαξε. Ο κόσμος συγνήθισμένος ήπο πρὶν μιλαγε ἐλεύθερα, ἔλεγε τὴ γνώμη του γιὰ δικα. Αύτὸς είπε: «ὅταν μιλάω ἐγὼ δὲν θὰ μιλάει κανένας ἄλλος». Κι δικόσμος τὸ δέχτηκε γιατί ἀκόμα δὲν ήξερε τι σήμαινε κάτι τέτοιο. Δὲν ήξερε πώς τὸ πρώτο δῆμα τῶν ἀντιδραστικῶν εἶναι πάγτα γιὰ ἀφαιρέσουν τὸ λόγο ἀπὸ τὶς μάζες. «Οταν οι μάζες χάσουν τὸ λόγο, οἱ ἀντιδραστικοὶ μποροῦν γιὰ κάνουν τὶς μαγούθρες και τὰ ξεπουλήματα.

Ο κόσμος μπέρδεψε ἐκείνογε ποὺ τους ἀφαίρεσε τὸ λόγο μὲ τὴν ήγεσία του. Άλλα αὐτὸς δ ἀγθρωπὸς δὲν ήταν δ ἡγέτης τῶν μαζῶν ποὺ είχε διεῖ ποὺ τους ἀγώνες τους ἀλλὰ ήταν δ «καταξιωμένος», δ ἀγθρωπὸς μὲ τὴν πείρα ποὺ είχε πάει και ἔξορία. Και έτσι προστέθηκε ἄλλο ἔνα μέλος στὴν πεγταμελὴ ἐπιτροπή.

Και ἐκείνος ποὺ πήρε τὸ λόγο ἀπὸ τὶς μάζες, ἔτρεξ γρήγορα γιὰ εἰδοποιήσει ἐκείνους στους διποίους θὰ τὸν ἔδινε, τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο Ἐλευσίνας και τὸ Πιζοσπάστη. Προηγούμενα κανεὶς δὲν εἶχε σκεφτεῖ γιὰ εἰδοποιήσει τὸ Ε.Κ. Τι ηταν τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο γιὰ μᾶς; Τίποτε, κάτι τὸ ἔξωτερικό, κάτι τὸ ἀγύπαρχτο.

Ο ἐργατικὸς κέντρος κατάφτασε. Τὰπ μὲ τὸν «συγδικαλιστὴ» κι ἀποφασίσανε, χωρὶς κάν γιὰ ρωτήσουνε τὸν κόσμο, πώς δ ἐπιτροπὴ θάπτετε νὰ πάει μᾶζι του στὸν Κασακίδη. Οι ἀπεργοὶ τὸ δέχτηκαν κι αὐτό. Τὸ Ε.Κ. και δ συγδικαλιστὴς μεταβάλλαγε έτσι τὴν ἐπιτροπὴ ἀπὸ ἀπλὸ δργανο σὲ «ἡγεσία». Οι ἀπεργοὶ πιὰ δὲ θάταν ούτε κάν παρατηρητὲς στὶς συζητήσεις ποὺ ἀφοροῦσαν τους ίδιους.

Άλλα δ ἐπιτροπὴ ηταν πολὺ γιὰ τὸ γοῦστο του Κασακίδη, ηταν ἀκόμα πολὺ κουτὰ στους ἐργάτες ἀπεργούς. Γι' αὐτὸ δήλωσε πώς δὲν ἀναγγωρίζει τὴν ἐπιτροπὴ, ἀλλὰ μόνο τὸ Ε.Κ.

Ο γραμματέας του Ε.Κ. Σπυρόπουλος εἶπε διάφορα δημαρχ-

γιακά, προσπαθώντας νὰ μεταβληθεὶ σὲ ἡγέτη τῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ τόνισε δικόσμος έποιησε στὴν κατανόηση που θὰ δεῖξει δ κ. Κασακίδης. Τέλος σφίζαγε τὰ χέρια και δικόσμος τοῦπε γιὰ ξαναπεράσει γιὰ τὸν κεράσει ένα καφέ. Τὴν ἐπιτροπὴ, ποὺ στὰ μάτια του ἀσεγτικοῦ ἔκφραζε τὴ δύση τῶν ἐργατῶν, δὲν ήθελε γιὰ τὴν ξέρει. Τὸ Ε.Κ. τὸ ήξερε και τοῦθειε γιὰ καφεδάκι.

Βράδιαζε. Αποφασίσαμε γιὰ πάμε στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο Ἐλευσίνας γιὰ συζητήσουμε. Ο «Πιζοσπάστης» ήθελε γιὰ πάρει φωτογραφίες και ἔπεισε διέδει δ ἐπιτροπὴ γιὰ χωρίσει και γιὰ πάρει γιὰ ποζάρει μόνη της γιὰ γιὰ ἀποθανατιστεῖ δ ἡγεσία. Μέσα αὐτὸ τὴν ίδια τὴν ἐπιτροπὴ δημόσιας σηματοδόσεις και ἔτσι τὰ μέλη της δηγκαν φωτογραφία μαζί μὲ ὅλους τους ἐργάτες.

Στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο Ἐλευσίνας ποὺ ἀπέχει πάγω ἀπὸ δ χιλιόμετρα πήγαμε μὲ πορεία. Μᾶς συγιδένανε τρία «100» και μοτοσυκλέτες. Ο κόσμος στὸν δρόμο ήθελε γιὰ πληροφορηθεὶ γιὰ τὴν ἀπεργία, ρώταγε και ηταν μᾶζι μαζί. Απ' τὰ γιαπιὰ ἀκούστηκαν φωνές: «Οι οικοδόμοι μαζί! σας», «μπράδιο καλὰ του κάνετε», καπ.

Ταυτόχρονα ἔνα μέλος τῆς ἐπιτροπῆς κατέθηκε στὴν «Αθήνα» σπου συγεδρίαζε τὸ διασχολικό, δηλαδὴ ἀντιπρόσωποι τῶν φοιτητῶν ἀπ' ὅλες τὶς σχολές. Ἀγάγγειλε τὴν ἀπεργία και ζήτησε συμπαράσταση.

Στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο κάποιος εἶπε δ ἐπιτροπὴ γιὰ κάτσει χωριστὰ ἀπὸ τὸν ἀπεργούς, γύρω ἀπὸ ἔνα τραπέζι. Δὲν τὸ δεχτήκαμε. Ήρθε πάλι δ Σπυρόπουλος. Εδόγαλε ἔνα δεκάρικο γιὰ τὸν ἀποφασιστικὸ τρόπο ποὺ τὰπε στὸν Κασακίδη και ἀμέσως μετὰ κάλεσε τὴν ἐπιτροπὴ γιὰ συγεδρίασε ίδιαιτέρως. Εἶπαμε: «μπροστὰ σ' δόλο τὸν κόσμο και δχι: κρυφά». Ο ἐργατικόπατέρας εἶπε: «εἶγαι θέμα τὸξης». Και γυρνώντας πρὸς τὸν κόσμο, ρώτησε δικέ ξεχει ἐμπιστεούγη στὴν ἐπιτροπὴ του δχι, γιατὶ ἀγ ἔχει πρέπει γιὰ συγεδριάσει μόνη της. «Ετσι πέρασε κι αὐτό.

«Οταν δ ἐπιτροπὴ πήγε ίδιαιτέρως τὴν ρώτησε, τὶ γνώμη ξεχει δικόσμος εἶγαι σὲ θέση νὰ προχωρήσει τὴν ἀπεργία δχι; Γι' αὐτὸ τὴν ήθελε τὴν ἐπιτροπὴ, γιὰ γιὰ τὴν ρωτήσει γιὰ τὰ γοῦστα του κόσμου, χωρὶς γιὰ ρωτήσει τὸν ίδιο τὸν κόσμο. Εἶγαι φαγερό, δικόσμος τοῦπε θέλαγε γιὰ ξεχωρίσουν τὴν ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὸν ἐργάτες. Ετσι δ ἐπιτροπὴ γάνογτας τὴν ἐπαφὴ μὲ τους ἀπερ-

γούς, θάταν πιὸ εὔκολο γὰ τὸ μποκύψει στὶς μανοῦδρες τῶν διάφορων ἐργατοπατέρων. Τελικὰ ἡ ἐπιτροπὴ ἀποφάσισε ἡ ἀπεργία γὰ τὸ συνεχιστεῖ. Δόθηκε ραντεδοῦ γιὰ τὴν ἐπόμενη τὸ πρώτη στὸ ἐργοστάσιο.

Τὴν ἄλλη μέρα ἐγὼ θεωρούσαμε φυσικὸ γὰ τὸ ξαγαμποῦμε καὶ γὰ μείνουμε στὴν αὐλὴ τοῦ ἐργοστάσιου, ὅπως ὅλη τὴν προηγούμενη ἡμέρα, τώρα ἡ ἀστυνομία, μὲ τὴ στολή, μᾶς ἐμπόδιζε. Καὶ ἀπὸ τὴν ἄλλη, ἡ ἀστυνομία, χωρὶς στολή: δι πρόεδρος τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου Καθηδαρίας, δι Σπυρόπουλος καὶ δι παλιὸς συγδικαλιστὴς ἔλεγαν δι τὸ ἑρῷον κάνουμε ἀπεργία ἡταν παράνομο γὰ τὸ δρισκούμαστε στὴν αὐλὴ τοῦ ἐργοστάσιου. Ο κόσμος τὸ δέχτηκε δι τὸ ἡταν παράνομο καὶ ἔμεινε ἀπὸ ἔξω.

Παράνομο γιὰ τοὺς νόμους τῶν ἀφεγυικῶν. Ἀλλὰ μὲ τοὺς ἕδιους γόμους παράνομη ἡταν καὶ ἡ ἀπεργία μας, γιατὶ ἐκείνη τὴν ὥρα ἀγωνιζόμασταν γιὰ γὰ τὸ ἀποχήσουμε ἔνα ἄλλο νόμο ποὺ θὰ μᾶς καλύπτει: «δχι στὶς ἀπολύσεις γιὰ δποιοδήποτε λόγο». Σ' αὐτὴ τὴ δάση εἶγαι ἀστεῖο γὰ λέσ δι τὸ εἶγαι παράνομο γὰ μείνεις στὴν αὐλὴ. Ο κόσμος ἔμεινε ἔξω καὶ ἡ ἀστυνομία τὸν ἔδιωξε καὶ ὅπο τοῦτο τὸν ἔστειλε στὰ χωράφια γύρω ἀπὸ τὸ ἐργοστάσιο. Καὶ ὅλα αὐτὰ μὲ τὴν εὐλογία τῶν ἐργατοπατέρων μας, δηλαδὴ τῆς «ἡγεσίας».

Ἐπερπε γὰ προχωρήσουμε πάρα πέρα. Νὰ βαθύνουμε τὸ περιεχόμενο τῆς ἀπεργίας. Ν' ἀρχίσουμε τὴν συζήτηση γιὰ τὰ αἰτήματά μας. Γιατὶ τὸν Δημουλέα τὸν διώξαγε γιὰ μᾶς κάπουν τὸ δρόμο γὰ δάλουμε μπροστὰ τὶς διεκδικήσεις μας: Μεροκάματα, φαρμακεῖο, καντίνα, κ.λ.π. Ταυτόχρονα θὰ ἔπρεπε μὲ προκηρύξεις γὰ πληροφορήσουμε τὰ γύρω ἐργοστάσια καὶ τὴ κοινὴ γνώμη. Γύρω ἀπὸ τὶς ἐλιές ἀρχίσαμε γὰ συζητᾶμε ὅλα αὐτά.

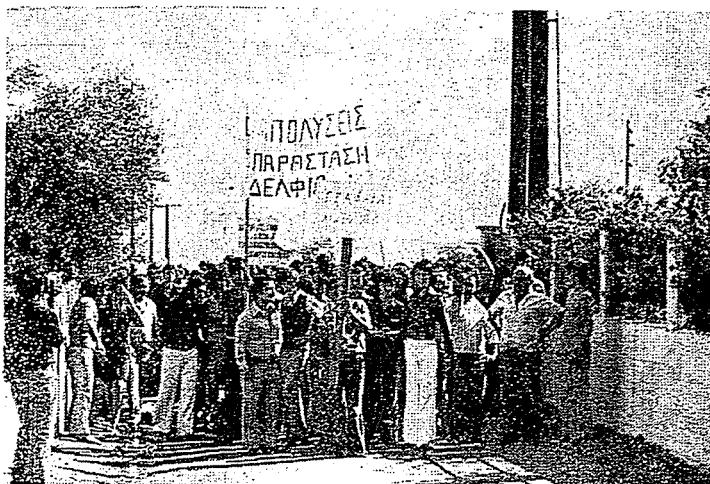
Συζητήσαμε ἀκόμα γιὰ γὰ δάλουμε ἀπεργιακὲς ἐπιτροπὲς στὴν πόρτα τοῦ ἐργοστάσιου, ὥστε γὰ ἐμποδίζουμε τοὺς ἀπεργοστάστες γὰ μποῦν. Ομως αὐτές οἱ συζητήσεις ἡταν ἀκόμα σκόρπιες, κομματιασμένες, δὲν κατάληγαν σὲ ἀποτελέσματα. Γιατὶ, ὅπως λέχτηκε, προτοῦ γὰ ἔρθει ὁ ἀγτιπρόσωπος τῆς ΓΣΕΕ δὲν μπορούσαμε γὰ κάνουμε τίποτα. Καὶ ὑποχρεωθήκαμε γὰ περιμένουμε, ἀκόμη καὶ δοσοῦ ἀπὸ μᾶς εἶχαγε συγείδηση γιὰ τὸ ρόλο τῆς πουλημένης ΓΣΕΕ.

Στοῦ Κασγακίδη ἡ ἐργατικὴ τάξη μετὰ τὸ γῦψο τῶν 7 χρόνων, ἔκαγε ψαχούλευτὰ τὰ πρῶτα τῆς δήματα καὶ θὰ ἀντιμετώπισε δόλους τοὺς ἐχθρούς τῶν ἐργατῶν, ἔναν πρὸς ἔγαν, κι δεις τὶς μέθοδος τους γιὰ γὰ μπορέσει γὰ μάθει ἀπὸ τὴ πείρα της.

Ήταν λοιπὸν ἡ σειρὰ τῆς ΓΣΕΕ. Ἀποφασίσαμε στὸ ἀφεγτικὸ γὰ πάεις ἡ ΓΣΕΕ, δι ἐργατικὸς κέντρος καὶ ἡ ἐπιτροπὴ μαζί, μὲ τὸν ὄρο ὃς: ἂν δὲν δεχτεῖ τὴν ἐπιτροπή, γὰ μὴ δεχτοῦνε οἱ ὑπόλοιποι συγομιλίες. Ο Κασγακίδης δὲν δέχτηκε τὴν ἐπιτροπή. Φυσικὰ οἱ ὑπόλοιποι συγομιλήσαν.

Ο πουλημένος τῆς ΓΣΕΕ εἶπε: «Η ἀπεργία σας εἶγαι ἀδικη, δι Δημουλέας ἀπολύθηκε γιὰ μπουσίες. Οι ἐργάτες δὲν τὸ χωνέψανε: «Νὰ φύγεις». «Δὲν θέλουμε γὰ μᾶς μιλήσεις». Ο ἐργατικὸς κέντρος κρατοῦσε πισιγή, δὲν ἡταν ἀκόμη ἡ ὥρα του. Ήρθε μετὰ καὶ ἔνας χαρτογιακὸς τοῦ Υπουργείου Ἐργασίας καὶ μᾶς εἶπε τὰ ἴδια. Τὸν διώξαμε μὲ τὶς κλωτσιές.

Ἐξ ἄλλου γι: αὐτοὺς δὲν ὑπῆρχε πρόσλημα, τὸ ὑπουργεῖο εἶγαι τοῦ Καραμανλῆ καὶ δι Καραμανλῆς τοῦ Κασγακίδη. Ἀφοῦ τελειώσαμε μ' αὐτοὺς δι ἐργατικὸς κέντρος πρότεινε στὸν κόσμο γὰ πάει στὸ κέντρο. Μ' αὐτὸς συμφώνησε καὶ δι ἀποθηκάριος, δι παλιὸς συγδικαλιστής, δι ἄγθρωπος μὲ τὴν πείρα, παρ' ὅλο ποὺ ἡ ἐπιτροπὴ εἶχε ἀποφασίσει γὰ προτείγει στὸν κόσμο γὰ μείνει ἔκει γιὰ γὰ

περιμένει και τους άπογευματιγούς που θὰ έρχονται σαν. ⁷ Ήταν
ή πρώτη προσπάθεια γιὰ νὰ σπάσει ή απεργία που κάναν ό ἐργα-
τικὸς κέντρος και ὁ δικός μας πουλητέος. Γιατὶ ἀγ οἱ ἀπογευματι-
νοὶ μπαίναν μέσα, τὸ παιχνίδι θάγε κριθεῖ, η ἀπεργία θάγε ξε-
πουληθεῖ. "Ομως ήταν τόσο χοντρὸ ποὺ δὲ πέρασε.

Ἐτσι ἄρχισε νὰ ξεπροβάλει η μόνιμη ἀγτίθεση που κυριάρ-
χησε στὴ συγένεια. ⁸ Απ' τὴ μιά, οἱ «ἐλιέσ», ὁ χῶρος μας, η δύναμη
μας, ἀπ' τὴν ἄλλη τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο, ὁ χῶρος τῶν ἐργατοπα-
τέρων, η προδοσία και τὸ ξεπούλημα. Στὶς ἐλιέσ ξέσω ἀπ' τὸ ἐργο-
στάσιο δρισκόμαστε στὸ φυσικὸ μας χῶρο. ⁹ Οποιος ήθελε νὰ μᾶς
θρεῖ έρχόταγε ἐκεῖ, ήταν σὲ ἵση μοίρα μὲ μᾶς και ἐμεῖς εἰχαμε
τὴ δύναμη. Ἐκεῖ ἀπένταντὶ μας δρισκόταγε τὸ ἐργοστάσιο, ποὺ εἴ-
χαμε τίσιες μὲ τὸ αἷμα μας, και οἱ μπράδοι τοῦ ἀφεντικοῦ, ἀστυγο-
μία και χαριδέες μὲ λευκὸ κολλάρο. Ἐκεῖ θλέπαμε τὸν ἔχθρο μας
κατάφατσα και δὲ κάναμε τὸ στόχο.

Τὸ Ε.Κ. ήταν μακριά. ¹⁰ Έκεῖ μέσα ήταν τὸ σπίτι, ὁ χῶρος
τῶν ἐργατοπατέρων. Τὸ ἀφεντικὸ δὲν μᾶς ἐμφανιζόταν ξεκάθαρα,
ἐμφανιζόταν μὲ τὴ μορφὴ φίλων μας. ¹¹ Ακόμα δὲν εἴχαμε ἐκείνη τὴ
δύναμη που θὰ ἐπέτρεπε γὰ κυριεύσουμε και τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο.
Τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο ήταν ὁ χῶρος τοῦ ἀφεντικοῦ.

Ἡ συγδικαλιστικὴ ἀστυνομία ἀπέτυχε γιὰ τὴν ὥρα. ¹² Η κρα-
τικὴ ἀστυνομία ἐπρεπε νὰ δράσει. Οἱ μπάτσοι ποὺ καταφτάνανε μὲ
περιπολικὰ και κλούθεις ἀπ' τὸ πρωτὶ παραταχήκανε στὶς δύο
ἄκρες τοῦ δρόμου. Θέλαν γὰ μᾶς ἐμποδίσουν γὰ κλείσουμε τὸ δρό-
μο στὰ λεωφορεῖα ποὺ θὰ φέργαν τοὺς ἀπογευματιγούς.

Τὸ πρώτο λεωφορεῖο φάγηκε. Μιὰ κραυγὴ δηγῆκε ἀπ' ὅλους
τοὺς ἀπεργούς: «Συμπαράσταση ἀδέρφια». Πολλοὶ εἶχαν φύγει γω-
ρίτερα γιὰ νὰ δροῦν τὰ λεωφορεῖα και νὰ ἔξηγήσουν τὶ συμβαίνει,
νὰ τοὺς καλέσουν στὴν ἀπεργία, μὲ τ' ἀδέρφια τους, ἐνάγτια στοὺς
ἔχθρους τους. Μόλις τὸ λεωφορεῖο ἔφτασε, σπάσαμε τὸ κλοιὸ τῆς
ἀστυνομίας. Ωρμήσαμε πάγω στὶς πόρτες, ἐνῶ τὸ λεωφορεῖο ήταν
σὲ κίνηση. ¹³ Απὸ μέσα οἱ ἐργάτες σπρώχαγε γὰ ἀγοίζουνε τὶς πόρ-
τες. Τὰ κοφάκια μὲ τὴ στολὴ τράβαγαν τοὺς ἐργάτες πούχαγε γα-
τζωθεῖ στὶς πόρτες. Σφύριξαν γροθίες και κλωτσίες ἀπὸ μᾶς,
γκλόμπες ἀπὸ τοὺς μπάτσους. Οἱ ἐργάτες γιὰ πρώτη φορὰ μετὰ

τὸ Πολυτεχνεῖο, ἀντιμετώπιζαν στὸ χῶρο τους τοὺς μακελάρηδες
τοῦ λαοῦ.

Τὸ λεωφορεῖο πέρασε και δημιουργήθηκε ἔνας κλοιὸς χωρο-
φυλακῆς ἀνάμεσα στοὺς ἀπεργούς και στὸ λεωφορεῖο. ¹⁴ Εγα ἄλλο
μέρος τῆς χωροφυλακῆς τὰ εἶχε βάλεις μὲ τοὺς ἔξαγρια μέγους ἀ-
περγούς, ποὺ τοὺς ἔδριξαν και τοὺς ἀπειλούσαν, γιατὶ δὲν ἔδειπε
καμιὰ διαφορὰ μ' αὐτὰ ποὺ γιγότουσαν ἐπὶ χούγιας. Αὔτοι οἱ δημιως
κοὺ ήταν μέσα στὸ λεωφορεῖο ἔσπασαν τὸν κλοιὸ και ἔγιναν
μὲ τὰ ταξικὰ τους ἀδέρφια.

Τὰ ἐπόμενα λεωφορεῖα σταματοῦσαν ἀπὸ μόνα τους. Οἱ ἀπερ-
γοὶ εἶχαν γινήσει και η ἀστυνομία εἶχε καταλάβει ὅτι θὰ πα-
λεύσουμε μέχρι γὰ γινήσουμε. Κίτρινοι σὰν τὸ φλουρὶ ἔμειγαν οἱ λα-
κέδες τοῦ ἀφεντικοῦ νὰ παρακολουθοῦν γινημένοι.

Οταν ἔνα - ἔνα τὰ λεωφορεῖα σταματοῦσαν, μιὰ ήταν ἡ
κραυγὴ μας: «Νικήσαμε! Νικήσαμε!». Πράγματι εἶχαμε γινήσει
και δὲν ήταν η φευτο - ηγεσία ποὺ μᾶς εἶχε δδηγήσει σ' αὐτὴ τὴ
νίκη. Καὶ η γίνη αὐτὴ ἔγινε ἀκόμα μεγαλύτερη ὅταν κατέδηκαν
νὰ ἀπεργήσουν και οἱ Πακιστανοὶ ἐργάτες.

Οἱ Πακιστανοὶ ἔγιναν μαζί μας. Αὔτοι, τὸ πιὸ καταπιεζό-
μενο κομμάτι τῆς ἐργατιᾶς τῆς Ἑλλάδος, οἱ σκλάδοι, χωρὶς χαρ-
τιὰ και δικαιώματα, δρισκούταν μαζί μας στὸν κοινὸ ἀγώνα, κι
ἡρθαν ὅλοι ἐγ σώματι. ¹⁵ Γι' αὐτοὺς ὁ ἀγώνας ήταν κάτι παραπάνω
ἀπὸ τοὺς μπόλοι πους. ¹⁶ Ήταν ἀγώνας γιὰ τὰ πιὸ στοιχειώδη ἀνθρώ-
πιγα δικαιώματα.

Οἱ ἐργάτες τοὺς ἀντιμετωπίσαμε σὰν ἐργάτες. Χαρήκαμε και
συγκινηθήκαμε ποὺ ήρθαν μαζί μας. Νιώσαμε τὴ δύναμη μας ἀκα-
ταγίκητη. Διάφοροι ἐπιστάτες τοὺς εἶδαν μόνο σὰν κρέας ποὺ τὸ
πήραμε ἀπὸ τὸν Κασγακίδη. ¹⁷ Γι' αὐτὸ και λέγανε. Νὰ τοὺς κρα-
τήσετε καλὰ γὰ μὴ σᾶς φύγουν. Δὲν τοὺς εἶδαν ὅπως ἐμεῖς: Ταξι-
κὰ ἀδέρφια μας, ποὺ πρέπει νὰ μποῦν στὶς διαδικασίες τῆς ἀπερ-
γίας, νὰ γιωσουν τὰ κοινὰ αἰτήματα, γὰ συμμετάσχουν ἔνεργά.

Ήταν η ὥρα 4 περίπου δταν ἀποφασίστηκε νὰ πᾶμε στὸ
Ἐργατικὸ Κέντρο γιὰ νὰ συζητήσουμε μὲ ποὺ συγκεκριμένο τρόπο
οὐ πᾶμε παραπέρα.

Οἱ ἀπεργοὶ τῆς N.C. συγειδητοποιοῦσαν ὅλο και περισσότερο
τὸν ιστορικὸ ρόλο ποὺ παίζανε γιὰ τὸ κίνημα ἐκείνη τὴ συγμή.

Είχαν τήν άγάγκη συμπαράστασης, τήν άγάγκη νάξαπλωθεῖ διάγωνας τους, γάλα γίνει τό δυνατό περιεστέρο γνωστός. Ένων δρισκόδιασταν στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο καὶ ἔγιγαν συγκεκριμένες προτάσεις γιὰ γάλα μαζευτοῦν λεφτά, νάξα φτιαχτοῦνε καὶ νάξα μοιραστοῦν προκηρύξεις, διὰ Σπυρόπουλος ἀπάγτησε, μήν διηγουχεῖτε, γιὰ αὐτὰ εἶναι τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο... Εάν ή ἀπεργία κρατήσει τόσο ποὺ οἱ ἀπεργοὶ δὲν θάξουνε γάλα φάνε, θάξαντο καζάνι στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο. "Οσο γιὰ τὶς προκηρύξεις καὶ αὐτές θὰ τὶς διγάλει: τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο.

"Ο Σπυρόπουλος ἵσχυριζότανε διὰ δὸ ρόλος τοῦ Ἐργατικοῦ Κέντρου εἶναι: δοηθητικός. "Ομως μὲ τὴ τόση διοήθειά του μᾶς ἔπαιρε δῆλη τὴν πρωτοδουλία γιὰ γάλα μή μᾶς κουράσει. Βέδαια δῆλ' αὐτὰ δὲν γιγάντουσαν ἀπὸ τὴν καλή του καρδιὰ ἀλλὰ μπάκια καὶ τοῦ φύγουν τὰ πράγματα ἀπὸ τὰ χέρια καὶ μετὰ ἀπὸ κεῖ ἀλλοίμονο: Θὰ ἔπαιρνε δὸ κόστος τὴν ἔξουσία στὰ χέρια του.

"Ενῶ γιγάντουσαν αὐτὰ ἔγιγε ἔγα τηλέφωνο: δὸ Υπουργὸς Ἐργασίας καλεῦσε τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο καὶ τὴν ἐπιτροπὴ γάλα συζητήσει. Τελικὰ ἀποφασίστηκε γάλα πᾶνε. Ο Υπουργὸς ἔδωσε μιὰ ἑγδιαφέρουσα λύση ποὺ συμφώνησε δὸ Σπυρόπουλος καὶ μπῆκε σὲ διλήμμα καὶ δ δικός μας πουλημένος. Ο Υπουργὸς πρότειγε γάλα πάψει ή ἀπεργία, γάλα πᾶνε οἱ ἄνθρωποι στὶς δουλειές τους καὶ αὐτὸς διόρθωσεται διὰ δημοσιεύσεως θὰ πάνε στὴ δουλειά. Ο Σπυρόπουλος καὶ διὰ Καδδαδίας (πρόεδρος τοῦ Ε.Κ.) δρῆκαν ποὺλ ἑγδιαφέρουσα τὴν πρόταση. Ή ἐπιτροπὴ ἤταν ἔναγίτιον καὶ δὸ Σπυρόπουλος εἶπε συμφωνῶ, θὰ τὸ ποῦμε αὔριο στὸν κόσμο καὶ θὰ ἀποφασίσουμε. Ο Υπουργὸς Μαλακέστας, μὲ τὴ σειρά του, εἶπε: Εἴσαστε γιεσία καὶ ή γιεσία δόηγει, δὲν δόηγεῖται ἀπὸ τὸ κόσμο. Μ' αὐτὸ τὸ σοφὸ δριτιμὸ γιὰ τὸ ρόλο τῆς γιεσίας ἔψυγαν Ἐργατικὸ Κέντρο καὶ ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὸ διούργειο.

"Ολοι αὐτὴ τὴ σοφία τὴν εἶχανε μέσα στὸ μυαλό τους. Μόγο ποὺ διπῆρχαν δυὸ θέσεις: ή μιὰ διὰ πράγματι ἔτσι εἶναι, ποὺ τὴν εἶχαν Σπυρόπουλος, Καδδαδίας καὶ διὰ παλιόδες συγδικαλιστὴς καὶ μιὰ ἀλλη ἀποψὴ διὰ αὐτὰ εἶναι λόγια γιὰ γάλα εξεχωρίζουν τὴν ἐπιτροπὴ ἀπὸ τὸν κόσμο καὶ διὰ τὴν ἐπιτροπὴ εἶναι: δργανιο τῶν μοξῶν καὶ δχιοι ἀπεργοὶ δργανο τῆς ἐπιτροπῆς. Γιὰ αὐτὸ θὰ πρέπει: γάλα ἀναφέρουμε στοὺς ἀπεργοὺς τὶ εἰπώθηκε καὶ αὐτοὶ εἶναι ποὺ θὰ ἀποφα-

σίσουν. Ο Σπυρόπουλος καὶ διὰ Καδδαδίας προσπαθώντας γὰ πείσουνε τὴν ἐπιτροπὴ διὰ αὐτὸ εἶναι γίνη λέγανε, διὰ δὲν ἔχει ξαναγίνει κάτι τέτοιο, δηλαδὴ γάλα ἐπαναπροσληφτεῖ ἀπολυμένος. Θάπρεπε νὰ σπάσει: ή ἀπεργία. Εἶπε πάλι γιὰ τὸν ρόλο τῆς γιεσίας, γιὰ τὴν ἰδιαίτερη δικαιολογία ποὺ ἔχει ή ἐποχή, προεκλογικὴ περίοδος, διὰ τὴν συνεχίζουμε καὶ καταπήσουνε θὰ εἶναι ἀναγκασμένος γὰ κινητοποιήσει δῆλη τὴν Ἐλευσίνα καὶ τότε θὰ εἶναι τὰ πράγματα ἀσχημα (λέει καὶ εἶχε καμιὰ σχέση μὲ τὸν ἐργάτες τῆς Ἐλευσίνας δὲ διορισμένος ἐργατοπατέρας). Εξ αλλού ἀναφορὰ γιὰ τὴν προεκλογικὴ περίοδο ἔκανε καὶ διούργος. Τί σύμπτωση! Κράτος, ἀστυνομία, Γ.Σ.Ε.Ε., ἔνας μὲ τὴν σειρὰ ἔξυπηρετούσαν τὸν Κασγακίδη, καὶ τώρα συμφώνησε καὶ τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο. Τί γὰ σημαίνει ἀραγε; Παράξενα πράγματα, τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο ποὺ θὰ διοθοῦσε τὸν ἐργάτες, πέρασε στὸ ἀπέγαγτι στρατόπεδο. Τί κριμα! Καὶ τώρα ποιόδε θὰ κάνει: διελε τὶς δουλειές: συστίτια, προκηρύξεις; "Εφτασε ή στιγμὴ ποὺ δὸ κόσμος θὰ καταλάβαινε πῶς ἔπρεπε νὰ πάρει τὴν διόθεση στὰ χέρια του. Μακάρι δημως τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο γὰλ ἔλεγε σᾶς ἔγκαταλείπω. Θὰ εἶχαμε γλυτώσει ἀπὸ τὶς τρικλωποδιές καὶ τὰ διεπούληματα ποὺ μᾶς ἑταίραζαν. "Ομως τότε δὲν θάπαιζε τὸν ρόλο τοῦ διαπεργοσπάστη. Καὶ γιατὶ διάδοιο τὸν εἶχανε στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο! Θὰ εἶχανε τὸ φωμή του διαγνθρωπος. Κι δχι μόνο αὐτὸ ἀλλὰ δὲν θὰ τοῦ δίγανε καὶ τὸ γαλόγι του στὸ Κόμμα.

"Ο τελευταῖος τῆς σειρᾶς, διὰ παλιόδες συγδικαλιστὴς τῆς ἐπιτροπῆς, τὰ εἶχε διπλώσει: δισο ή ἐπιτροπὴ ήταν στὸν διούργο. Μετά ἔλεγε: διέθασα, πρέπει γάλ συνεχίζουμε. Η δικιά του προδοσία ἤταν γιὰ τὴν ἐπόμενη.

Αὐτές ηταν οἱ δυὸ πρῶτες μέρες τῆς ἀπεργίας στὴ NATIONAL CAN.

Μετὰ ἀπὸ ἔφτα χρόνια φασισμό, μέσα σ' ἔνα κλῖμα προεκλογικῆς περιόδου, ή ἐργατικὴ τάξη ἔδωσε μιὰ ἰδέα πῶς ἔγγοοῦσε αὐτὴ τὴν πτώση τῆς δικαιατορίας. "Εδωσε τὴν δικιά της ἀπάντηση στὸ προεκλογικὸ τείρκο. Τὴν Δημοκρατία τὴν εἶδε σὰν δημοκρατία γιὰ τὴν κατάχτηση τῶν δικαιωμάτων της. Τὸν συγδικαλισμὸ τὸν εἶδε σὰν δργάνωση στὴ διάση. Τὴν κινητοποίηση τὴν

είδε ταν κινητοποίηση που ξεκινάει δπ' τους έργατες και έλέγχεται από τους ίδιους. Και τι άντιμετώπισε;

Αντιμετώπισε, δπως και πρίν, έπι δικτατορίας, το κράτος και τα δργαγα τοῦ ἀφευτικοῦ.

Ομως τώρα τὸ κέντρο βάρους εἶχε ἀλλάξει. Η ἀστυνομία δὲν ἔπικε τὸ μοναδικὸ ρόλο. Η ἀπεργία ἔγινε. Νέοι ἔχθροι, πιὸ νηπουλοι, ἀνάλαβαν ἕνα σημαντικὸ κοινότα τῆς δουλεῖας: Υπουργεῖα, Εργασίας, ΓΣΕΕ, Εργατικὸ Κέντρο, πουλημένοι συγδικαλιστὲς στὸ ἔργοστάσιο. Ήταν ἡ σειρὰ τῶν καινούργιων ἔχθρων. Δὲν κρατάγανε γκλόμπς και δπλα ἀλλὰ μονοπωλοῦσαν τὸν λόγο, τὴν πρωτοδουλία τῶν ἔργατῶν, τοὺς ἀφευτοῦσαν τὰ δικά τους δπλα.

Ύπουργειο, ΓΣΕΕ, Ε.Κ., ηταν δλοι τους διορισμένοι ἀπὸ τὸ Κράτος, δηλαδὴ ἀπὸ τους Κασγακίδηδες και τοὺς Ἀμερικάνους, ἐπομένως δὲν μποροῦσαν παρὰ γὰ πᾶνε μαζί τους. Ο «ἔμπειρος συγδικαλιστής» δὲν θγῆκε ἀπὸ τὸν ἀγώνα τῶν ἔργατῶν τοῦ Κασγακίδη ἀλλὰ ἐπιθήθηκε ἀπὸ τὰ πάνω, σὰν καταξιωμένος. Επομένως δὲν μποροῦσε παρὰ γὰ εἶναι, τελικά, ἔγάντια στοὺς ἔργατες.

Κι αὐτὸς γιατί, καθοριστικὸ σ' αὐτὴ τὴν φάση εἶναι ἡ ἀπεριύριστη ἀγάπτυξη τῆς πρωτοδουλίας τῶν ἔργατῶν ἔτσι ώστε γὰ έγάλουν, μέσα ἀπὸ τους ἀγώνες, τους φυσικούς τους ήγέτες. Επομένως, κάθε τι που φοριέται καπέλο, που ἔχεται ἀπὸ τὰ πάνω, σήμερα εἶναι ἔγάντια στὴν ἀγάπτυξη τῆς ἔργατικῆς πρωτοδουλίας, ἅρα ἔγάντια στοὺς ἀγώνες, ἔγάντια στοὺς ἔργατες.

Εἶναι καραχτηριστικὸ ὅτι αὐτοὶ οἱ ἔχθροι, δσο πιὸ μακριὰ δρίσκονταν ἀπὸ τὸ ἔργοστάσιο τόσο πιὸ γρήγορα ξεσκεπάζονταν. Πρῶτα πέρασε τὸ Υπουργεῖο και ἡ ΓΣΕΕ, στὸ τέλος τῆς δεύτερης μέρας ήρθε ἡ σειρὰ τοῦ Ε.Κ. Οι πουλημένοι τοῦ ἔργοστάσιου κρύθονταν ἀκόμη.

Σὲ δυὸ μέρες ἀπεργίας ἔμεῖς, οἱ ἔργατες τοῦ Κασγακίδη, δείξαμε συγκεκριμένα τὶ σημαίνει ἀπαναλειτουργία τῶν συγδικάτων. Ολος ὁ μηχανισμὸς ηταν σάπιος. Τὸ γαϊτανάκι τῆς προδοσίας ξεδιπλώθηκε γρήγορα μπρὸς στὰ μάτια μας. Αὐτὸς ἔδειξε πώς ἡ θέση τῶν ἀφευτικῶν και τῶν δούλων τους, στὴ χώρα μας, δὲν εἶναι σταθερή. Η ἔργατικὴ τάξη γρήγορα ξεχώρισε φιλους και ἔχθρους.

Η τεράστια σημασία που εἶχε ἡ ἀπεργία δρίσκεται στὸ ὅτι

ηταν ἡ ἀρχὴ νέων ἀγώνων, νέων συγκρούσεων, δπου ἀστοὶ και προλετάριοι θὰ κοιταχτοῦν πιὰ στὰ μάτια και θὰ ἀναμετρηθοῦν. Στοῦ Κασγακίδη τὰ δυὸ στρατόπεδα ἀρχισαν γὰ χωρίζουν. Στὴ συγένεια ὁ ἀποχωρισμὸς θὰ ἔφταγε στὸ ἔπακρο.

Τὶς δυὸ πρῶτες μέρες μποροῦμε γὰ ποὺμε πώς ἡ μάζα τῶν ἔργατῶν και ἡ ἐπιτροπὴ τους θαδίζανε χέρι - χέρι, παρ' ὅλο ποὺ ηδη ἡ ἐπιτροπὴ ἔδειχνε ὀδυναμία νὰ πάξει ἐνα σταθερὸ ήγετικὸ ρόλο. Ακόμα οἱ ἔργατες και ἡ ἐπιτροπὴ τους ἀποκαλύπτανε πράγματα ποὺ μποροῦσαν γὰ τὰ ἀντιμετωπίσουν, ηταν στὰ μέτρα τῆς πραχτικῆς τους και τῆς ἐμπειρίας τους.

Ἄργότερα ἡ σύγκρουση θὰ πέργαγε στὴν κορύφωση. Η ἐπιτροπὴ θὰ διαπιάζοταν και ἡ γραμμὴ τοῦ ξεπουλήματος θὰ ἐμφανιζόταν και μέσα στὶς ίδιες τὶς τάξεις τῶν ἀπεργῶν.

6. Η ἄνεδος — ἡ κορύφωση

Τὴν Πέμπτη τὸ πρωτὶ εῖχαμε δλοι: μας ραγτεδοῦ κάτω ἀπὸ τὶς ἐλιές, ἔξω ἀπὸ τὸ ἔργοστάσιο. Ήσαν δλοι ἐκεῖ, «Ελληνες, Πανισταγοὶ και δλο και ἀυξάγονταν κι δ ἀριθμὸς τῶν φοιτητῶν. Ήρθε κι δ Σπυρόπουλος. Μαζευτήκαμε κι δ Σπυρόπουλος μᾶς εἶπε τὶ λέει τὸ Υπουργεῖο κι στὶς αὐτὸς συμφωνεῖ. Τὸ ἀποτέλεσμα ηταν γὰ τὸν κράξουμε! Εφυγε!

Τώρα θάζαμε καινούργια αἰτήματα. Πρῶτα: ἀγαγνώριση τῆς ἐπιτροπῆς ἀπὸ τὸ Κασγακίδη. Εἶναι δὲν τὴν ἀγαγνώρισει δὲν ἔχουμε κακιὰ συζήτηση. Εάν τὴν ἀγαγνώρισει, τὸ δεύτερο στάδιο εἶναι ἡ πρόσληψη τοῦ Δημούλέα. Αγ δὲν μπει δ Δημούλέας δὲν μπαίνει κανένας. Και τέλος νὰ πληρωθοῦμε οι μέρες ἀπεργίας.

Πάγτως ἐκείνῳ ποὺ ηταν καθαρό, ἀφοῦ πιὰ καταχήσαμε τὸν χῶρο μας και διώχτηκε και τὸ Εργατικὸ Κέντρο, ηταν ἡ ἀγαγνώριση τὰ διθύραμψα τὰ αἰτήματα και γὰ φύγουμε πιὰ «πρὸς τὰ ἔξω», στὰ ἄλλα ἔργοστάσια, στὶς γειτονιές, στὸν λαό. Στὴν ἀριστερὰ εἶχε γίνει πιὰ ξεκάθαρο αὐτό. Και ἡ σύγκρουση μὲ τὸν ρεθίζοντας θὰ διγόταν ἀκριβῶς ἐκεῖ πάνω. Γιὰ γὰ γίγει ὅμως κάτι τέτοιο ἔπειρε γὰ παρθεῖ ἡ πρωτοδουλία, γὰ δργαγωθοῦν οἱ ἀπεργοὶ και μαζί τους οἱ προσδεμενοὶ φοιτητὲς. Και μέχρι τώρα, ἀστυγο-

μίες, ΓΣΕΕ, ΕΚ και άλλοι δὲν είχαν άφήσει σὲ ήσυχία τους άπεργούς.

Τὴν Πέμπτη, ἀφοῦ διώξαμε πιὰ και τὸν Σπυρόπουλο, μπορούσαμε, στὰ σοδαρά, νὰ ἀναλάβουμε τὴν ὁργάνωσή μας. Καὶ πρὶν ἔπειτε γὰ συζητήσουμε.

Παρέες - παρέες, γύρω στὶς ἐλιές ἄρχισαν ἐργάτες και φοιτητὲς γὰ συζητᾶνε. Ἐδῶ συζητιόταν ἡ θρησκεία και δ Θεός, παραπέρα, μὲ ἀφορμὴ τους ξένους ἐργάτες στὴν Ἑλλάδα, η κατάσταση τῶν ἑλλήνων μεταναστῶν στὴ Γερμανία. Παραδίπλα η πολιτικὴ κατάσταση. Οἱ γυναῖκες συζήταγαν γιὰ τὰ μεροκάματά τους ποῦνα χαμηλὰ και τὰ γενικώτερα προβλήματά τους.

Ἐνα πρᾶγμα γύργαγε και ἔχαγαγύργαγε στὴν κουδέντα: Δὲν θέλουμε πολιτική. Οἱ ἐργάτες ἔκαναν πολιτική. "Ομως ἔκεινο ποὺ δένεν θέλαμε ἡταν ἡ ἀστικὴ πολιτική. Τους πολιτικούς και τὴν πολιτικὴ ποὺ μᾶς ἔρχεται ἀπὸ τὰ πάνω, καπέλλο. "Αλλοι γοιώθονταις, ἄλλοι ἔχονταις πλήρη συγείδηση γιὰ τὸ δόλοκληρωτικὸ ἀνταγωνισμὸ ἀνάμεσα στὴν ἐργατικὴ τάξη και τους ἀστούς, τὴν «πολιτικὴ» τὴν διέπαμε σὰν τὴν διόθεση τῶν κυρίων, τῶν κομμάτων, ποὺ χωρίζει τους ἐργάτες. Ἐμεῖς θέλουμε τὴν ἔγότητα τῶν ἐργατῶν, δλωγ τῶν ἐκμεταλλεύμενων μέσα στους ἀγῶνες γιὰ γὰ καταχτήσουμε τὰ δικαιώματά μας, δλα δσα μᾶς ἀγήκουν. Και μᾶς ἀνήκει τὸ πᾶν. Αὐτὴ εἶναι: ἡ δικιά μας πολιτική.

Οἱ Πακιστανοὶ ἐργάτες συζήταγαν και αὐτοὶ γιὰ τὰ προσβλήματά τους μαζὶ μὲ τους "Ἑλληνες ἐργάτες και φοιτητές. Γιὰ τὶς συγθῆκες τῆς ζωῆς τους ἐδῶ, γιὰ τὸ πάστωμα ποὺ τους κάγουν στὰ δρωμόσπιτα ποὺ τὰ λένε ξεγοδοχεῖται. Συζήταγαν και γιὰ τὸ Πακιστάν.

Ο Ἀσρίφ ἔλεγε:

— Σὲ λίγο καιρό, Πακιστάν σοσιαλισμό. "Οχι κομμουγισμό, σοσιαλισμό.

— Δηλαδὴ τὶ ἔννοες σοσιαλισμό;

— "Ολα νὰ είγαι κοιγά!

Ο Ἀσρίφ δὲν ἥθελε κομμουγισμό!

Πάρα δίπλα, οἱ γέοι ἐργάτες και φοιτητές, μὲ πρωτοδουλία τῶν φοιτητῶν, μάζευαν λεφτά γιὰ νὰ ὁργαγώσουν τὸ κοιγὸ φαῖ.

Ἔρθαν ξύλα και παγὶ και ἄρχισαν γὰ γίγονται τὰ παγώ.

«ΟΧΙ ΑΠΟΛΥΣΕΙΣ», «ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΑ», «ΚΑΤΩ Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ», «ΕΛΛΗΝΕΣ - ΠΑΚΙΣΤΑΝΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΕΝΩΜΕΝΟΙ», γραμμένα ἐλληνικὰ και πακιστανικά.

Τὰ πανώ στήθηκαν στὸν Ἐθνικὸ δρόμο. "Ἐκπληγατοὶ οἱ ἐπιδάτες τῶν λεωφορείων και τῶν αὐτοκινήτων ἔθλεπαν τὰ πανώ και τους συγκεντρωμένους ἐργάτες. Δὲν εἶχαν ἀκόμη συγείδηση ὅτι ἡταν μάρτυρες ἐνός ιστορικοῦ γεγονότος: Τὸ ἐργατικὸ κίνημα ἔχαγαγγιόταν στὴν Ἑλλάδα. Μήπως οἱ ἴδιοι ἔμεῖς εἶχαμε ἀκόμη μιὰ τέτοια συγείδηση; Πολὺ - λίγο!

Στὸ μεταξὺ περιμέναμε τὰ ἀπογευματινὰ λεωφορεῖα γιὰ νὰ πληροφορήσουμε τους ἄλλους τὶ εἶχε γίνει. Τὰ αὐτοκίνητα τῆς ἀστυνομίας καταφθάγανε μὲ τὴ σειρά.

Κατὰ τὴν μία εἶχε ἔχαγάρθει ὁ Σπυρόπουλος και ἐνῷ ἔμεῖς φτιάγαμε τὰ πανώ και συζητάγαμε, αὐτὸς συγιομωτοῦσε μὲ τὸν παλιὸ συνδικαλιστὴ σὲ μιὰ γωνία και συμφώνησαν ὅτι τὸ αἰτημά μας εἴγαι: πρῶτα ἡ ἐπαναπρόσληψη τοῦ Δημουλέα και μετά τοῦ δουλιά. Ξεχωρίστηκε δλα τὰ προηγούμενα αἰτήματα, ἀναγνώριση τῆς ἐπιτροπῆς και πληρωμὴ τῶν ἡμερῶν ἀπεργίας.

Ἔρθε ἡ ὥρα 2.30 και στὶς τρεῖς παρὰ τέταρτο θὰ ἔρχοταν ἡ ἀπογευματινὴ δάρδια. Στὶς δυόμιση λοιπὸν ἔρχεται ὁ Καδδαδίας και λέει γὰ πάει ἡ ἐπιτροπὴ στὸν Κασγακίδη. "Ἡ ἐπιτροπὴ τοῦ ἀπαγτάει ὅτι τώρα δὲν μποροῦγε γιατὶ περιμένουνε τὰ λεωφορεῖα. Θὰ πάγε στὶς τρεισήμηση. Αὐτός, προσπαθῶντας νὰ πείσει τὴν ἐπιτροπὴ λέει: «Ἐλάτε τώρα γιατὶ εἶγαι ἔτοιμος νὰ δεχτεῖς γὰ μπει πρῶτα ὁ Δημουλέας και μετά τοῦ διαβούλους.

Τὸν ρωτάμε: «Ἀγαγωρίζει τὴν ἐπιτροπὴ;»

«Ἄφοῦ τὴν καλεῖ τὴν ἔχει ἡδη ἀγαγωρίσεις» μᾶς ἀπαγτάει.

— Καλά, και γιὰ τὴν πληρωμὴ τῶν ἡμερῶν ἀπεργίας, τὶ γίνεται;

— Αὐτὸ τὸ αἰτημα δὲν τὸ εἶχατε. Πάτε φυρὶ - φυρὶ γιὰ φασαρίες.

Ἔγω γίγονται αὐτές οἱ συζητήσεις, ἔρχονται τὰ λεωφορεῖα. Πιὰ τὰ λεωφορεῖα σταματοῦν ἑκατὸ η διαικόσια μέτρα μακρύα. Οἱ ἐργάτες κατεβαίνουν και μὲ ίαχές και συθήματα, κρατώντας τὰ παγώ, τους διόδεχόμαστε.

Σὲ λίγο διαίρουν τὰ λεωφορεῖα τῆς πρωινῆς δάρδιας ποὺ

παίρνουν πίσω τους ἐλάχιστους ἀπεργοσπάστες καὶ τοὺς ὑπαλλήλους ποὺ δὲν ἀπεργοῦσαν ἔχτὸς ἀπὸ ἔξη. Τὸ μέσος καὶ ἡ καταδίκη ἐνάντια στὰ ἀφεντικὰ ἐκδηλώγονται τώρα ἐνάντια στοὺς ἀπεργοσπάστες. Βρισιές καὶ κατάρες. Ἐγας δῆγγός, μὲ φυσιστικὴ γοστροπία, δρμάει ἐπάνω μας καὶ χτυπάει δυὸς ἐργάτες. Κατορθώσαμε γ' ἀποφύγουμε τὸ λυγτσάρισμά του. Μόγο δ τρόμος ποὺ ἔνοιωσε τοῦ ἔφτασε.

Καὶ ἐγὼ τὸ ἐπεισόδιο εἶχε λήξει καὶ τὸ λεωφορεῖο εἶχε φύγει, φτάγουν τρέχοντας οἱ ἀστυνομικοί, μπράβοι τοῦ ἀφεντικοῦ, γιὰ νὰ ἐπιβάλουν τὴν τάξη. Ἡσαν καμιά τριανταριά. Κρατοῦσαν γκλόμπους διπλωμένα σ' ἐφημερίδες καὶ ϕρμησαν λυσσασμένα στὸ πλήθος. Ἀλλά... φοιτητές καὶ ἐργάτες ἔνωμένοι, τοὺς ἀντιμετωπίσαμε, τοὺς πήραμε γκλόμπους καὶ καπέλλα. Βλέπαμε τοὺς «Θεούς» τῆς ἑφαστίας, τὸν τρόμο καὶ φόρο φοιτητῶν καὶ ἐργατῶν, γὰ τὸ θάζουν στὰ πόδια. Ἀπὸ τότε καὶ πέρα ἔξαφανίστηκαν στὸ προάύλιο τοῦ ἐργοστάσιου.

Πηγαίνουμε μὲ διαδήλωση μέχρι τὴν πόρτα τοῦ ἐργοστάσιου, καλοῦμε τὰ γραφεῖα γὰ κατέδουν μαζί μας καὶ ξεπηδᾶνε τὰ πρῶτα συνθήματα: «Ο ΛΑΟΣ ΔΕΝ ΕΞΝΑ, ΟΡΓΑΝΩΝΕΤΑΙ, NIKA». Καὶ ἀρχίζει ἡ συγέλευση κάτω ἀπ' τὶς ἐλιές. Ὁ πυρετὸς ἔχει ἀγένει.

Οἱ τροσκιστές τῆς «Σοσιαλιστικῆς Ἀλλαγῆς» ἀποπειράθηκαν γὰ μοιράτουν τὰ διασπαστικὰ χαρτάκια τους. Σκίστηκαν ἀμέσως ἀπ' τοὺς ἐργάτες. Τότε κατάφτασε κι ἔγα πούλμαν τῆς «Παντούδαστικῆς! Οἱ ρεδίνιοιστές εἶχαν δεῖ τὶ κίνδυνο ἀντιπροσώπευες γι' αὐτοὺς ἥ ἀπεργία καὶ προσπαθοῦσαν γὰ τὴν ἐλέγχουν παριστάνοντας μὲ τὸ πούλμαν τους τὴν συμπαραστάτη. Εἶχαν μαζί καὶ ἀφίσες τους ποὺ δύνανται σκίστηκαν ἀπ' τοὺς ἐργάτες καὶ ἀγκάστηκαν γὰ τὶς κρύψουν.

«Ἡ συγέλευση ἀποφάσισε ὅτι κόδονται οἱ διαπραγματεύσεις. Ἐκλέχτηκε ἐπιτροπὴ συμπαράστασης ἀπὸ φοιτητές καὶ ἐργαζόμενους καὶ ἀποφασίσαμε γὰ πᾶμε πορεία στὴν Ἐλευσία, στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο.

Καὶ ἡ πορεία ξεκίνησε. Τὰ πανώ μπροστά. Πιάναμε τὸ μισὸ τοῦ Ἐθνικοῦ δρόμου. Εἴμαστε καμιά πεγκακοσαριά. Οἱ Πακ-

σταγοὶ ἐργάτες ἀρχισαν τὰ συγθήματα στὴ γλώσσα τους. Ἀρχίσαμε καὶ μεῖς.

«ΟΧΙ ΣΤΙΣ ΑΠΟΔΥΣΕΙΣ», «ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΑ».

«ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΗ ΦΕΡΝΕΙ Η ΑΙΓΕΡΓΙΑ».

«ΜΑΣ ΗΝΟΥΝ ΤΟ ΑΙΜΑ ΣΤΙΣ ΦΑΜΠΡΙΚΕΣ».

«Η ΕΡΓΑΤΙΑ ΔΕΝ ΕΞΝΑ, ΟΡΓΑΝΩΝΕΤΑΙ, NIKA».

«ΚΑΤΩ Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ».

Γίνεται πρώτη φορά ἥ ἐργατικὴ τάξη, μὲ δικά της παγώ, μὲ δικά της συγθήματα, ἔπειρόβαλε στὸν ἀγώνα. Σωστὰ ἥ ἀστικὴ τάξη ἐπισήμανε τὸν κίγδυνο. Μισὴ σελίδα εἶχε ἥ «Ἀκρόπολη» τῆς ἐπόμενης μέρας ἐπου μίλαγε γιὰ ἔξτρεμιστές ἐργάτες.

«Ἡσαν κάτι τὸ συγκλονιστικό. Στὴν Ἐλευσία, στὰ γιαπιά, ἀπὸ τὴν οὔτοκήντα, κύταζαν ἔκπληκτοι. Ἐγνωσθαν τὴν ἐργατικὴ δύναμη. Στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο μπήκαμε μὲ τὸ σύνθημα: «ΤΗ ΝΙΚΗ ΤΗ ΦΕΡΝΕΙ Η ΑΙΓΕΡΓΙΑ». Πρόσκαιρα καταλάβαμε καὶ τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο. Οἱ «συγδικαλιστές» καὶ οἱ ὑπεύθυνοι εἶχαν λουτάξει, οὕτε ποὺ τολμούσαν γὰ ἔμφανιστούγε.

Γρήγορα ἀποφασίσαμε τὴν συγέχιση τῆς ἀπεργίας, παμφήφει καὶ μὲ ἐνθουσιασμό. Φτιάζαμε ἐπιτροπές ἐργατῶν - φοιτητῶν ποὺ θὰ πήγαιναν στὸ Στάδιο Καραϊσκάκη, στὴν συγαυλία τοῦ Θεοδωράκη, μὲ πανώ γιὰ γὰ κάγουν ἔρχανο. Τέσσερα μέλη τῆς ἐπιτρο-

πής κάθησαν γιὰ νὰ έτοιμάσουν τὴν προκήρυξη ποὺ θάβγαινε τὸ δράδου καὶ θὰ τὴν τύπωναν οἱ φοιτητὲς γιὰ νὰ μοιραστεῖ τὴν ἄλλη μέρα σὲ ἄλλα ἐργοστάσια γιὰ συμπαράσταση στοὺς ἀπεργοῦντες καὶ κάλεσμα σὲ ἀγώνα. Τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο τρομοκρατήθηκε, τὸ ἵδιο κι ὁ Καραμανλῆς.

Ο κόσμος λοιπὸν ἔφυγε καὶ μείναγε τὰ τέσσερα μέλη νὰ γράψουν τὴν προκήρυξη. «Ομως ὁ παλιὸς συγδικαλιστὴς εἶχε ἔξαφανιστεῖ. Τὰ ὑπόλοιπα τρία μέλη ἀποφάσισαν νὰ γράψουν τὴν προκήρυξη καὶ μετὰ νὰ τὴν συζητήσουν καὶ μαζὶ του. Εἶχε περάσει πέριπου μιὰ ὥρα ὅταν ἔκαψαν καὶ μπαίνει μέσα συναφρυωμένος λέγογυτας: «Οἱ ἐφημερίδες γράφουν δὲι ἀπαγορεύονται οἱ συγκεντρώσεις σὲ ἀγοιχτοὺς χώρους. Ἐμεῖς αὔριο τὸ πρωῒ ἔχουμε ραντεβοῦ μὲ τοὺς ἀπεργοῦντες ἔξω ἀπ’ τὸ ἐργοστάσιο ποὺ εἶναι ἀγοιχτὸς χῶρος. Τὶ θὰ γίνει;». Πρὶγ προλάβει γὰ τελειώσει, μπαίνει κι ὁ Σπυρόπουλος λέγογυτας δὲι ἡρθεῖ ἡ καταστροφή, ἀπαγορεύονται: οἱ συγκεντρώσεις. «Ἄγ γίνει ἡ αὐριανὴ συγκέντρωση ἡ ἀστυγομία θὰ κτυπήσει, αὐτὸς θ’ ἀγαγκαστεῖ γὰ καλέσει τὸν λαὸ τῆς Ἐλευσίνας στοὺς δρόμους ὅποτε, ἀλλοίμονο, θὰ κατέθουν τὰ τάγκας καὶ θὰ γίνει πραξικόπημα. Κάτι τέτοια λέει ὁ Καραμανλῆς, αὐτὸς ποὺ φοβᾶται τόσο πολὺ τὸ πραξικόπημα, ποὺ ἀφήνει γὰ κυκλοφοροῦν λειεύθερα καὶ σὲ καλές θέσεις τόσοι χουντικοί.

Στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο ὁ Σπυρόπουλος καὶ ὁ παλιὸς συγδικαλιστὴς, ποὺ εἴγαι τοῦ Κ.Κ.Ε., ἔχουν σπείρει τὸν πανικό. Ο παλιὸς συγδικαλιστὴς κάγει τὴν ἔξης παρέγυθη: Τὸ ΚΚΕ ἔκανε εἰδικὴ συνεδρίαση γιὰ τὴν ἀπεργία μας καὶ λέει πώς πρέπει: γὰ σταματήσουμε γιατὶ εἴγαι γίνη νὰ πάμε πρώτα ἔμεις καὶ μετὰ ὁ Αἴγαμουλέας. Ο Σπυρόπουλος ἀπ’ τὴν ἄλλη ἔκβιάζει λέγογυτας πώς πρέπει γ’ ἀπαγιτήσουμε ἀμέσως γιατὶ ὁ ὑπουργὸς περιμένει τὴν λέφων γιὰ νὰ δει τὶ θὰ κάνει. Σ’ αὐτὴ τὴ συζήτηση δρίσκουνται καὶ κάτι ξέγοι συγδικαλιστὲς καὶ ἔνας συγδικαλιστὴς τῆς ΕΣΑΚ ποὺ προσπαθεῖ γὰ πείσει τὴν ἐπιτροπὴ δὲι εἴγαι γίνη νὰ μποῦν πρώτα οἱ ἐργάτες καὶ ἔπειτα ὁ Δημοουλέας.

Οταν ἔνα μέλος τῆς ἐπιτροπῆς λέει δὲι ἡ Γευκὴ Συγέλευση ἀποφάσισε ἀπεργία, ξαναβάζουν τὸ θέμα τοῦ ἡγέτη, δὲι εἴγαι αὐτὸς ποὺ καθοδηγεῖ καὶ δὲι καθοδηγεῖται. Κάπως ἔτσι: ἦταν κι ὁ Παπαδόπουλος: ἔνας ἀγεξέλεγκτος ἡγέτης. Γι’ αὐτὸν τοὺς κυρίους

αὐτὸς εἶναι τὸ πρότυπο τοῦ ἡγέτη. Οἱ τέτοιοι τύποι «ἡγέτες», οἱ πραξικοπματίες, πουλάνε πάντα τὸ κίνημα, μὲ ὅποιαδήποτε μορφὴ καὶ ἀνέμφανίζονται.

Σπέργοντας λοιπὸν τὸν πανικὸ σὲ ἀπειρους καὶ ἰδεολογικὰ ἀξεικαθάριστους ἀνθρώπους, ἀγάγκασαν δυὸ μέλη τῆς ἐπιτροπῆς, ἀπὸ φόδο μπροστὰ στὶς εὑθύνες, γὰ φηφίσουν τὴ λήξη τῆς ἀπεργίας. «Ἐγας μόγο ἔλεγε δὲι αὐτὰ δὲν εἶγαι σωστὰ καὶ θὰ πρέπει νὰ ἀποφασίσουμε οἱ ἵδιοι οἱ ἐργάτες, πολὺ περισσότερο δὲ δὲν μπορεῖ γὰ ἀποφασίσει ἔνα μέρος τῆς ἐπιτροπῆς μόγο.

Ομως καὶ τὸ τέταρτο μέλος τῆς ἐπιτροπῆς, ποὺ μέχρι τότε εἶχε παιᾶξει ἔνα σημαντικὸ ρόλο γιὰ νὰ κρατήσει τὴν ἐπιτροπὴ στὸν δρόμο τῆς πάλης, δρέθηκε πίσω ἀπ’ τὶς ἀγάγκες τῆς κατάστασης. Ἀγτὶ γὰ καταγγείλει σὰν προσδότες τῶν ἐργατῶν αὐτοὺς πού, πίσω ἀπ’ τὴν πλάτη τους, ἐγάρτια στὶς ἀποφάσεις τους, ξεπούλαγαν τὸν ἀγώνα τους καὶ νὰ σηκωθεῖ γὰ φύγει, παρ’ ὅλο ποὺ διαφωνοῦσε, ἔμεινε ἔκει μὲ τὴν ψυχολογία τῆς ήττημένης μειοψήφιας. Ἀγτὶ γὰ δει πώς αὐτὸς ἔκφραζε τὴν πλειοψηφία καὶ σχι ἡ παρέα τῶν συνομωτῶν, ἀποδέχτηκε τὴν «λογικὴ τῆς ἐπιτροπῆς». Αὐτὴ ἡ ἀδυναμία ἔδηγανε ἀπὸ τὴν ὅλη λειτουργία τῆς ἐπιτροπῆς. Ἔπειδὴ ἡ ἐπιτροπὴ ἦταν ἀσταθής ἰδεολογικά, μέχρι τότε καὶ ἴδαιτερα ὅλη τὴν Πέμπτη, δρισκόταν σὲ διαρκὴ συγεδρίαση γιὰ νὰ μπορεῖ γὰ παρθεῖ μιὰ ἀπόφαση. Ἐτοι καὶ ἡ ἀριστερὰ τῆς ἐπιτροπῆς δὲν εἶχε τὴν αἰσθητὴ τῆς δύναμης τῶν ἐργατῶν ποὺ χιζέτων μέσα στὴν ἀπεργία. Ἀκόμη καὶ ἡ ἀριστερὰ ἔδινε μεγαλύτερο βάρος στὸ τί γίνεται μέσα στὴν ἐπιτροπὴ καὶ σχι μέσα στὶς μάζες.

Τὴν ἵδια στιγμή, μέσα στὶς 50.000 τοῦ Σταδίου Καραϊσκάκη, ἐργάτες καὶ φοιτητές, μὲ τὰ πανώ τῆς ἀπεργίας, φώναζαν «ΖΗΤΩ ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ» μαζὶ μ’ ὅλο τὸ Στάδιο. Σὲ μισή ώρα μάζεψαν 62.000 δρχ. Η ἀπεργία ὅρχισε γὰ προπαγανίζεται μὲ γέες μορφές πάλης.

Τὴ στιγμὴ λοιπὸν ποὺ ἀρχιζει ἡ δύναμη τῶν ἐργατῶν γὰ πληρημμαρίζει τὶς ἐλιές καὶ τὴν Ἐλευσία, γὰ δηγαίνει πρὸς τὰ ἔξω, γὰ γίνεται λαϊκὴ δύναμη, οἱ ρεβιζιονιστὲς προσπάθησαν γὰ καταφέρουν πισώπλατη μαχαιριά στὴν ἀπεργία. Έκείνο ποὺ φοβόγνται

ήταν τὸ ξάπλωμά της. Τὸ ξάπλωμά της σ' ὅλη τὴν ἐργατικὴν τάξην. Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρώτην ἡ σύγκρουση θὰ ἔφταγε στὴν κορύφωσή της. Οἱ νέοι: ἐργάτες ήταν στὸ ἐργοστάσιο μιὰ ὥρα πρὶν. Ό «Ριζοσπάστης» ἔλεγε: «Ἡ ἀπεργία «Ξληξε». Ταυτόχρονα δῆμος τὸ ἀφεγτικὸ εἶχε αηρούξει λόκο - ζωτικό. Ἡ «Ἀκρόπολη» εἶχε ἔγα ἀρθρο μισῆς σελίδας ὅπου ἐγκωμίαζε τὴ διεύθυνση τοῦ ἐργοστάσιου καὶ ἐπιτίθογταν στοὺς «έξτρεμιστές» ἐργάτες. «Ἀκρόπολη» καὶ «Ριζοσπάστης» εἶχαν μιοράστει τὴ δουλειά. Κατὰ μέτωπο ἐπίθεση καὶ Πέμπτη Φάλαγγα πάντα συγδύονται.

Σιγὰ - σιγὰ ἡρχισε ν' ἀνεβαίνει τὸ μίσος καὶ ἡ καταδίκη τῶν προλετάριών των ἐγάντια στοὺς ρεδίζοντας. Ό γερο - πουλημένος τὴν εἶχε κοπανήσει. Τότε γιττάσει τὸ προλεταριακὸ μέτωπο. Ἡ ἐπιτροπὴ ἔχει δουλειάς καὶ ἀρχίζει ἡ Συγέλευση. Ό Σπυρόπουλος θέλει νὰ μιλήσει. Οἱ ἐργάτες τοῦ ἀπαγορεύουν. Ἡταν ἡ στιγμὴ. Οἱ δύο ἐργάτες ποὺ εἶχαν ὑποχωρήσει στὴν πίεση τῶν συγωμοτῶν, κάνονταν δημόσια αὐτοκριτικὴ καὶ παραιτοῦνται ἀπὸ τὴν ἐπιτροπὴν. Τὸ πνεῦμα τῶν μαζῶν ήταν φυλάκιο. Οἱ τελευταῖοι πράγτορες εἶχαν ἀποκαλυφτεῖ. Ἐπρεπε ἀμέσως νὰ καταγγελθοῦν, γὰρ θγεῖ νέα ἐπιτροπὴ, γὰρ γίγουν διμάδες ἐκλαϊκευσης τῆς ἀπεργίας καὶ νὰ τραβήξουμε πάρα πέρα.

Ομως τὸ πνεῦμα τῆς «ἡγεσίας» ήταν μίλια πίσω ἀπὸ τὶς μάζες. Ἡ ἀριστερὰ τῆς ἐπιτροπῆς, ποὺ πιὰ μποροῦσε καὶ εἶχε ὑποχρέωση νὰ πάρει τὰ πράγματα στὰ χέρια τῆς, δὲν ἔκανε τίποτε ἄλλο μιὰ δειλὴ καταγγελία.

Δίπλα, στὸν Ἐθνικὸ δρόμο περνοῦσαν καμιὰ δεκαπενταριά τάνκες. Τὰ τάνκες τοῦ Σπυρόπουλου. Αὐτὸς ἔδιγε τὸ μέτρο τῆς σύγκρουσης. Εἶχε φτάσει στὸ ἀποκορύφωμα.

Οἱ μάζες δῆμος δρέθηκαν χωρὶς ήγεσία. Ἡ ἀριστερὰ ήταν ἀκόμη ἀπειρογενής. Μποροῦσε νὰ σπρώξει ὅταν οἱ μάζες προσχώραγαν. Δὲν εἶχε δῆμος τὰ κότσια γὰρ πάρει τὰ πράγματα στὰ χέρια τῆς. Η πράγματι ἡ ἐργατικὴ ήγεσίς δὲν μπορεῖ νὰ γεννηθεῖ σὲ μιὰ γύχτα. Άφοῦ λοιπὸν δὲν πάρθηκαν οἱ μόνες ἀποφάσεις γιὰ προχώρημα: προκήρυξη γιὰ μιόρασμα, διμάδες ἐκλαϊκευσης καὶ γένα ἐπιτροπή, τὸ κίνημα πήρε τὴν κάτω δόλτων.

Ἡ κορύφωση τῆς ἀπεργίας σάρωσε δέλευς τοὺς ἀγτιδράστεικούς ἄλλας ἡ ἔλλειψη πείρας καὶ καθισθήγησης ἀπαγόρεψε πάντα συγεγι-

στεῖ μιὰ σύγκρουση ποὺ εἶχε ἀγένει: ἥδη τόσο φηλά. Οἱ ἐργάτες τῆς N.C. μίλαγαν γιὰ ὅλους τοὺς ἐργάτες τῆς Ελλάδας. Καὶ ἔθγαιναν ἀπὸ ἔφτα χρόνια γύψου.

γ. Ἡ πττα

Ἄφοῦ λοιπὸν οἱ μάζες δὲν πήραν τὸ λόγο καὶ δὲν πραγματοποιήθηκε τὸ ἀπαραίτητο δλμα, ἡ ἀπεργία παίρνει τὴν κάτω θόλτα. Ἡ συγέλευση ἐκφυλίζεται. Ό Σπυρόπουλος μπορεῖ νὰ ξαναπαίρει τὸ λόγο γιὰ μᾶς πεῖ ὅτι στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο θὰ ἔρθει: μιὰ σπουδαία προσωπικότητα, ποὺ δὲν μπορεῖ γὰρ ἀποκαλύψει, γιὰ μᾶς μιλήσει. Ό ἐργάτης ποὺ εἶχε ἀπολυθεῖ, μὲ τὸν συμβιδοστικό του ρόλο καὶ τὸν ἀρχηγίστικο τρόπο του πὼν ἀπόκλειε τὶς μάζες ἀπὸ τὶς ἀποφάσεις, ἔχει μεγάλη εύθυνη γιὰ τὴν κατάρρευση τῆς ἀπεργίας. Παίρνει τὸ λόγο καὶ πείθει τοὺς ἐργάτες ποὺ εἶναι ἥδη ἀποκαρδιωμένοι γὰρ πᾶντας γιὰ «τελευταία φορὰ» στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο.

Γίνεται καὶ πάλι: πορεία. Άλλα τί διαφορὰ ἀπὸ τὴν προηγούμενη μέρα. Ό κόσμος δὲν πηγαίνει ἑγωμένος μὲ τὰ παγώ του καὶ τὰ συνήθηματά του. Πηγαίνει μπουλούκια - μπουλούκια, χωρὶς συνήθηματα. Εἶναι κιόλας ἡ πορεία τῶν γιγαντημένων. Καὶ δῆμος θὰ χρειαστοῦν ὄχτω διλόκληρες ὥρες προδοσίας καὶ διάσπασης μέσα στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο, μὲ πάγω τους τὰ κοράκια τῆς ἀγτιδραστης, γιὰ νὰ ὑποχωρήσουν. Μπαίγουμε ὅλοι μαζί, ἐργάτες καὶ φοιτητές, στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο. Τὸ πρώτο θέμα ποὺ δίλειν εἶναι ὅτι οἱ φοιτητές δὲν πρέπει νὰ παρακολουθήσουν τὴ συγκέντρωση γιατὶ θέλουν γὰρ περάσουν διάφορες γραμμές καὶ νὰ καπελλώσουν τὴν ἀπεργία. Ἐγώ ἀντιθέτα, διάφοροι ἀσχετούνται τύποι ποὺ δὲν εἶχαν καμιὰ συμμετοχὴ παρὰ ξέραντε μόνο γὰρ δίγουντε συμβουλές γιὰ τὸ σταμάτημα τῆς ἀπεργίας, ἐπρεπε γὰρ μείνουν.

Οἱ ἐργάτες ἀντιδράσαντε, τὸ θέμα μπήκε σὲ ψηφοφορία τρεῖς φορὲς καὶ ὅλος: ἥθελαν γὰρ μείνουν οἱ φοιτητές ἔχτος ἀπὸ τέσσερις καραμαγλικούς, ἐπιστάτες - πεμπτοφαλαγγίτες. Παρ' ὅλα αὐτὰ δὲν θέλουν να μειώσουν τὴν δημοκρατίας ποὺ λέγεται γιὰ μειοψηφία μπακούει στὴν πλειοψηφία καὶ ἐπέμενε γὰρ δρού-

νε ἔξω. Δημιούργησε φασαρία ἀποκαλώντας τους ξένα και ἔξτρεμιστικά στοιχεῖα. Οι φοιτητὲς θγήκανε γιὰ μὴν καταναλώσουν τὶς δυγάμεις τῶν ἐργατῶν σ' αὐτὸ τὸ θέμα.

Αὐτὸς ἦταν τὸ πρῶτο βῆμα, μέσα σὲ μὰ ἑνακία στρατηγική. Οι ἐργάτες ἐπρεπε νὰ αἰστανθοῦν μόνοι τους. Νὰ χάσουν τὴν αἰσθηση δι τὸ ἔχουν δίπλα τους συμπαράσταση, φίλους, ὑποστηριχτές. Οι ἀντιδραστικοὶ πρῶτα ἀπομονώγουν τὸ λαὸ σὲ χωριστὰ τμῆματα γιὰ μὲν μποροῦν νὰ τὸν ἔξοντάσουν κομμάτι - κομμάτι. Στὴν συνέχεια τὸ μέτωπο θὰ μεταφερόταν μέσα. Στοὺς διασπαστὲς καὶ τοὺς πουλημένους ποὺ κρύδογταν μέσα στοὺς ἰδίους τοὺς ἐργάτες. Πολλοὶ ἐργάτες θγῆκαν ἔξω ηλαίγοντας. Δὲν ἤθελαν γὰρ ξαγαγρίσουν σὲ μὰ τέτοια Συνέλευση. "Εγκαὶ ἐργάτης ἔλεγε, κλαιγούτας γιὰ ἀγαφυλλητά: «Θέλουν γὰρ θγάλουν ἔξω τοὺς φοιτητές. Ποιοὶ ἦσαν αὐτοὶ οἱ πουλημένοι ὅταν τσαλακώγανε τὰ παιδιά στὸ Πολυτεχνεῖο».

Βγαίνοντας ἔξω οἱ φοιτητές, τοὺς θρῆκε δὲ Σπυρόπουλος καὶ τοὺς εἶπε νὰ πείσουν τοὺς ἐργάτες νὰ σπάσουν, τὴν ἀπεργίαν. Ἐκείνη τὴν μέρα θρήθαν καὶ 5 - 6 ἀπεργοσπάστες τῆς ΚΝΕ ἀπειλώντας τοὺς φοιτητές καὶ λέγοντας δι τὸ δὲν ἔχουν καμιὰ δουλειὰ ἔδη. Ἐδῶ εἶναι ἐργάτες, αὐτοὶ πρέπει νὰ πάγε μὲν τοὺς φοιτητές. Καθαροὶ διασπαστές, δηρλαδὴ τοῦ λαϊκοῦ κινήματος. Τὸ ἵδιο καὶ δὲ τύπος τῆς ΕΣΑΚ ποὺ ἔλεγε δι τὸ θὰ κατεβάσει τοὺς οἰκοδόμους γιὰ γὰρ δείρουν τοὺς ἔξτρεμιστές. Θέλουν δηλαδὴ νὰ διαταπάσουν καὶ τὴν ἐργατικὴ τάξη. Αὐτὸς ἦταν πάντα ὁ ρόλος τῶν ἀντιδραστικῶν, γὰρ καθυτεροῦν τὸ κίνημα. Δὲν μποροῦν μόμως γὰρ τοῦ ἀλλάξουν τὴ ροή καὶ ἡ ἐργατικὴ τάξη τελικὰ δὲν θὰ διασπαστεῖ ἀλλὰ οὕτε καὶ τὸ λαϊκὸ κίνημα.

"Ολοὶ αὐτοὶ ἔχουν πέσει ἔγάντια στοὺς ἐργάτες τῆς Ἐλευσίνας καὶ τοὺς περισσευτικοὺς φοιτητές ποὺ βλέπουν τὴν ἀνάγκη γὰρ ταχτοῦν στὴν ὑπηρεσία τῶν ἐργατῶν καὶ τοῦ λαοῦ. "Ολοὶ αὐτοὶ χρησιμοποιοῦν τὰ ἴδια ἐπιχειρήματα ποὺ εἶχαν χρησιμοποιήσει καὶ στὸ Πολυτεχνεῖο καὶ εἶναι ἀκριβῶς οἱ ἴδιοι ποὺ μιλοῦσαν γιὰ ἔξτρεμιστικὰ καὶ ἀναρχικὰ στοιχεῖα καὶ τότε καὶ τώρα. Τώρα μιλᾶνε γιὰ τὸ Πολυτεχνεῖο σάνι κάτι: τὸ ἱερὸ ἔνω τότε ἀγαθεμάτιζαν. Τώρα ἀγαθεμάτιζουν τὴν ἔνωση ἐργατῶν - φοιτητῶν μέσα στοὺς ἀγῶνες ἀλλὰ θέρθει ἡ στιγμὴ ποὺ θὰ ὑπερθεματίζουν γιατὶ δὲν

θὰ μποροῦν γὰρ κάγουν διαφορετικὰ καὶ θὰ γίνουν καὶ πάλι οὐρά τοῦ κινήματος. Αὐτὸ δὲν τοὺς ἐλαφραίγει μόμως σὲ τίποτα ἀπὸ τὸν ἀντιδραστικό τους ρόλο.

Ἐγὼ ἔξω γίγονταν αὐτά, μέσα στὸ Ἑργατικὸ Κέντρο οἱ Σπυρόπουλοι προσπαθοῦσαν, μὲ ἀτελείωτους λόγους, γὰρ κουράσουν τοὺς ἐργάτες καὶ γὰρ τοὺς κάνουν γὰρ ὑποκύψουν στὴν παραγγελία τοῦ ὑπουργοῦ: στὶς τρεῖς τὸ ἀπόγευμα οἱ ἐργάτες πιάγουν δουλειὰ καὶ στὶς πέντε θὰ πάει δὲ Δημούλας. Ο κόσμος ἀργιόταν μέχρι τὴ μία ἡ ὥρα. Κατὰ τὴν μιάμιση θρήθε δὲ παλιὸς συγδικαλιστῆς λέγοντας δι τὸ εἶχε πολὺ πυρετὸ καὶ τώρα τοῦ ἔπεσε, γιαὶ αὐτὸς θρήε. Αὐτὸς δὲ κύριος δὲν αἰστάνθηκε τὴν ἀνάγκη γὰρ δώσει λόγο καὶ δταν τοῦ ζητήθηκε εἶπε δι τὸ δίγει λόγο μόγο στὸν ἔσωτό του. Τὴν προηγούμενη ἔδιγε λόγο στὸν ὑπουργὸ καὶ στὸ «Ριζοσπάστη». Εἴγαι απὸ αὐτοὺς ποὺ βλέπουν τὴν ἀνάγκη γὰρ δίγουν λόγο διπουδήποτε ἀλλοῦ ἔχτὸς ἀπὸ τὸ κίνημα.

Ο Σπυρόπουλος, τρίδογτας τὰ χέρια του, πῆρε τηλέφωνο τὸν ὑπουργὸ ποὺ τοῦ ἀπάντησε: δχι σήμερα Παρασκευὴ στὶς τρεῖς δουλειὲς καὶ στὶς πέντε δὲ Δημούλας. Αὔριο τὸ πρωτὸ ἀρχῖζει δουλειὲς καὶ τὸ πρωτὸ τῆς Δευτέρας δὲ Δημούλας. Μεταδιάζοντάς μας αὐτὰ δὲ Σπυρόπουλος ἔξαγριωθήκαμε γιατὶ αἰστανόμαστε δι τὸ μᾶς παῖδες μπιλλάρδο καὶ ἀργιόμαστε καὶ πάλι γὰρ σταματήσει ἡ ἀπεργία.

Τώρα ἐπρεπε γὰρ γίγει ἀκόμη μεγαλύτερη κινητοποίηση γιατὶ δὲ ἀγώνας ἄρχισε γὰρ δύσκολευει πολύ. Δὲν μπῆρχαν φίλοι γιὰ τοὺς ἐργάτες τῆς Ἐλευσίγας ἔχτὸς ἀπὸ τοὺς προσδευτικοὺς φοιτητές. Μᾶς χτυποῦσαν ἀπὸ παγιτοῦ.

Μετὰ τὴν ἀπόφαση γιὰ τὴ συγένιση τῆς ἀπεργίας ἔξακολουθήσαμε γὰρ παραμένουμε στὸ Ἑργατικὸ Κέντρο. Αὐτὸ τὸν Σπυρόπουλο τὸν δόλευε πολύ, ποὺ ἦταν ἀγεξάντλητος στὸ νὰ ἔξαγεται τὸ κόσμο. Βρῆκε θῆρη μερικοὺς καραμαγλικούς «ἀπεργούς», ἐπιστάτες καὶ εἰδικευμένους, ποὺ εἶχαν ἀρχίσει γὰρ ἐκφράζονται μὲ τραμπουκισμούς. Δὲν ἦταν δύσκολο γὰρ τοὺς πάρει μὲ τὸ μέρος του.

Τὸ ποιὸν ἔξυπηρετοῦν οἱ ἀντιδραστικοὶ ρεδιζιονιστές, φάγηκε ἔτσι καθαρά. Ἐγὼ σὲ «κανονικές συγθήκες» μποροῦν γὰρ ἔξαπατον γιαγιά ἀριθμὸ ἀπὸ τέμπους ἐργάτες, δταν ἡ ἐργατικὴ τάξη δρίσκεται:

σε άγωνα, διναγκαζούνται γὰρ θροῦν στήριγμα στοὺς τραμπούκους καὶ τοὺς ἀγοιχτοὺς πράχτορες τοῦ ἀφεγτικοῦ. Σπάζουν τὸ ἔργατικό κίνημα γιὰ γὰρ περάσουν τὴ σκυτάλη στοὺς ξέσκεπους ἀντιδραστικούς. Αὐτὴ εἶναι ἡ λογικὴ τοῦ ρεβιζισμοῦ καὶ τοῦ ρεφορμισμοῦ.

Ἄρχισανε λοιπὸν πάλι οἱ διμιλίες καὶ αὕτῃ τῇ φορὰ εἶχε τοὺς μπράδους του ποὺ δὲν ἀφήναν γὰρ μιλάει κανένας ἄλλος. Ἡ τρομοκρατία μεταφέρθηκε στοὺς ἴδιους τοὺς ἔργατες. Μετὰ ἀπὸ ὥρες συζήτηση ὁ κόσμος εἶχε ἔξαγτληθεῖ φοιβερά. Αὐτὸ ποὺ θήθελε πιὰ ἡταν γὰρ φύγει κι ὅτι γίνει. Ἐτσι ἀποφασίσαμε γὰρ πάσουμε τὴν ἄλλη μέρα δουλειά γιὰ γὰρ τελειώγει πιὰ αὕτῃ ἡ δουκιμασία. Οἱ ἔργατες ἔφευγαν μὲν τὴ γεύση τῆς ἡττας, ἀπογοητευμένοι, χωρὶς καμμιά διάθεση γὰρ πᾶν γιὰ δουλειά. Τὴν ἄλλη μέρα ὁ περισσότερος κόσμος ἔλειπε, δὲν πῆγε γὰρ δουλέψει στὸ κάτεργο.

Μὰ θὰ πεῖ κανείς, τὶ ἔγινε ἐκείνη ἡ ἀριστερὰ ποὺ ἔκφράζονται ἀκόμη καὶ μέσα στὴν παλιὰ ἐπιτροπή; Πῶς δὲν μπόρεσε γὰρ ἀντιδράσει ἐγὼ τὸ πρωτὶ εἶχε μαζί της ὅλους τοὺς ἔργατες;

Μὰ ἀκριβῶς γιατὶ τὸ πρωτὶ δὲν μπόρεσε γὰρ παίξει τὸν ρόλο της, ὅταν ἡ ακθοδήγηση τοῦ κινήματος δικαιωματικὰ τῆς ἀγῆκε, μετὰ δὲν μποροῦσε γὰρ παίξει κανένα ούσιαστικὸ ρόλο. Αὐτὸς εἶγαι ἔνας γόμος τοῦ ἔργατικου κινήματος. Ἐγ δὲν προχωρήσεις ἀποφασίστικὰ τὴν στιγμὴ τῆς κρίσης, τῆς σύγκρουσης, μετὰ ἀπογυμώγεσαι, χάγεις τὴν ἐμπιστοσύγη τῶν μαζῶν. Ἐπιτρέπεις στοὺς ἀντιδραστικούς γὰρ δράσουν, γὰρ πάρουν τὴν πρωτοδουλία.

Ομως αὕτῃ ἡ ἀριστερὰ δὲν πέθανε. Εἶδε καὶ ἔμαθε ἀπὸ τὴν πειρα της. Τὸ διάδο, γέοι ἔργατες τῆς N.C. καὶ φοιτητές, μὲ τὰ πανώ τους, διαδήλωσαν ἀπὸ τὰ Πρεσύλωνα στὸ Σύνταγμα καὶ ἡ κραυγὴ τους «ΖΗΤΩ ΟΙ ΕΡΓΑΤΕΣ ΤΗΣ ΕΛΕΥΣΙΝΑΣ», σκέπτασε τὴν διαδήλωση.

Ο πρῶτος πυρήνας τῆς Προλεταριακῆς ἀριστερᾶς εἶχε γεννηθεῖ. Μέσα ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες, στὴ φάμπρικα, στὴ γειτονιά, στὰ χωράφια, σηκώνεται ἡ γροθιὰ τοῦ προλετάριου. Μέσα ἀπὸ τὴ μάχη, τὴν ἡττα καὶ τὴ νίκη, χτίζουμε ἔνα δργανο πάλης. «Ἐγα δργανο πάλης ποὺ θὰ φέρει παντοῦ τὴν ιαχὴ τοῦ προλεταρίατου.

Ο Π., ἔργατης μὲ δεκατείες δουλειᾶς στὴ φάμπρικα, τὴν

Παρασκευὴ εἶπε στὸν πουλημένο τοῦ ΕΣΑΚ: «Τὰ θέλουμε ὅλα καὶ τώρα! Καὶ θὰ τὰ πάρουμε!»

Νά ἡ κραυγὴ μάχης τῆς Προλεταριακῆς ἀριστερᾶς ποὺ ἀγατέλει στὴ χώρα μας. «Ολα καὶ τώρα!».

Σ' ὅλους τοὺς ἀγῶνες, ἀπὸ δῶ καὶ μπρός, οἱ καπιταλιστὲς καὶ οἱ λακέδες τους θὰ δρίσουν μπροστά τους τοὺς ἀγωγιστὲς τῆς NATIONAL CAN. Καὶ μαζὶ τους ὅλο καὶ θὰ φουσκώνει τὸ ρεῦμα, τὸ ρεῦμα μιᾶς Προλεταριακῆς ἀριστερᾶς. Μέσα ἀπὸ κάθε ἀγῶνα, τὰ πρωτοπόρα στοιχεῖα τῶν προλετάριων θὰ περγάνε μπροστά. Μέσα ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες τους γιὰ τὰ δικά τους αἰτήματα, θὰ μεταδόλογται σὲ ἀγωγιστὲς ὅλου τοῦ λαοῦ, γιὰ τὰ αἰτήματα διλού τοῦ λαοῦ, γιὰ τὰ αἰτήματα τῆς NATIONAL CAN:

«ΚΑΤΩ Η ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ»

«ΟΛΑ ΓΙΑ ΤΗΝ ΕΡΓΑΤΙΑ»

“Ελληνες και Πακιστανοί έργατες: Κοινός άγώνας ένάντια στά ίδια άφεντικά

Όταν πιάσαμε δουλειά στή NATIONAL CAN 70 έργατες, άπό τους 600 περίου πού είμαστε συγολικά, ήταν Πακιστανοί.

Τὰ άφεντικά, τρέμοντας τὴν ἑνότητα τῆς ἔργατικῆς τάξης ποὺ ἐμποδίζει γὰ τὰ αὐξάνουν τὴν ἐκμετάλλευση καὶ ἔρα τὰ κέρδη τους, πασκίζουν γὰ διασπᾶντες τοὺς έργατες δημιουργώντας ἀγτιθέσεις ἀπὸ τὴ μιὰ ἀγάμεσσα στοὺς “Ελληνες (μιχροί - μεγάλοι, ἄντρες - γυναῖκες, εἰδικευμένοι - ἀνειδίκευτοι) καὶ ἀπ’ τὴν ἄλλη μεταξὺ Ελλήνων καὶ Πακιστανῶν. Ἐτσι μὲ δάση τὴν τελευταίαν ἀγτιθέσην οἱ Πακιστανοί είναι τὸ πιὸ ἐκμεταλλευόμενο καὶ ἀγίσχυρο κομμάτι τοῦ προλεταριάτου στή NATIONAL.

Ἄποτελοῦγε μαζὶ μὲ τίς γυναῖκες καὶ τὰ ἀγήλικα παιδιά τὸ κύριο σῶμα τῶν ἀνειδίκευτων. Τοὺς ἔχουν σχεδὸν τελείως ἀπομονωμένους ἀπὸ τους ὑπόλοιπους έργατες. Τοὺς δάζουν γὰ δου-

λεύουν δῆλους μαζὶ νυχτερινὴ δάρδια, χωρὶς ἀλλαγὴ, γιὰ δδομάδες. Κάγουν τὶς πιὸ θαριές δουλειές καὶ συγήθως στὸ πιὸ μακρυνὸ τμῆμα τοῦ έργοστάσιου: Κουβαλᾶντες κιβώτια στὴν ἀποθήκη, φορτώγουν τὰ ἀμάξια κλπ.

Τὶς περισσότερες φορὲς τοὺς πηγαινοέφεργαν στὸ έργοστάσιο δῆλους μαζὶ, στιβαριγένους σὰν πρόσωπα. Συχνὰ δὲν προλαβαίνονται γὰ δροῦγε στὸ λιγόλεπτο διάλειμμα, ὅλλα καὶ ὅταν δραίνονται, προτοῦ καλὰ - καλὰ φᾶντας, ἐρχόντουσαν τὰ τσιράκια τοῦ ἀφεντικοῦ γὰ τοὺς μαζέψουν πίσω μὲ ἀγριοφωνάρες. “Ἄν τύχαινε καμιὰ φορὰ γὰ χολάζεις ἡ μηχανὴ καὶ ἔτσι γὰ σταματήσει ἡ δουλιά, ηταν οἱ πρώτοι ποὺ δὲπιστάτης σκοτωνόταν ἀπὸ τὴν ἀγωγία γὰ τοὺς δρεῖ κάτιν νὰ κάνουν, μπάκια καὶ καθήσουν: Τοὺς ἔδαζε νὰ σκουπίζουν ἡ γὰ ἐτοιμάζουν δουλειὰ γάλης ἀργότερα. Τὸ μεροκάματο ἀπὸ τὰ χαμηλότερα, 150 δρχ. Χώρια ποὺ τοὺς τρώγαντες συστηματικὰ ἔνα μὲ δύο μεροκάματα τὴ δδομάδα. Δῶρο Πάσχα καὶ Χριστούγεννα δὲν τοὺς δίγανε. Τοὺς ἀπολάγαντες χωρὶς ἀποζημίωση. Καμία ἀσφάλιση καὶ ιατρικὴ περίθαλψη. Καὶ πέρα ἀπὸ δῆλα αὐτὰ τοὺς ἀναγκάζαντες μὲ ἀπειλὴ τὸ δώδεκα μὸνά κάγουν ὑποχρεωτικὰ ὑπερωρίες, ἀκόμα καὶ διπλὴ δάρδια, χωρὶς γὰ τοὺς πληρώγουν τὰ ἐπιπλέον. Καὶ ὅταν πιὰ ἀπηνδούσαντες καὶ πηγαίνονται στὸ γραφεῖο προσωπικοῦ γὰ ζητήσουν ἐξηγήσεις, ἡ ἀπάντηση τοῦ ὑπαλλήλου ηταν: «Ἄν δὲν σ’ ἀρέσει φύγε καὶ πήγαινε ἀλλοῦ» ἢ «Τὸ ἄλλο Σάββατο» (ποὺ ποτὲ δὲν ἐρχόταν δέκα) ὅταν τοὺς εἶχε ἀνάγκη.

Πάνω σ’ αὐτὴ ἀκριβῶς τὴ μεγαλύτερη ἐκμετάλλευση τῶν Πακιστανῶν στηρίζονται τὰ ἀφεντικά καὶ οἱ λακέδες τους γιὰ γὰ τοὺς χρησιμοποιήσουν σὰν ἀπειλὴ καὶ ἐκδιασμὸ γιὰ τὸ μεροκάματο τοῦ “Ελληνα έργατη”. Αὐτὴ τὴ δουλειὰ κορίτσια μους καὶ ἔνα Πακιστανὸ γὰ ἔφεργα, θὰ τὴν ἔκανε καλύτερα καὶ γρηγορότερα ἀπὸ σένα καὶ οὕτε θὰ κοβότανε ὅπως ἐσύ», ἔλεγε ἔνας χαφιές τοῦ Κασνακίδη σὲ μιὰ έργατρια. Καλλιεργούσκες ἔχθρότητα καὶ ἀγταγωνισμὸ στὸν κόσμο. «Έρχονται οἱ Πακιστανοί, μᾶς ρίχγουν τὰ μερακάματα, μᾶς παίρνουν τὶς δουλειές». «Ἀπὸ τότε ποὺ οἱ μαῦροι ξήρθαν στήν Ελλάδαν ὑπάρχει ἀγεργία». «Αγενάζουν τὴν παραγωγή».

Ἐτσι φαίνεται καθαρὰ ὅτι προσβάλλοντας τὸ φάσμα τῶν μαύ-

ρων δίνεται ή εύκαιρια στούς διάφορους Κασακίδηδες για έντελον και τὴν ἐκμετάλλευση και τῶν Ἑλλήνων ἔργατῶν. Ἐπομένως και ἀνεξάρτητα ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τῶν Πακιστανῶν, στὴ N.C., αὐτὸ ποὺ εἶχε σημασία ἡταν ἡ προάσπιση τῆς ἑνότητας τῆς ἔργατικῆς τάξης. Και ὁ ρατσισμός, δοσο λίγοι και νὰ ἡταν οἱ Πακιστανοί, διασπᾶ τοὺς ἔργατες και τοὺς κρύβει τὸν πραγματικὸν τους ἔχθρο, τὰ ἀφεντικά.

Γι' αὐτὸ ἀπὸ τὴν ἀρχὴν προσπαθήσαμε μὲ συγκεκριμένες ἑνέργειες νὰ σπάσουμε τὸ γκέτο και τὴν ἀπομόνωση τῶν Πακιστανῶν. Ἀρχίσαμε νὰ ἔχουμε φυλικὲς σχέσεις μαζὶ τους. Παίρναμε ἀνοιχτὰ τὸ μέρος τους σὲ περιπτώσεις ἀντιδικίξας τους μὲ ἐπιστάτες ἡ και μὲ ζλλους ἔργατες και ἔξηγούσαμε κατόπιν τὴν στάση μας. Δὲν χάναμε τὴν εύκαιρια νὰ συζητᾶμε μὲ τοὺς "Ἐλληνες ἔργατες γιὰ τὰ προσβλήματα και τὴν ἐκμετάλλευση ποὺ ἀντιμετωπίζουν οἱ ξένοι ἔργατες στὴ χώρα μας ἀπ' τὰ ἀφεντικά. Γινότανε ἀντιπαρθεση μὲ τοὺς "Ἐλληνες μετανάστες στὴ Γερμανία. Ἰδιαίτερα σ' αὐτὸ τὸ τελευταῖο σημείο δ κόσμος ἡταν πολὺ εὐαίσθητος και τοπιαγε ἀμέσως.

Μὲ ἀφορμὴ ἔνα περιστατικό, μᾶς δόθηκε ἡ εύκαιρια νὰ θέσουμε πλέον πιὸ συγκεκριμένα τὸ θέμα τῶν Πακιστανῶν φέργοντας τοὺς "Ἐλληνες ἔργατες ἀντιμέτωπους μὲ τὶς εὐθύνες τους.

Εἶναι δράδου, 11 ή ὥρα, μετὰ ἀπὸ 8 ὥρες δουλειά. Εἴμαστε στὸ λεωφορεῖο τῆς ἐπιχείρησης, ἔτοιμοι γὰ φύγουμε. Ἐκείνη τὴ στιγμὴ — και δὲν εἶναι ἡ πρώτη φορὰ — μπαίνουνε δύο τύποι, συντηρητὲς μηχανῶν, δηλαδὴ μηχανικοί, δείχγουν μὲ τὸ δάχτυλο ἔνα Πακιστανό. Ὁ ἄνθρωπος σκοτωμένος ἀπὸ 8 ὥρες δουλειά, δὲν θέλει γὰ κάνεις ὑπερωρία. Οἱ ES - ES τὸν τραβᾶνε μὲ τὸ ζόρι γὰ κατέθει κάτω. Αὐτὸς φωνάζει τὴ μόνη λέξη ποὺ ἀρμοῦσε στὴν περίπτωση ἀπ' αὐτὲς ποὺ ἤξερε: «δχι, δχι». Τότε γιὰ πρώτη φορὰ ὑπῆρξε ἀντίδραση. Σηκώθηκε κάποιος φωνάζοντας νὰ ἀφήσει κάτω τὸν ἄνθρωπο ἀφοῦ δὲν ἥθελε γὰ δουλέψει. Οἱ μηχανικοί τὰ χάσανε γιὰ μιὰ στιγμὴ, μετὰ ὅμως ἔνας ἀπὸ τοὺς δύο συγκλήθε και εἶπε ὅτι εἶγαι ὑποχρεωμένοι νὰ δουλέψουνε γιατὶ θὰ τοὺς διώξουν. Ἐπίσης ὅτι οἱ Πακιστανοί παρακαλῶντας γιὰ δουλειὰ και δταν τὸ ἔργοστάσιο τοὺς ἔχει ἀγάγκη αὐτοὶ δὲν θέλουν γὰ δουλέψουνε. "Οταν τοῦ μπῆκε τὸ ἔρωτημα μὲ ποιὸ δικαίωμα τὸν πιέζει γὰ

δουλέψει: 16 ὥρες ἀφοῦ ἔστω ἔχει δουλέψει τὶς 8 ποὺ θεωροῦνται ὑποχρεωτικές, δ τύπος δμολόγησε καθαρὰ ὅτι γι' αὐτὸ πληρώνεται και θέλεις γὰ κάνεις καλὰ τὴ δουλειά του. Τὸ συμπέρασμα εἶναι ἔνα: πληρώνεται γιὰ γὰ ξαποστείλει τὸν κόσμο μιὰ ὥρα ἀρχύτερα. Δηλαδὴ πληρωμένος δολοφόνος. Ἡ γίνη ἀπὸ αὐτὴ τὴν ἐπέμβοση ἡταν σὲ πολλὰ ἐπίπεδα, παρ' ὅλο ποὺ τρεῖς μόριο πῆραν ἀγοιχάθη θέση ὑπὲρ τῶν Πακιστανῶν. Οἱ ἄλλοι μουρμούριζαν ὑπέρ τους. Μέσα στὸ λεωφορεῖο ὑπῆρχαν γύρω στοὺς 15 Πακιστανούς ποὺ εἶδαν ὅτι ὑπάρχουν "Ἐλληνες ποὺ τοὺς ὑποστηρίζουν. Ἐκείνη τὴ φορὰ ἔφυγαν οἱ τύποι χωρὶς γὰ κατεβάσουν καγένα ἀπὸ τὸ λεωφορεῖο και ἀπὸ τότε δὲν ἔχαναρθαν νὰ τοὺς πάρουν. Βέβαια αὐτὸ δὲν σημαίνει ὅτι δὲν θὰ τοὺς ἔθριψουν ἀλλοῦ.

"Ακόμη δ ρατσισμὸς δὲν ἔχει προλάβει γιὰ ριζωθεῖ στοὺς "Ἐλληνες ἔργατες. Και οἱ λιγότερο συγειδητοποιημένοι καταλαβαίνουν ὅτι τὸ διχασμὸν τὸν καλλιεργοῦν τὰ ἀφεντικὰ γιὰ γὰ κερδίζουν περισσότερα.

"Ἐγῶ ὅμως γιὰ τοὺς ἔργατες μὲ τὴν ἔστω και ἐγστιχώδικη ταξικὴ συγειδηση δὲν ἔμπαινε πρόβλημα, δ κίγδυνος ἐμφανίστηκε ἀπὸ ἔνα αὐτοκποκαλούμενο «δδηγὸ» και «καθιδηγητὴ» τῆς ἔργατικῆς τάξης. Ὁ τύπος αὐτὸς δταν ὅγηκε ἡ πρώτη προκήρυξη μὲ τὰ αἰτήματά μας γύριζε και ἔλεγε στὸν κόσμο πῶς ξεχάσαμε νὰ δάλουμε σὰν αἰτημα τὸ νὰ φύγουν οἱ Πακιστανοί ἀπ' τὴ N.C. γιατὶ μᾶς τρῶνε τὶς δουλειές και κατεβάζουν τὰ μεροκάματα!! Οἱ ἔργατες ἀπάντησαν: Δὲν θὰ πᾶμε μὲ τὸν Κασγακίδη ἐγάντια στοὺς Πακιστανούς ἀλλὰ μὲ τοὺς Πακιστανούς ἐγάντια στὸν Κασγακίδη.

"Αποκρούσαμε ἔγτονα τὴ διασπασικὴ αὐτὴ ἑνέργεια, τὸ δάλαμο μπροστὰ στοὺς ἔργατες και τογίσαμε ὅτι ἀκριβῶς γιὰ γὰ ἵκανοποιηθοῦν τὰ αἰτήματά μας πρέπει γὰ εἴμαστε δλοιοὶ οἱ ἔργατες ἐνωμένοι ἐγάντια στὸν κοινὸ μας ἔχθρο, τὸν Κασγακίδη και ὅχι γὰ διώξουμε τοὺς Πακιστανούς. Γιατὶ σ' αὐτὸ ἀκριβῶς ποντάρουν και τὰ ἀφεντικὰ γιὰ νὰ μᾶς διασπᾶνε. Και ὅτι πρέπει γὰ ἀπαίτουμε οἱ Πακιστανοί γὰ ἔχουν τὰ ἰδια δικαιώματα μὲ μᾶς. Ἄλλιως οὕτε και ἔμεις θὰ πετύχουμε αὐτὰ ποὺ θέλουμε και οἱ Πακιστανοί θὰ γίνουν τελικὰ ἀπεργοσπάστες.

"Η πραγματικὴ ὅμως τελικὴ ἑνότητα τοῦ προλεταριάτου δη-

μιουργεῖται μέσα ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες του ἐγάντια στὴν κοινὴ ἐκμετάλλευση, ποὺ τὸ φέροντα στὰ ἵσι ἀντιμέτωπο μὲ τὸ ἀφεντικό. Αὗτὸς φάνηκε γιὰ μιὰ ἀκόμα φορὰ στὴν τετραχμέρη ἀπεργία μας.

Τὴν Τετάρτη τὸ μεσημέρι, δεύτερη μέρα τῆς ἀπεργίας, ἀφοῦ ἀναγκάσαμε τοὺς μπασκίγες, ποὺ ἔμποδίζαν τὰ λεωφορεῖα τῆς ἀπογευματινῆς θάρδιας νὰ σταματήσουν ἔξω ἀπὸ τὸ ἔργοστάσιο γιὰ νὰ κατέθει ὁ κόσμος, νὰ ὑποχωρήσουν, ἀνάμεσα στοὺς ἐργάτες ποὺ ἐγώθηκαν μαζὶ μας ἥταν καὶ οἱ περισσότεροι Πακιστανοί. Τοὺς ὑποδεχτήκαμε μὲ χειροκροτήματα. Ὁ Α. εἶπε: «Ἐλληνες - Πακιστανοί, μαζὶ - μαζί». Ὁ Ρ.: «Πολλὴ δουλειά, λίγα λεφτά, ΙΚΑ δχ!. Ἀπεργία μαζί, ὕστερα δουλειὰ πάλι μαζί, δχ! Πακιστανοί ἔξω». Τοὺς δώσαμε τὸ χέρι καὶ τοὺς ὑποσχεθήκαμε διτὶ θὰ ἀγωνιστοῦμε δῆλοι μαζὶ ἐνωμένοι μέχρι τέλους γιὰ τὰ δικαιώματα δῆλων τῶν ἐργατῶν. Στὴν πορεία γιὰ τὸ Ἐργατικὸ Κέντρο ἤρθαν μαζὶ μας.

Τὴν Πέμπτη, συνεχίζοντας τὸν ἀγώνα μας, παρὰ τὶς διασπάσεις καὶ τοὺς ἐκφοβισμοὺς τοῦ Κασγακίδη καὶ τῶν λακέδων του, δρεθήκαμε ἀκόμα ἐνωμένοι μεταξύ μας. Οἱ Πακιστανοί δέδαια ἥταν ἀκόμα κάπως μουδιασμένοι. Καθόγτουσαν δῆλοι μαζεμένοι κάπως παράμερα. Τοὺς πλησιάσαμε, τοὺς προτείγαμε νὰ γράψουν καὶ αὐτοὶ ἔγα πανώ στὴ γλώσσα τους. Αὐθόρυμητα ἀποφάσισαν νὰ γράψουν: «Ἐλληνες - Πακιστανοί ἐργάτες ἐνωμένοι». Ἀρχίσαμε νὰ συζητᾶμε μαζὶ τους γιὰ τὰ γεγονότα προδηλήματα ποὺ ἀγνοοῦσαν. Γενικὰ ἀποφεύγανε νὰ ἀπαντήσουν ξεκάθαρα: «Οχι πρόδηλημα, μόγο λεφτά». «Ομως ἥδη τὸ αλητικὰ τῆς ἀπομόνωσης είχε σπάσει.

Οἱ Πακιστανοί ἥταν ἀγάμεσά μας, κρατώντας ψήλα τὸ πανώ τους, ὅταν ἀρχίσαν νὰ ἔρχονται τὰ λεωφορεῖα τῆς ἀπογευματινῆς έάρδιας καὶ ὅταν δρμήσαμε κραυγάζοντας συνθήματα πρὸς τὴν αὐλή τοῦ ἔργοστάσιου ἀφοῦ ἀποκρύσαμε τὴ δίσιτη ἐπίθεση τῶν μπάτσων. Καὶ στὴν πορεία πρὸς τὴν Ἐλευσίνα ἥταν αὐτοὶ ποὺ ἀρχίσανε πρῶτα γὰ φωγάζουν στὰ Ἐλληνικά, Ἀγγλικὰ καὶ Πακιστανικὰ τὰ δικά τους συνθήματα: «Ἐλληνες - Πακιστανοί ἐργάτες μαζί», καὶ νὰ τραγουδᾶνε ἐργατικὰ τραγούδια.

Στοὺς Πακιστανοὺς ἐργάτες, ἀκριβῶς γιατὶ εἶγαν πιὸ καταπιεσμένοι καὶ ἀγίσχυροι ἀπὸ δῆλους, ἔγινε συγείδηση, διτὶ μόγο ἐνω-

μένοι μὲ τοὺς «Ἐλληνες θὰ προσθήσουν καὶ τὰ δικά τους αἰτήματα, ποὺ μὲ τὴ σειρά τους καὶ αὐτὰ ἐγισχύουν τὴν ἐνότητα καὶ τοὺς ἀγῶνες δῆλη τῆς ἐργατικῆς τάξης.

«Ετσι τὸ αἰτημα τῶν Πακιστανῶν γιὰ «ιση μεταχείρηση μὲ τοὺς «Ἐλληνες», διδηγεῖ τελικὰ στὸν κοινὸ ἀγώνα δῆλων τῶν ἐργατῶν ἐγάντια στὴ κοινὴ τους ἐκμετάλλευση.

Άλλα καὶ ἀπὸ τὴν ἄποψη τοῦ ἀριθμοῦ τους ἡ συμμετοχὴ τῶν Πακιστανῶν στὴν ἀπεργία ἐνίσχυε σημαντικά τὸν ἀγώνα. Φαινόταν πιὰ καθαρὰ ἡ ἀνάγκη ἐνότητας: Οἱ ἐργάτες ἐγάντια στὰ ἀφεντικά. Τὴν Παρασκευὴ τὸ ἀφεντικὸ καὶ τὸ κράτος του κατάφεραν νὰ λύσουν τὴν ἀπεργία μὲ ἔνα συμβιβασμό. Τὴν Κυριακὴ στὸ Ἐργατικὸ Κέντρο, τὸ πουλημένο στὸν Κασγακίδη σωματεῖο, φτιαγμένο μὲ τὴ συμμαχία φασιστῶν τραμπούκων, προσταμένων καὶ ΚΚΕ, μέσα σὲ μιὰ ἀτμόσφαιρα χοντρικῆς τρομοκρατίας ποὺ ἐνίσχυε ἡ συγτριπτὴ παρουσία ἀπεργοσπαστῶν καὶ ἀγώτερων στελεχῶν τοῦ Κασγακίδη, ὑποστήριζε ἀγάμεσα στὰ ἄλλα ὅτι: οἱ Πακιστανοί εἶναι ξένοι, δὲν μποροῦμε νὰ ἀσχολούμαστε μὲ αὐτοὺς πηγαίνοντας ἔτοι ἐγάντια στὴ θέληση τοῦ Κασγακίδη καὶ τοῦ Καραμανλῆ. «Ἄς φτιάξουν μόγοι τους σωματεῖο. Ἀπαίτησαν δὲ εἰ πουλημένοι ἐργατοπατέρες γὰρ ἔγοινε ἔξω οἱ Πακιστανοί ποὺ δρισιστούσαν στὴ συγκεντρωση. Ἀγυιδράσαμε. «Ομως μέσα στὸ γεικικὸ φασιστικὸ κλίμα καὶ παρὰ τὴν διγιθετὴ ἄποψη τῶν λίγων ἀπεργῶν ποὺ δρισκόγτουσαν ἔκει τελικὰ οἱ Πακιστανοί δημικαν ἔξω. «Ετσι τὸ ΚΚΕ φρόντισε γ' ἀγοίξε: τὸ δρόμο γιὰ τὸν Κασγακίδη.

Τὴ Δευτέρα τὸ πρῶτο μέτρο τοῦ ἀφεντικοῦ γιὰ νὰ χτυπήσει τοὺς ἀπεργοὺς ἥταν γὰ σπάσει τὴν ἐνότητα Ἐλλήνων καὶ Πακιστανῶν προτοῦ ἀκόμη στερεωθεῖ. Ἀρχισε ἀπὸ τὸν πιὸ διδύνατονς ἐργάτες: σὲ μιὰ διδομάδα εἶχε ἀπολύτει 40 Πακιστανούς, μὲ ἀπώτερο δέδαια σκοπὸ γὰ προχωρήσει καὶ στὴν ἐκκαθάριση καὶ τῶν ὑπόλοιπων ἀπεργῶν ἀγνιδρούσαμε.

Οἱ ἐργάτες ποὺ εἶχανε ὑποσχεθεῖ διτὶ δὲν θὰ ἐπιτρέψουν καμία ἀπόλυτη, εἶδανε τὶς ἀπολύτεις σὰν χτύπημα ἐγάντια τους καὶ ἐνέφράζανε διάθεση συμπαράστασης. Ἐπικρατοῦσε ἔνα κλίμα σωπηλοῦ ἀγαθρασμοῦ γιὰ τὸ διώξιμο τῶν Πακιστανῶν, χωρὶς νὰ διγετει ἀποφασιτικὴ ἀπάγνηση στὸ χτύπημα τοῦ Κασγακίδη: «Τὸ

κάνει επίτηδες γιὰ νὰ μᾶς τρομοκρατήσει». «Πρέπει νὰ κάνουμε κάτι. Οἱ ἄνθρωποι μᾶς ὑποστηρίζανε καὶ τώρα ἐμεῖς...».

«Ἐπρεπε γὰ εἶχαμε δύντιδράσει ἀπὸ τὴν πρώτη στιγμή». Πρωθυπόσαμε συγεχῶς τέτοιου εἰδούς συζητήσεις μὲ τοὺς ἐργάτες ποὺ ξεκαθάριζαν δι τὸ πίσω ἀπὸ τὶς ἀπολύτεις τῶν Πακιστανῶν θρίσκεται: ἡ προσπάθεια τοῦ ἀφεντικοῦ νὰ διαπάσει τοὺς ἐργάτες γιὰ νὰ τσακίσει εὐκολώτερα τὸν ἀγώνα τους.

Οσο γιὰ τὸ πουλημένο σωματεῖο συνέχιζε φυσικὰ νὰ παιᾶται τὸ ρόλο τοῦ χωροφύλακα καὶ τοῦ καπηλευτῆ τῶν ἀγώνων τῆς ἐργατικῆς τάξης. Ο κόσμος ἔλεγε, τι "Ἐλληνες, τι Πακιστανοί, ὅλοι ἐργάτες εἴμαστε. Ο ἀπεργοσπάστης σοσιαλμπασκίνας διακήρυξε: Δὲν μποροῦμε νὰ κάνουμε τίποτα. Ο γόμος τοῦ Κασγακίδη τὸ ἀπαγορεύει. Οἱ Πακιστανοί εἶγαι πάνω ἀπ' ὅλα ξένοι. "Ἐληξε ἡ σύμβασή τους. Μὰ τί θέλετε τέλος πάντων; Θέλουμε νὰ πᾶμε ἐγάντια στοὺς γόμους τῶν ἐκμεταλλευτῶν τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Στὴν διάσπαση ποὺ προσπαθοῦσαν νὰ φέρουν οἱ ἔχθροι τῆς ἐργατικῆς τάξης ἀνταπαγήσαμε μὲ τὴν προώθηση συγκεκριμένων πράξεων ποὺ προχωροῦσαν στὸ κόσμο τὴν ἰδέα δι τοὺς Πακιστανοί εἶγαι πάνω ἀπ' ὅλα ἐργάτες, ἔνα κομμάτι — καὶ τὸ πιὸ ἐκμεταλλευόμενο — τοῦ προλεταριάτου στὴν Ελλάδα. Τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουν ἀφοροῦν ὅλη τὴν ἐργατικὴ τάξη, διποὺς καὶ οἱ ἀγῶνες τους προχωροῦν τοὺς ἀγῶνες ὅλων τῶν ἐργατῶν ἐγάντια στὴν ἐκμετάλλευση τῶν ἀφεντικῶν.

Μὲ δική μας πρωτοδυνλία ἡ φοιτητικὴ ἐπιτροπὴ ἀλληλεγγύης ἀποφάσισε γὰ δώσει ἔνα μέρος τῶν χρημάτων, ποὺ εἶχε μαζέψει γιὰ τοὺς ἀπεργοῦς τῆς N.C., στοὺς ἀπολυμένους Πακιστανούς, σὰ δεῖγμα συμπαράστασης. Κάναμε δύο συγαντήσεις ἥπου συμμετεῖχαν ἐργάτες, φοιτητὲς καὶ Πακιστανοί ἐργάτες.

Αὐτὸ προχώρησε πολὺ τὶς σχέσεις μας μὲ τοὺς Πακιστανούς. Γιατὶ ἀκριβῶς σ' αὐτὲς τὶς συγαντήσεις ἀρχίσανε γὰ βάζουν καθαρὰ τὰ προβλήματα ποὺ ἀντιμετωπίζουν στὴ γειτονιὰ καὶ στὸ ἐργοστάσιο:

—Γιὰ τὰ λίγα χρήματα, γιὰ τὴν ἀγύπαρχη ἀσφάλεια, γιὰ τὰ ἀπεριποίητα σπίτια ποὺ ἀγαγκάζονται νὰ ζοῦνε. «Ἐλληνες λέγε: ἐμεῖς δρώμικοι: ποὺ λεφτά;»

—Γιὰ τὸ ρατσισμὸ ποὺ συγαντάγε δόλο καὶ πιὸ πολὺ στὶς σχέ-

σεις τους μὲ τοὺς "Ἐλληνες. «Προτιμῶ νὰ μείγεις ξενοίκιαστο τὸ δωμάτιο παρὰ νὰ τὸ νοικιάσω σὲ μαύρους», ἔλεγε ἔνας κατὰ τὸ ἄλλα καλοκάγαθος καὶ δημοκρατικὸς ἐνηγτάρης. «Περίμενε, τί διάξεσαι, νὰ τελειώγουν πρῶτα δόλοι σὲ πελάτες καὶ μετέπειτα ξένοι», ἔλεγε ἔνας θλοσυρὸς μπακάλης σ' ἔνα Πακιστανὸ ποὺ περίμενε γὰ τὸ ξυπηρετηθεῖ.

—Γιὰ τὸ γκέτο καὶ τὴν ἀπομόγωση ποὺ τοὺς ἔχουν κλεισμένους μακριὰ ἀπὸ τὰ σπίτια τους καὶ τὶς οἰκογένειές τους.

—Γιὰ τὸ φόρο τοῦ χωροφύλακα ποὺ θὰ τὸν ζητήσει χαρτιὰ ἀντὸν δεῖ στὴν "Αθήνα καὶ μακριὰ ἀπὸ τὶς γειτονιές τους καὶ ἀνδὲν ἔχουν τοὺς ξαποστέλνει στὸ Πακιστάν.

—Γιὰ τὴν προμάρα μπάκια καὶ μείγουν χωρίς δουλειά. Καὶ σ' ὅλα αὐτὰ προστίθεται καὶ ὁ χαφιές Πακιστανὸς ποὺ καρφώνει τὸν πιὸ ἔξεγερμέγους, γιὰ νὰ γλέψει λίγο περισσότερο ἀπ' τὸ κόκκαλο ποὺ τοὺ πετάει τὸ ἀφεντικό.

Προτίγαμε γὰ δημιουργηθεῖ μιὰ ὅμιδα μὲ "Ἐλληνες καὶ Πακιστανοὺς ποὺ θὰ ἔκανε μιὰ ἔρευνα γιὰ τὶς συθῆκες ζωῆς καὶ δουλειᾶς τῶν Πακιστανῶν στὴν Ελλάδα, ποὺ ἔνα μέρος τῆς θὰ ἀποτελοῦσε ἔνα σχετικὸ φίλμ. Οἱ Πακιστανοί φάγηκαν προθυμότατοι γὰ συνεργαστοῦν.

—Ἀπὸ τὴν πρώτη φορὰ ποὺ ἔγιναν γνωστὲς οἱ ἐνέργειές μας, τὸ σωματεῖο δὲν ἔπαψε νὰ μᾶς χτυπάει, ἀφοῦ στὴν ἀρχὴ ἀπέτυχε στὴν προσπάθεια τοῦ νὰ μᾶς πάρει μὲ τὸ μέρος του. "Εφατασε μάλιστα δὲ ἀντιπρόσδερος γὰ ἴσχυροςτεῖ δὲ τὸ στοὺς Πακιστανοὺς τὰ χρήματα ποὺ παίρνουν τοὺς εἶγαις ὑπεραρκετὰ γιατὶ δὲν ἔχουν περιπτὰ ἔξοδα, ζοῦν σὲ τρόπολες καὶ φοράνε παλιόρουσχα. "Ο Ἰδιος ἀπειλοῦσε τοὺς ἐργάτες μὲ μήγανση, γιατὶ εἶχαν δῆθεν κλέψει τὰ λεφτά ποὺ δώσαμε στοὺς Πακιστανούς: αὐτός, ποὺ ἡ παρέα του ξόδευε τὰ λεφτά, ποὺ προσφέρει ταν γιὰ τοὺς ἀπεργούς, σὲ καρέκλες καὶ δικηγόρους.

Καὶ μέσα δικαὶα στὴν ἰδιαίτερη τὴν ἐπιτροπὴ "Ἀλληλεγγύης οἱ συγαγωγιστὲς τοῦ EKKE ποὺ ἀγωνίζονται «ἐγάντια στὸ '59 γιὰ νὰ μιλήσεις ἡ ἐργατικὴ» δημοστηρίζανε δι τὸ θέμα τῶν Πακιστανῶν εἶγαι: θέμα πολιτικῆς ὀργάνωσης καὶ ἀλληλούγλωσης καὶ γι' αὐτὸ δὲ μπορεῖ νὰ μπει στὴν ἐπιτροπὴ ἀλληλεγγύης. Μ' αὐτὸ τὸν

τρόπο πνίγαγε τὸ συγκεκριμένο ἀγώνα γιατὶ ἡ πολιτικὴ τους γραμμὴ δὲν προϋποθέτει τὴν ὅπαρξη ξένων ἐργατῶν.

Ἄγτε ὅμως οἱ συγαγωγιστὲς τοῦ EKKE γὰρ προσπαθοῦν γὰδιαστρεβολῶνουν τὴν ἀγτικειμενικὴν προσαρμόζοντάς την πολιτικὴν τους γραμμὴν, καλὰ θὰ ἔκαναν νὰ καταλάθουν διτὶς οἱ ἐργάτες δὲν ἔχουν πατρίδα, διτὶς ἡ ἀκόμη μεγαλύτερη ἐκμετάλλευση ἐνὸς τιμήματος τῆς ἐργατικῆς τάξης, πέρα ἀπὸ τὸν ἀριθμὸν τους, ἔντεινει τὴν ἐκμετάλλευση καὶ τὴν καταπίεση ὅλων τῶν ἐργατῶν καὶ τοὺς παραδίνει ἀποπλη λεία στὰ χέρια τῶν ἀφεντικῶν.

Ἡ ἀπεργία τῆς «Ἡδης», διποὺ οἱ Πακιστανοὶ ποὺ ἀποτελοῦσαν τὸ 85% τῶν ἐργατῶν ἦταν ἀπεργοσπάστες, ἐπιβεβαιώγει ἀκριβῶς τὴν σημασίαν καὶ τὴν ἀνάγκην κοινοῦ ἀγώνα τῶν ἐργατῶν ἐνάγτια στοὺς κοινοὺς ἐκμεταλλευτές τους.

Ἐμεῖς πιστεύουμε στὴν τελικὴν ἑνότητα τοῦ προλεταριάτου καὶ τὴν θεωροῦμε ὄρῳ γιὰ τὴν χειραφέτησή του. Αὐτὴν εἶγαι ἡ γραμμὴ ποὺ προσπαθήσαμε καὶ προσπαθοῦμε, ξέχωρα ἀπὸ τὰ λάθη καὶ τὶς ἀδυγαμίες μας, γὰρ πρωθήσουμε καὶ γὰρ ἐφαρμόσουμε.

‘Ο Τύπος στὸν ἀπεργία

Ἡ πρώτη λαϊκὴ ἐξέγερση, τὸ Πολυτεχνεῖο, ἔρριξε τὴν χούνταν. Ἡ ἀστικὴ τάξη διαπίστωσε διτὶς δ ἀγοιχτὸς φασισμὸς δὲν ἦταν ἡ μορφὴ ἐξουσίας ποὺ τὴν ἐξυπηρετοῦσε πιά. Ἐπρεπε γὰρ ἀγαδιπλωθεῖ καὶ γὰρ πάρει τὴν κοινοδουλευτικὴν της μορφὴν. Καὶ μὲ τὴν μεταπολίτευση τὰ πράγματα δὲν ἀλλάξανε γιὰ τὸ λαό.

Οἱ ἐργάτες τῆς N.C. πίστεψαν διτὶς ἡ κοινοδουλευτικὴ δημοκρατία θὰ τοὺς ἐπέτρεπε γὰρ δργανωθοῦνε γιὰ λύσουν τὰ προβλήματά τους. Ἡ ἀστικὴ τάξη ὅμως τοὺς χτυπήσει συγκεκριμένα. Σ' αὐτὰ τὰ χτυπήματα ἀπάντησαν μὲ ἀπεργία. Ἡταν ἡ πρώτη ἀπεργία. Τὴν ἀντίδραση τὴν ἔπιιασε σύγκρυο. Μέσα σ' αὐτὴν τὴν ἀπεργίαν ὑπῆρχαν τὰ σπέρματα αὐτοῦ ποὺ πρόκειται γὰρ ἀκολουθήσει καὶ θέλησε νὰ τὸ χτυπήσει ἀπὸ τὰ πρῶτα του βήματα. Χρησιμοποίησε δὲν τὰ ὅπλα: Βίᾳ μὲ τοὺς χωροφύλακες, διπλωματία μὲ τοὺς ἐργατοπατέρες συνδικαλιστές καὶ τὴ διάσπαση μὲ τοὺς ρεβιζιστικούς. Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ αὐτὰ κύριο ρόλο ἔπιιασαν καὶ τὰ μέσα μαζικῆς πληροφόρησης δηλαδὴ ὁ καθημεριγός τύπος.

Ἀπὸ τὴν «Ἀκρόπολη» μέχρι τὸ «Ριζοσπάστη», ἡ κάθε μιὰ μὲ τὸν τρόπο τῆς καὶ ἀνάλογα μὲ τὸ ποὺ ἀπευθύνονται, στραφηκαν ἐνάγνια στοὺς ἐργάτες. Ἡ «Ἀκρόπολη» παίρνει ἀγοιχτὰ τὸ μέρος τοῦ κεφαλαίου. Εἶγαι αὐτὴ ποὺ ἐκφράστηκε πιὸ καθαρὰ ἀπὸ δλους. Βρίζει τοὺς ἐργάτες ἐξτρεμιστές γιατὶ ἀπεργοῦνε, ἐνῶ δὲν θὰ ἐπέτρεπε γὰρ ἔχουν κανένα παράπονο γιὰ τοὺς μισθούς ὑψηλῆς πείγας, γιὰ τὴν ἐξασφάλιση σίγουρων ἐργατικῶν ἀτυχημάτων καὶ γιὰ τὶς ἀλλεις ἐξαιρετικὰ ἀσχημες συγθῆκες δουλειᾶς. Καὶ τί ἔχαριστα! Τὸν ἀγθρωπὸ ποὺ ἐξασφαλίζει τὸ ψωμοτύρι σὲ πάγω ἀπὸ 600 ἐργατούπαλληλούς τῆς χώρας, τὸν ἀφήγουν ἐκτεθειμένο στὶς παραγγελίες. Ἀλλὰ τὸ ἐγδιαφέρον τῆς Ἀκρόπολης δὲ σταματάεις ἐδῶ. Σκέψεται καὶ τοὺς ἀγρότες. Πώς θὰ κοντερβάρουνε τὰ προϊόντα τους; Ἀλλὰ φαίνεται γὰρ ἀγνοεῖ διτὶς ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ

τὰ παράγανε δὲν δρίσκονται στὰ χέρια τους πιά, ἀλλὰ στὰ χέρια τῶν μεγαλεμπόρων ἀγροτικῶν προϊόντων ποὺ τὰ ἀγοράσανε ἀπὸ τοὺς ἀγρότες μὲ ψωροδεκάρες γιὰ γὰ τὰ μοσχοπουλήσουν. Καὶ πάει πάρα πέρα: Τί θὰ κάγουνες οἱ διοιμήχανοι τοῦ ἔξωτερικοῦ ποὺ προμηθεύονται κουτιὰ ἀπὸ τὴ N.C; Τί φθεροὶ ποὺ εἶναι οἱ ἔξτρεμιστὲς τῆς N.C.! Ἀπειλοῦν τὰ διεθνῆ μονοπώλια.

Πέρα ὅμως ἀπὸ τὰ χοντρὰ ἀστεῖα τῆς «Ἀκρόπολης» ποὺ ἔχουν σκοπὸ τὴ δυσφήμηση τῶν ἐργατῶν καὶ τὴ διάσπαση τῶν λαϊκῶν μαζῶν, ἐκφράζει μὲ δῆλη τὴ σοδιαρότητα τοὺς φόδιους τῆς ἀστικῆς τάξης.

Τὴ στιγμὴ ποὺ ἡ μπουρζουαζία χρειάζεται τὴν «εθνικὴ ἔνότητα», στὴν προεκλογικὴ αὐτὴ περίοδο, γιὰ νὰ ἔσπεράσει τὶς ἀδυναμίες τῆς οἱ «ἔξτρεμιστὲς» τῆς N.C. ἐκφράζονται μὲ ἀγτίθεση στὴ γραμμὴ τῆς κυβερνησης καὶ τῆς ἀντιπολίτευσης. Μιλώντας τὰ ἀφεντικὰ μέσω τῆς «Ἀκρόπολης» ξρούντων τὸν κώδωνα κιγδύουν στὴν κυβερνηση καὶ στὰ κόμματα γὰ πάρουν τὶς εύθυγες τους γιατὶ τέτοιες «στάσεις» προμηγύνουν «κιγδύους ἀγόδους μιᾶς νέας δικτατορίας», μόγο ποὺ δὲν ἔσκαθαρίζουν ποιᾶς: Φασιστικῆς ἢ μιᾶς δημοκρατικῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου. Ἀσφαλῶς φοδιοῦνται τὴ δεύτερη ἢ πρώτη ἔρχεται μόγο ὅταν τὸ κίνημα δὲν εἶναι ἵσχυρο.

Τέλος, γιὰ νὰ μὴν κατηγορηθεῖ γιὰ ἀγτιδημοκρατικότητα δὲν ἀργεῖται τὸ συγδικαλισμό. Καὶ ὁ Κασαγκάδης δὲν τὸν ἀργεῖται τὸν συγδικαλισμό. Μᾶς τὸ εἶπε ὁ ἴδιος: «κι ἔγώ εἰμι συγδικαλισμένος στὸ Σύγδεσμο Ἐλλήνων Βιομηχάνων».

Ἀρκετὰ ὅμως μιλήσανε τὰ ἀφεντικά. «Ἄς μιλήσουν τώρα καὶ οἱ «ἀγτικειμενικὲς» ἐφημερίδες. Αὐτές ὑπάρχουν πάντα, καὶ ἐπὶ χούντας καὶ σήμερα. Τὸ ἴδιο ὀμερόληπτα ποὺ ἔγραψαν τοὺς λόγους τοῦ Παπαδόπουλου χωρὶς γὰ παίρουν θέση, τὸ ἴδιο ὀμερόληπτα ἀναφέρονται καὶ στὴν ἀπεργία. Ἀλλὰ ἐπειδὴ πρόκειται γιὰ πολὺ ἀγτικειμενικὲς ἐφημερίδες, ἀφήσανε πρῶτα γὰ ἔξελιγθεὶ ἡ ἀπεργία καὶ μετὰ ἀπὸ δύο μέρες τὰ «Νέα» καὶ ἡ «Ἀθηναϊκή» γράψανε ἀπὸ 10 γραμμές. Κι αὐτές οἱ γραμμές δὲν εἶναι τίποτε ἄλλο παρὸ τὸ τηλεγράφημα τοῦ Ἐργατούπαλληλικοῦ Κέντρου Πειραιῶς ποὺ στέλγει στὴν κυβερνηση γιὰ γὰ διευθετήσει τὴ διαφωνία. Ναί, ἀλλὰ ποὺ εἶναι γιὰ τὴ δία ποὺ χρησιμοποίησε ἡ ἀστυνομία, ποὺ εἶναι ὁ δρώμικος ρόλος τῆς ΓΣΕΕ ἀπέγαντι στοὺς ἐργά-

τες τῆς N.C., καὶ τέλος ποὺ εἶναι οἱ ἴδιοι οἱ ἐργάτες, ποὺ ἐκφραστήκανε!! Ἔγω εἶχαν τὸ τηλεγράφημα τοῦ ἐργατούπαλληλικοῦ κέντρου, δὲν ὑπῆρχε καμιὰ προκήρυξη ἀπὸ αὐτὲς ποὺ διγάλαγε οἱ ἐργάτες. «Ἄς ἀφήσουμε ὅτι ἀγαργέλανε θριαμβευτικὰ τὴ λήξη τῆς ἀπεργίας καὶ τὴ διευθέτηση τῆς διαφωνίας πρὶν τὸ ἀποφασίσουν οἱ ἀμεσα ἐγδιαφερόμεγοι. Ἐξυμούσαν τὸ ρόλο τῆς κυβερνησης - μεσολαβητῆ. Ἔγω σὲ ὅλα τὰ προηγούμενα δὲν εἶχαν θέση στὸ τέλος παίρουν μιὰ θέση. Προσβάλλουν τὸ ἀστικὸ κράτος σὰν διαιτητὴ τῶν ταξικῶν ἀγτιθέσεων — γιατὶ τὶς θεωρεῖ διαφωνίες — καὶ ὅχι σὰν ἐκτελεστὴ καὶ ἐκφραστὴ τῶν ἐπιθυμιῶν τῆς ἀστικῆς τάξης καὶ καταπιεστὴ τοῦ λαοῦ.

Μὲ λίγα λόγια πάει περίπατο ἡ ἀγτικειμενικότητα. Καὶ δὲν μπορεῖ γὰ εἶναι ἀλλιώς, ζοῦμε σὲ μιὰ κοινωνία ταξική, μέσα σ' αὐτὴ δὲν μπορεῖ δὲ τύπος γὰ εἶναι πάγω καὶ ἔχω ἀπὸ τάξεις, τὸ ἀγτίθετο προϋποθέτει μιὰ τρίτη ἰδεολογία πρᾶγμα ποὺ δὲν ὑπάρχει. Ἀρκετὰ ὅμως ἀσχολήθηκαμε μὲ τοὺς ἀστούς, ἀς δοῦμε καὶ τὶ λέγε οἱ ὑπεύθυνοι καταξιωμένοι ἐκπρόσωποι: τῆς ἐργατικῆς τάξης.

Ο «Ριζοσπάστης» ἀπὸ τὴ δεύτερη κιόλας μέρα μᾶς πληροφορεῖ γιὰ μιὰ ἀπεργία στὴ N.C. Η «ἐφημερίδα τοῦ Λαοῦ» τὴ διέπει σὰ μιὰ συγηθημένη ἀπεργία μέσα σὲ πολλές ἀλλες, ἐγὼ τυχαίγει γὰ εἶναι ἡ πρώτη. Ἔγω φαίνεται ἐπιφανειακὰ ὅτι τὴν ὑποστηρίζει στὴν ούσια τὴ θάσει ἐφ' δσογ δὲν προσβάλλει τὸν ιστορικὸ καὶ πολιτικὸ της ρόλο.

Ἐγὼ τὰ ἀφεντικὰ μέσω τῆς «Ἀκρόπολης» εἶδαν τὴν κοινωνίκη σημασία τῆς ἀπεργίας καὶ ἀρχίσανε γὰ παίρουν γέ μέτρα, τὸ ΚΚΕ, ἡ «πρωτοπορία» τῆς ἐργατικῆς τάξης, μέσω τοῦ ὅργανου του, «Ριζοσπάστη», κουκούλωσε τὰ πράγματα γιὰ νὰ μπορέσει ἀργότερα, ὅταν τοῦ χρειαστεῖ, γὰ τὰ ἀποπροσανατολίσει. Ἡθελε συγέχεια γὰ ἔχει τὰ πράγματα στὰ χέρια του.

Αὐτὸ φαινότανε ἀπὸ τὸ δὲν πρόβαλε καθόλου τοὺς ἐργάτες, δηλαδὴ τὶς ἀπόψεις τῶν ἐργατῶν, ἀλλὰ κύρια τοὺς συγδικαλιστές. Προσβάλλει τὴν προεκλογικὴ περίοδο πάντα μὲ κέντρο τὸ ΚΚΕ γιὰ γὰ δείξει ὅτι εἶναι τὸ μόγο κόμμα ποὺ ὑποστηρίζει τοὺς λαϊκούς ἀγώνες. Ἀλλὰ ὅταν ἀφριχει γὰ χάγει τὸν ἔλεγχο δὲν δίστασε γὰ χαρακτηρίζεις ἔξτρεμιστὲς τοὺς ἐργάτες ποὺ ζήθελαν γὰ φτάσουν τὸν ἀγώνα μέχρι τέρμα, καθὼς καὶ τοὺς συμπαραστά-

Η ΦΩΝΗ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

14.10.74

Στούν χώρους τών εργοστασίων πάντα είναι η φωνή και η διάρρηση των εργαζομένων συνδεόταν σπουδαία κινήσεις, δεν μίλων τόθρος τους μόνη τα σημεία καλοστούκα τημένα της ασφάλειας και διασιρούσαν κάθισμα. Χρησιμοποιούνταν και στοχάρια και παταχιδιάμενα πού με δήθεν φλεργητικά συνθήρα, μιθιστή μετρητανοστροφούς-προστεστένων να πορεύονται την έργο-ζουμένην για να έπειρουν τους δύναμες τους. Κόμματα φορά το το στρειδιά φυλαύδους διατυπώνεται και μέσα στους χώρους, «ενώ έργα-ζουμένος, Εγείλουν για νόμο μπορέσουν να πέσουν το ρόλο τους υπήρχε κατάλληλη στηνη».

Οι ευειδητοί έργοτες, και τα αυτοδιοίκητα στρειδιά τρέπονται σε δύναμην την προσοχή τους.

**μαζί μέ
τοις χωριέδες**

ΟΔΗΓΗΤΗΣ (έφυγερείμα της ΚΝΕ) 16.10.74

Η ΑΝΑΓΚΗ
ΟΡΓΑΝΩΜΕΝΗΣ ΠΛΗΝΗΣ

Η Επιτυχία αυτή την έργων περιλαμβάνει, μάτια στην προστασία, στην διατήρηση τους, οι ίδιες διατηρητές των έργων, ή πλέον, η απρέπεια από γενικό προστιθέμενο ή από άλλη ένταση, γιατί τώρα, γιατί τώρα, επιτρέπεται πορεία των αυτοδιοίκητων κανόνες. Από όποιον νόμο περισσότερη ή πόλη που λέγεται σε διάφορες καλεσμένες συζητήσεις, πώς δεν δικλουρεῖ μάκια θυσιαστικές προσωπικότητες σε ουγκερουμένους στόχους, με συγκεκριμένες αιτήσεις. Οταν δικαιωμάτος διέπει τον ουγκερουμένο τους επαναστάτων αιτήσεις με τη μακρή απορρόφηση στην δουλειά της ανταποκρινείται με μάκια θυσιαστικές προσωπικότητες σε ουγκερουμένους στόχους, με συγκεκριμένες αιτήσεις.

→ νέα τοις
ΣΕΚΤΕΡΕύουν
διέρ ΤΙ;
Από την
θρησκευτική
θύρα;
θυρίδα;

ΟΔΗΓΗΤΗΣ 16.10.74

Πιστοποίησα, οι στόχοι και τέλη επιμένουν που διέπει και δε διπλέρουν καμπυλωτή κέρκη διαγραμμός σχεδόν πρέπει να διατηρούνται σε διάνοια και τό ζεύχος άλλη πρόσησης, της ψηφιακής πάλης τους εργαζομένων αιτήσεις, πηγαίνει να διατηρούνται σε ένα στόχο που διέπει παραδοτές, ζεύχος κινήσεων στη συγκεκριμένη περιοχή. Άκολα και η διάσκεψη της απόρριψης και το πλείστον της προτείνει τις εύρισκεται σε απολύτως αποτελεσματική με το διάφορο έσχατων κηρύκευμασίαν του έργα τικούς αιτήσεις.

KI ΕΤΕΙ ΑΦΟΥ ΟΙ
ΣΤΟΧΟΙ ΉΤΑΝ Η
“ΕΘΝΙΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ” KI
ΟΙ έκχορχες ΡΟΥ ΕΝ
ΑΠΕΡΓΙΑΣ ΤΙΣ ΣΠΗΛΑΟΣΙΣΕ,
ΚΑΝΑΛΙΣ ΉΤΙ, ΗΡΟΟΙΣ ΒΑΤΕΣ
ΘΑ ΝΑ ΤΗ ΒΙΒΙΣΕΤΕ!

Μικροί σύγχειροι:
Ζητούνται
εκδικωτές,
διοργανωτές
Και έν σένει
είδικοι γιαν
Οργανώνουν
και ρελευτένες
γηρεγίες.
Μισθός, ικανοποιητικός
καρριέρας σίγουρη.
Αποτανθήρε: Γραφεία ΚΚΕ

τες τους πού συγκρούστηκαν μαζί με τους έργατες έναντια στήν άστυνομία.

Για γά παιξει τό ρόλο του ήταν άγνωστασμένος γά πετί διαύστολα φέμματα, τά διποια δε μπόρεσε γά κρύψει ούτε διπ' αύτούς πού ήταν άπεξω και δεν ήταν ήξεραν καλά τά πράγματα. Στήν άρχη τό άρθρο μιλάει για λήξη της άπεργίας με γίνη, στό τέλος του ίδιου άρθρου μιλάει για τήν άπόφαση της Γενικής Συγέλευσης γά συνεχίσει τήν άπεργία. Έγω ή «Ακρόπολη» μιλάει για λόκ -άκουτ, τήν ίδια μέρα ή «Πιζοσπάστης» μιλάει για τή λήξη της άπεργίας με γίνη τών έργατων.

Τό «Πιζοσπάστη» δεν τόν ένδιαφέρει καθόλου τί θά πετί διόρθωμος αύτό πού τόν ένδιαφέρει είναι τί θά πετί ή διστική τάξη. Ή έθιγκη έγέτητα ήταν τό κύριο ένδιαφέρον του, σε διητίθεση με τους λαϊκούς άγωνες, πού θέλοντας γά τους πυγίγει έκανε προεκλογική καμπάγνα μπέρ τον Καραμαγλή.

Άγ και ή νομιμοποίησή του, διφέλεται: κύρια σους λαϊκούς άγωνες, τό ΚΚΕ τή θεωρεί σάνη χάρη τής διστικής τάξης και γι' αύτό αισθάγεται υποχρεωμένο γά τής δειξει: τό πόσο χρήσιμο τής είναι, με τό γά πνίγει τίς λαϊκές κινητοποιήσεις πρόδος διφελός της.

Ό «Πιζοσπάστη», σάνη τό δργανό τον ΚΚΕ πού διπευθύνεται στίς πλατιές λαϊκές μάζες, κρατάει μιά στάση δχι ίδιαίτερα προκλητική. Τό δργανό της γεολαίας τον κόρματος, «Οδηγητής», διπευθυνόμενος στους γένους, δηλ., τό πιό δυναμικό κομμάτι του κινήματος, προσπαθει γά τους πείσει, — ίδιαίτερα τους φοιτητές και διαγοσύμενους — δτι δεν πρέπει νά συμμετέχουν στους έργατικους άγωνες, γιατί έτσι τους «καπελλάνουν». Θεωρεί τή συμπαράσταση σάνη έκδρομή με πούλμαν, γιά γά διώσουγε λεφτά και γά ξαναφύγουν, δπως κάγκανε έξ άλλου. Μ' αύτό τόν τρόπο άργοντας τή σύγδεση τών διάφορων κινημάτων στή δάση του άγωνα. Μέ λίγα λόγια, μέσα διπό τίς στήλες αυτής τής φυλάδας, μάζε μιλάνε σι διαποτάστες τον λαϊκούς κινήματος.

Τό μαζικό δημαρχού συγδικαλιστικό δργανό τον ΚΚΕ «Φωνή των Εργαζομένων» πάει άκομα πιό πέρα. Είγαι αύτό πού ύποτιθεται μιλάει άμεσα στήν έργατική τάξη, άλλα δεν μιλάει μόνο σ αύτή, μιλάει και στήν άστυνομία. Τους κρούει τόν κώδωνα κινήματος, τους μιλάει γιά πράγτορες πού είσχωρησαν στήν έργατική

τάξη (ὅπως ἀκριβῶς καὶ ή «Ἀκρόπολη») γιὰ νὰ τὴν ὑποκινήσουν σὲ «ὑπερεπαγαστατικούς» κοινωνικοὺς ἀγῶνες. Βρίζει ὅλους τοὺς ἄλλους «διασπαστές», καὶ εἶναι πολὺ ἀστεῖο γιατὶ τὸ ΕΣΑΚ τυχάνει νὰ εἶναι τὸ κατ' ἔξοχὴν διασπαστικό: προσπάθησε νὰ πείσει 4 ἐργάτες τῆς ἔξαμπλους ἐπιτροπῆς διτὶ ή ἀπεργία πρέπει νὰ λήξει γιατὶ γίκησε 70%, λὲς καὶ οἱ γίκες τῆς ἐργατικῆς τάξης εἶγαι κέρδη ἐπιχειρήσεων!

Αὐτὲς οἱ «ἐργατικές ἐφημερίδες» μιλήσανε γιὰ ὅλους, δίγοντας φυσικὰ τὸ λόγο στοὺς συγδικαλιστὲς καὶ ποτὲ στοὺς ἐργάτες· ἀλλὰ γιὰ τοὺς Πακιστανοὺς δὲν μίλησε κανεὶς. Αὐτὸ τὸ κομμάτι τοῦ προλεταριάτου, ή ἀστικὴ τάξη θέλει γὰ τὸ ἔξαφαγίσει σὰν παρουσίᾳ ἀπὸ τὸν ὑπόλοιπο λαό. Μὰ καὶ τὸ «κόμμα τοῦ λαοῦ» κάνει κι αὐτὸ τὸ ἕδιο μέσα ἀπὸ τὸν τύπο του. Δὲν μιλάει οὕτε γιὰ τὰ ἴδιαιτερα προβλήματά τους, οὕτε γιὰ τὸ ρόλο ποὺ παίξανε στὸν κοινὸ ἀγώνα, οὕτε χτυπάει τὸ ρατσισμὸ ποὺ ἀγαπτύσσουν τ' ἀφεντικὰ γιὰ νὰ ἀπομογώσουν αὐτὸ τὸ κομμάτι: τῆς ἐργατικῆς τάξης τῆς Ἑλλάδας.

Απὸ τὴν «Ἀκρόπολη» μέχρι τὸ «Πιζοστάστη» δι μεγάλος καθημεριγός τύπος δρίσκεται στὴν ὑπηρεσία τῆς ἀστικῆς τάξης. Μέχρι στιγμῆς δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἐφημερίδα τοῦ λαοῦ, καμιὰ ἐφημερίδα δὲν δίγει τὸ λόγο στὸ λαό.

Ο ρόλος αὐτοῦ τοῦ τύπου μέχρι σήμερα είγαι τὸ γὰ κρύβει τὰ προβλήματα τοῦ κάθε χώρου ὡστε νὰ μήν τὰ μάθουν οἱ ὑπόλοιποι. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο, παίζει ἀρνητικὸ ρόλο, μὲ τὴν ἔγγοια διτὶ δὲν δοηθάει στὴν ἔνωση τῶν ἀγώνων τοῦ λαϊκοῦ κινήματος, ἀπομονώγει τοὺς ἐργάτες μεταξύ τους καὶ στὴ συγένεια, μὲ τὰ ὑπόλοιπα λαϊκὰ στρώματα.

«Οπως ξέρουμε ή ἀστικὴ τάξη ἔχει δυὸ τρόπους γιὰ νὰ χτυπάει τὸ λαϊκὸ κίνημα. «Ἐνας διτανὸς χτυπάει ἀπροκάλυπτα, ή ἕδια, μὲ τὸ στρατό, τὴν τρομοκρατία κι διλ τὰ μέσα τῆς κυριαρχίας τῆς» διλλοις εἶγαι μὲ τὴ διάσπαση καὶ τὸν ἀποπροσανατολισμὸ τῆς ἐργατικῆς. Αὐτὸ τὸν τελευταῖο ρόλο παίζουν οἱ πράγτορές της μέσα στὴν ἕδια τὴν ἐργατικὴ τάξη: κάθε λογῆς ρεφορμιστὲς καὶ ρεβιζιονιστές.

Τὸ ἕδιο συμβαίνει καὶ στὸν τύπο. «Ο ἀστικὸς - ἀγτικεμεγικὸς τύπος προώθησε τὴν ἀστικὴ προπαγάνδα ἐγάγτια στοὺς ἐργάτες· δι ρεβιζιονιστικὸς τύπος, πιὸ ἀποτελεσματικὰ μὲ τὴν φιλεργατικὴ του μορφὴ, διάσπασε ἀπὸ τὰ μέσα.

Νὰ ὑπορετοῦμε τὸ Λαό

Τί μπορεῖ νὰ εἴναι κοιτήριο γιὰ νὰ καθορίσουμε ἀν ἔνας νέος εἶναι η δικὴ ἐπαναστάτης; Πῶς νὰ τὸ διακονούμε; ;¹ Υπάρχει μόνο ἓνα κοιτήριο: πρέπει νὰ δοῦμε ἀν ἐπιθυμεῖ η δικὴ αὐτός ὃ νέος νὰ δεθεῖ μὲ τὶς πλατιές μάζες τῶν ἐργατῶν καὶ τῶν ἀγροτῶν καὶ ἀν δένεται η δικὴ πραγματικά μ' αὐτές.

ΜΑΟ

Η ἀπεργία τῶν ἐργατῶν τῆς N.C. ἔγινε σὲ μιὰ στιγμὴ ποὺ τὸ ἐγδιαφέρον τοῦ κόσμου περισφιγγότανε γύρω ἀπὸ μιὰ δεξιὰ κυβέρνηση ἔθνους σωτηρίας, ποὺ ἤρθε νὰ ἐπισφραγίσει τοὺς ἀγῶνες τοῦ λαοῦ, μετὰ τὴν πτώση τῆς χούνγας.

Κι ἔδαλε στὸ προσκήνιο τοὺς ἀγῶνες ἀποκαλύπτοντας στὴν κρίσιμη στιγμὴ τῆς πολιτικῆς ἀπάτης σὲ ποιὸ ἐπίπεδο θὰ ἐκφραστοῦν οἱ ἀγῶνες τοῦ λαοῦ γιὰ τὴν πραγματικὴ του ἀπελευθέρωση, ἀλλὰ καὶ σὲ ποιὸ ἐπίπεδο πρέπει νὰ ἐκφραστοῦν γιὰ νὰ ἐμποδίσουνται λύσεις ἐνάγτια του καὶ τὴν παγίδευση τοῦ κόσμου μέσα σ' αὐτές.

Ἔγινε τὴ στιγμὴ ποὺ τὸ φ.κ., πιεσμένο ἀπ' τὶς ἀγτιφάσεις του κι ἀπὸ τὶς γρήγορες ἔξελίξεις ἐκείνη τὴ μεταβατικὴ περίοδο, ἔμενε ἀμήχανο κι ἀδύναμο νὰ δώσει στὸ λαϊκὸ κίνημα μιὰ κατεύθυνση ἀνάπτυξης τῶν ἀγώνων.

Ἐνα κομμάτι τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος συμπαραστάθηκε στοὺς ἀπεργούς τῆς N.C. Αὐτὴ η συμπαράσταση ἔκαμε τὸν ἀγτιδραστικὸ τύπο νὰ τῆς ἀφιερώσει μερικὲς στῆλες του, ηταν ἔνας ἀπ' τοὺς λόγους ποὺ ἔκαμε τὴ νεαρὴ Δημοκρατία νὰ στείλει τὰ τάνκς τῆς ἀστυνομίας νὰ περάσουν μπροστά ἀπ' τὴ συγέλευση τῶν ἐργατῶν, ἔκαμε τὸ «ἔγδιο» σωματεῖο τῶν ἐργατῶν γὰ τὴν δυομάσει σκοτειγή δύγαμη τοῦ ἔχθρου καὶ δάχτυλο τῆς ἀσφάλειας, ὑποπτη καὶ συγέχεια τῆς δικτατορίας! «Ἐκαμε — τὸ λέμε ἀπ' τὴν ἀρχὴ — τὸν δικτατορίας γὰ κήσουν τὶς 4 μέρες τῆς ἀπεργίας τους» σ' ἔνα ἄλλο κλίμα. Θὰ πρέπει νὰ ἕδομε, ἀπ' τὴ μεριά τουλάχιστο ἐκείνου τοῦ κομματιοῦ τοῦ φ.κ. ποὺ πῆρε μέρος, τί ηταν καὶ τὶ σήμαινε η συμπαράσταση.

«Ηταν η πρώτη ἔξοδος τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος ἀπ' τὸ Πανεπιστήμιο στὴν καινούργια του φάση.

Τὸ φ. κ. ἡ πρωτοπορία τοῦ ἀντιδικτατορικοῦ - ἀντιφασιστικοῦ - ἀντιμπεριαλιστικοῦ ἀγώνα τοῦ λαοῦ, εἶδε μιὰ ἀλλαγή, συγκομιογηγμένη στὰ πολιτικὰ τραπέζια, νὰ τὸ ξεπεργάσει μὲ δημοκρατικές ἔξαγγελίες καὶ φιλελευθερισμούς, μὲ ὑποσχέσεις γιὰ τὸ γόνιμο, πλατύ συνδικαλισμό του. Στὰ χρόνια τῆς δικτατορίας, ξεπέρασε τὸ στενὸ φοιτητικό του χαρακτήρα, μπήκε στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν ἀγώνων τοῦ λαοῦ. Εἶδε τὸ προχωρέμα τῆς συνειδητοποίησης τοῦ λαοῦ μέσα ἀπὸ τὸν ἀντιδικτατορικὸ τὸν ἀγώνα, τὸ ὀρίμασμά του. Τώρα μιὰ χούφτα πολιτικοὶ συγαγωνιζόνταν σὲ δημοκρατικὲς διαθέσεις. Ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ ἡ δικαιοσύνη καταπίεσθη καὶ τρομοκρατία τῆς χούντας δίνει τὴν θέση στοὺς πολιτικούς, οἱ δυνατότητες καὶ οἱ ὑποσχέσεις γιὰ ἐλευθερίες στὸ λαὸ πλαταίγουν αὐτὸ τὸν πρώτο καιρό.

Τὸ φοιτητικὸ κίνημα γιὰ νὰ συνεχίσει νῦναι στὴν πρώτη γραμμὴ τῶν ἀγώνων ποὺ θὰ δηγγήσουν στὴν δλοκλήρωση τῶν στόχων τοῦ Νοέμβρη καὶ στὴν καταστροφὴ τοῦ συστήματος τῆς ἐκμετάλλευσης χωρὶς γιὰ μπλοκαριστεῖ μέσα στὶς φευτολύσεις πῶν πολιτικάνηδων εἰχε ἔνα δρόμο μοναχά: νὰ πλατύνει τὴν διάση του ἐκεῖ ποὺ πραγματικά γίνονται: οἱ ἀγῶνες, ἐκεῖ ποὺ μπαίγουν τὰ αιτήματα ποὺ καμιὰ κυβέρνηση ἐκμετάλλευσης δὲ μπορεῖ νὰ ἴκανοποιήσει: στὸ λαό. Ν' ἀνοίξει: τὸ δρόμο τῆς ἔνωσής του μὲ τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τὸν ἀγῶνας της, τὴν τάξη ποὺ μὲ τὴν ὑπαρξὴν καὶ τὸν δρους τῆς ζωῆς της, πέρα ἀπὸ τὶς πολιτικές συγαλλαγές, εἴγι: τὸ κριτήριο κάθε Δημοκρατίας μὲ τὴ φυσικὴ πρωτοπορία τοῦ κινήματος γιὰ τὴν τελικὴ ἀπελευθέρωση. Νὰ δοηθήσει: στὴ γέννηση αὐτῶν τῶν ἀγώνων, ν' ἀναγνωρίσει, γὰ στηρίξει καὶ γὰ ὑπηρετήσει τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τὸν ἐργαζόμενο λαό.

Στὸ Πολυτεχνεῖο τὸ '73 τὸ φ.κ. ἐνώθηκε μὲ τὸν ἐργάτες καὶ φάγηκαν τὰ σπέρματα ἑνὸς κοινοῦ ἀγώνα. Τὸ γεγοὸς δὲν δὲν εἶχαν ἀναπτυχθεῖ οἱ ἐργατικοὶ ἀγῶνες καὶ οἱ μαζικοὶ χῶροι δὲν εἶχαν κινητοποιηθεῖ σὲ δικῇ τους διάση, κράτησαν ἀλόμα τὸ φ.κ. στὴν πρώτη γραμμὴ. "Ομως ἡ διαδικασία ἀλλαγῆς πρωτοπορίας τοῦ κινήματος εἶχε ἀρχίσει. "Ο ἀντιχουντικὸς ἀγώνας τοῦ λαοῦ εἶχε κορυφωθεῖ μὲ τὴν ἔξεγερση τοῦ Νοέμβρη. Μιὰ πολιτικὴ διαδικασία σ' ἔνα ἐπίπεδο ποὺ δὲν τὸ ἐλεγχε ὁ λαὸς ἥρθε ν' ἀφομοιώσει τὸν ἀγῶνας του, γὰ πγίξει τὸ γόνιμα τῆς ἔξεγερσης

καὶ τὴν ἰδέα τῶν κοινῶν ἀγώνων. Ξεπερχομένα πολιτικὰ σχήματα ἀγωγούζονταν γὰ χωρέσουν μέσα τους καινούργιες μορφές ἀγώνα καὶ τὸ γέο χαρακτήρα τοῦ κινήματος. "Ολοι κόβαγε καὶ ράβανε τὰ πολιτικὰ τους ὅπλα στὰ καινούργια μέτρα. Μὰ τὰ πολιτικὰ μέτρα αὐτοῦ τοῦ εἰδούς φαινόντανε ἀπὸ τὴν ἀρχὴ πώς εἶχανε ἔξαγτηθεῖ. "Ο δρόμος ἦτανε ἔνας: "Η ἀνάπτυξη τῶν ἀγώνων τοῦ λαοῦ, ἡ ἀνάπτυξη τῶν ἐργατικῶν ἀγώνων.

Αὐτὸς δ δρόμος ἦτανε ἡ Ἐλευσίγα.

"Ἐτσι θεωροῦμε διτὶ ἡ συμπαράσταση στοὺς ἀπεργοὺς τῆς N. C. εἶναι δεμένη μὲ τὴν ἀρχὴ μᾶς περιόδου τῶν λαϊκῶν ἀγώνων: τόσο αὐτὴ σὰ βασικὸ στοιχεῖο ποὺ θὰ δοηθήσει στὸ ξεκίνημα τῶν κοινῶν ἀγώνων, δισο καὶ δ συγκεκριμένος τρόπος ποὺ ἐκφράστηκε.

EINAI ENA PΡΩΤΟ ΧΤΥΠΗΜΑ ΣΤΗ ΡΕΦΟΡΜΙΣΤΙΚΗ ΚΑΙ ΣΤΗ ΡΕΒΙΖΙΟΝΙΣΤΙΚΗ ΑΝΤΙΔΗΨΗ ΠΟΥ ΘΕΛΕΙ ΤΟ ΦΟΙΤ. ΚΙΝΗΜΑ ΕΝΑ ΜΙΖΕΡΟ ΟΙΚΟΝΟΜΙΣΤΙΚΟ κινηματάκι, ποὺ ἔπιαξε τὸ ρόλο του δταν τὰ κόμματα εἶχαν φιμωθεῖ, ἀλλὰ ἀγαθέτουν τὰ πάντα στὰ κόμματα — στὰ δικά τους κόμματα ἔγγονεῖται — ἀπὸ τὴν στιγμὴν ποὺ αὐτὰ ξαγαμπαίνουνε σὲ λειτουργία. Ἄγνοοῦν τὸν πρωτοποριακὸ του ρόλο στὰ χρόνια τῆς χούντας, ἡ χρησιμοποιοῦν τὸ «κύρος» τοῦ φ.κ. γιὰ ν' ἀγενάδουν τὴ διαπραγματευτική τους δύναμη. Μὲ τὴν ἀγακατάταξη τῶν πολιτικῶν ἀξιῶν διδάσκουν στοὺς φοιτητὲς πῶς γὰ μαγτρωθοῦνε πάλι στὸ Παγεπιστήμιο. Γιατὶ τὶς ἐνδιαφέρει μοναχὰ δ πολιτικὸς ἔλεγχος τῶν χώρων ἀπὸ τὴ στιγμὴν ποὺ τὸν ἔξασφαλίζουν μὲ τὰ χιλια δυὸ γραφειοκρατικά, ξεκομμένα ἀπὸ τὴ ζωὴ τῶν ἀγώνων πλοκάμια τους, αρχτῆνε τὸ φ.κ. μιὰ ἀθλια ἐφεδρεία γὰ διεκδικεῖ μιὰ καλύτερη καπιταλιστικὴ ἐκπαίδευση πρὸς δψελος τῶν καπιταλιστῶν, γιὰ νὰ φτάσουν κάποτε μὲ τὴ «σοφή» τους ταχικὴ γὰ «τὸν τὴ φέρουν». Γιατὶ πιστεύουν στὴ διαγόνη μὲ τὸ ἴδιο τρόπο ποὺ πιστεύει καὶ ἡ ἀρχουσα τάξη. Γιατὶ ἀποστεύουνε τὶς ἀγωγούστικές διεκδικήσεις σὲ φόρμουλες διδλαχτες γιὰ τὸ σύστημα. "Ο ἀστικὸς χωρὶςμὸς τῶν χώρων καὶ δ καπιταλιστικὸς καταμερισμὸς τῆς δουλειᾶς δρόσκει αὐτὴ τὴ ἀντιληφθη ἐγτελῶς σύμφωνη — ἀπὸ ἀλλούς ἵσως δρόμους — σὲ σημεῖο ποὺ ν' ἀντιδράει διαίται σ' διτὶ πάσι: γὰ τῆς τὸν καταλύσει.

Αὐτὴ ἡ συμπαράσταση ἦταν ἐγάγτια στὴ γραμμὴ γὰ κρατη-

θοῦν οἱ ἐργάτες πειθήναι ὅργανα τῶν ἐργατοπατέρων. Ἡταύ ἐγάντια στὴν πολιτικὴ σκοπιμότητα τῆς στιγμῆς: στὴν καλὴ διαγωγὴ ἀπέναντι στὰ μεγάλα ἀφεντικὰ ποὺ μᾶς γλυτώσανε ἀπ’ τὴν χούντα.

ΗΤΑΝ ΑΚΟΜΗ ΕΝΑ ΠΡΩΤΟ ΤΣΙΜΠΗΜΑ ΣΤΗ ΝΕΑΡΟΤΑΤΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ, ποὺ ἥρτε νὰ βάλει τέλος στὴ στέρηση τῶν «προσωπικῶν ἐλευθεριῶν» ἀλλὰ ὅχι καὶ στὴν κτηγώδικη ἐκμετάλλευση του ἐργαζόμενου λαοῦ. Ἡταύ μιὰ πρώτη σοσαρὴ ἀγησυχία γιὰ τὴν ἀνέφελη Δημοκρατία, γιατὶ εἶδε μὲ τρόμο γ' ἁγιογεῖ ΕΝΑΣ ΔΡΟΜΟΣ ΑΠ' ΤΟ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΚΑΙ ΣΤΟ ΛΑΟ. Αὐτὴ ἥρθε μὲ χίλιες δυὸς καλές προθέσεις γιὰ τοὺς φοιτητές, αὐτὸς τὰ «συμπαθητικὰ» κι «ήρωαικὰ» πικιδιά, τὰ αὔριανὰ στελέχη τοῦ συστήματός της καὶ νὰ τὰ διέπει ἀπ’ τὴν μὰ μέρα στὴν ἄλλη γ' ἀνακατεύονται στὰ οἰκογενειακὰ τῶν ἐργατῶν! Ἡ ἀντίδραση εἶδε ν' ἀγοίγει ἔνας δλέθριος δρόμος. Γι' αὐτὸς κινητοποίησε καὶ τὸν ἰδεολογικὸ τῆς μηχανισμό, μιὰ ποὺ ποτὲ δὲν προσφέρει στὸν κόσμο μόνο ὡμὴ δία: δ' ἀντίδραστικὸς τύπος καταδίωξε τοὺς ἐξτρεμιστὲς καὶ τὶς σκοτεινὲς δυναμίεις ποὺ πήγαν νὰ παραδιάσουν τ' ἀδυτα τῶν ἐργατικῶν χώρων, τὶς συνθῆκες ποὺ ζοῦγε καὶ δουλεύουνε, γὰρ θυμίσουνε στὸν κόσμο πὼς συνεχίζει νὰ πουλάει 10 ὥρες ἀπ' τὴ ζωὴ του κάθε μέρα γιὰ λειψές 200 δραχμές, παρ' ὅλο ποὺ κάποιοι μιλάνε γιὰ νέες συνθῆκες. Ἡ ἀντίδραση κι αὐτὸς ποὺ εἶδανε πάγτα τὸ κίνημα μόνο σ' ἔνα γενικὸ πολιτικὸ ἐπίπεδο ποὺ πρέπει νὰ τὸ ἐλέγχουνε συμφώνησαν, ἀπ' ἀλλούς δρόμους, γιὰ μιὰ ἀκόμα φορά: Συμπαράσταση εἶγαι τὸ πρόσχημα ποὺ μ' αὐτὸς οἱ σκοτεινὲς δυνάμεις τοῦ ἐχθροῦ προσπαθοῦν γὰρ μποῦνε μέσα στοὺς ἐργατικοὺς χώρους καὶ νὰ τοὺς καταστρέψουνε. Κι αὐτὸς ἥταν ἔνας κοινὸς ἔχθρος.

Πέρα δῆμως ἀπὸ μιὰ κακὴ ἀρχὴ ποὺ ποτὲ δὲν πρέπει νὰ γίνεται ἐγάντια στὰ συμφέροντα τῆς μπουρζουαζίας καὶ τῶν ἐργατοπατέρων, ἡ συμπαράσταση μὲ ἐπιστολές καὶ τηλεγραφήματα, μιὰ συμπαράσταση στὰ λόγια καὶ μιὰ συμπαράσταση ἡθικὴ ἀπὸ μακριὰ δὲν ἔθεξε ποτὲ τὰ συμφέροντα τῶν ἀφεντικῶν. Ὁλοι ἀπὸ καὶ ποὺ δρίσκουνται: μποροῦν νὰ ταχτοῦν στὸ πλευρὸ κάποιων ἀπεργῶν, οἱ ἴδιοι οἱ καπιταλιστὲς λέγε πώς ἀναγνωρίζουνε πολλὰ δικαιώματα στοὺς ἐργάτες. Οἱ ἀστοὶ εἶναι μεγαλόψυχοι. Ἡ «κοινὴ γγώμη» μ'

κατὴ τὴν ἔνγοια ποὺ ἔχει δὲ φτάνει ποτὲ στὶς σχέσεις ἐργάτη κι ἀφεντικοῦ. Δὲ θίγει τὶς σχέσεις στὸ ἐργοστάσιο. Κι ἀπὸ καὶ μέσα πλαστογραφεῖται εὔκολα ἡ ἀλήθεια.

Αὐτὸς ποὺ τρόμαξε πάντα τοὺς καπιταλιστὲς ἥτανε οἱ συγκεκριμένοι ἀγῶνες.

Αὐτὸς ποὺ πραγματικὰ ἔβαλε σ' ἀνησυχία τὴν ἀγτίδραση καὶ τοὺς σύμμαχούς της, αὐτὸς ποὺ ἔκαμε τοὺς ἐργάτες νὰ ζήσουνε ἔνα ριζικὰ διαφορετικὸ κλίμα σὲ μιὰ φιλικὴ καὶ συγαγωγιστικὴ σχέση μαζὶ μας, αὐτὸς ποὺ ἀπασχόλησε δλους ὅσους διατείνονται πῶς ἔχουν καὶ κρατοῦν τὴν ἐπαναστατικὴ καὶ τὴν δργαγωτικὴ ἀλήθεια ἥτανε ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΣΥΜΠΑΡΑΣΤΑΣΗΣ ΜΑΣ, Ο ΤΡΟΠΟΣ ΔΗΛΑΔΗ ΠΟΥ ΕΚΦΡΑΣΤΗΚΕ ΑΥΤΗ Η ΑΛΗΛΕΓΓΥΗ.

Ἡ μπουρζουαζία μοίραζε ἡρεμιστικὰ στὸν κάθε χῶρο ξεχωριστά: στοὺς φοιτητὲς ὑποσχέσεις πῶς θὰ ίκανοποιήσει τὰ αἰτήματα ποὺ τοὺς φέρανε σὲ σύγκρουση μὲ τὴ χούντα, εὐγοῖκὰ μᾶλιστα: στοὺς ἐργάτες καὶ στὸ λαὸ πῶς θὰ τοὺς δώκει συνδικαλιστικές ἐλευθερίες. Στὰ σχέδιά της ἐτοίμαζε τοὺς καλοὺς φοιτητὲς καὶ τὴν ἡσυχία στὸ λαό. Τοὺς καλούς διαγοσύμενους μὲ τὰ προβλήματά τους καὶ τὸν ἐργαζόμενο λαὸ νὰ πατρογάρεται ἀπὸ μερικοὺς δημοκρατικούς καταπνιχές τῶν αἰτημάτων του. Γι' αὐτὸς ΗΓΑΜΕ ΣΤΟ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟ ΑΠΑΝΤΩΝΤΑΣ ΣΤΟ ΔΙΑΛΗΜΜΑ ΠΟΥ ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΑ ΕΜΠΑΙΝΕ ΓΙΑ ΤΟ Φ. Κ.

Στὴν ἀρχὴ σὰν παρατηρητές, πλησιάσαμε σιγὰ - σιγὰ τοὺς ἐργάτες κι ἀντιμετωπίσαμε μαζὶ πραχτικὰ προσβλήματα (φτιάξαμε μαζὶ τὰ πανώ, φροντίσαμε γιὰ τὸ φαῖ κ.τ.λ.). Συζητούσαμε μαζὶ τους. Στὴν πορεία πρὸς τὴν Ἐλευσίνα καὶ μετὰ στὴ σύγκρουση μὲ τὴν ἀστυνομία εἴχαμε πιά ἀρχίσει νὰ λειτουργοῦμε μαζὶ. Τὰ συνθήματά μας ἥταν κοινά. Στὴν πρώτη τους γεινὴ συγέλευση ὑπῆρχε πολὺ ἀνεδασμένο ἀγωγιστικὸ κλίμα κι ἥτανε δλοφάνερο πῶς ἡ συμπαράστασή μας ἔπαιξε ἔνα οδιστατικὸ ρόλο στὴν ἀγάπτυξη τοῦ ἀγῶνα τους. Ἡ κοινὴ μας λειτουργία μέσα στὸ χῶρο τους παρὰ τὶς δυσκολίες ποὺ διαφανόγυτανε, ἥτανε ἔνα γεγονός καὶ οἱ δυὸς πλευρὲς εἴχαμε ἀποδεσμεύσει ἔνα σωρὸ δυνάμεις: αὐτοὶ ἥταν ἔτοιμοι νὰ συνεχίσουν τὴν ἀπεργία τους ὅπου γὰρ ίκανοποιήθουν τὰ αἰτημάτα τους, ἐμεῖς, νὰ μείγουμε ἐκεῖ καὶ νὰ κάνουμε

τὴ μεγαλύτερη δυνατὴ κινητοποίηση καὶ διὰ ἄλλο εἶχε ἀνάγκη διγύνας τους. Αὐτὸς ἐκφράστηκε καὶ στὴ δεύτερη συγέλευσή τους, δταν ψήφιζαν συγέχεια γὰ μείουμε μέσα στὴν αἴθουσα καὶ ἔγαγιτιώγοντας στους πουλημένους ποὺ ἥθελαν νὰ μᾶς διώξουν.

Ἄκομα καὶ στὴν τελευταία φάση τῆς ἀπεργίας, δταν εἶχαν ξεχωριστεῖ οἱ ἀπεργοσπάστες γύρω ἀπ' τὸ σωματεῖο καὶ οἱ ἐργάτες εἶχαν κουραστεῖ, σὲ μᾶς ἔβλεπαν τοὺς φυσικούς τους σύμμαχους. Μᾶς ἔζηγοῦσαν τὴν στάση τους, μᾶς μίλαγαν γιὰ τὸ πῶς τὸ συγδικάτο τοὺς ἔξαπάτησε μὲ τὰ διάφορα «ὑψηλὰ ἴστάμενα» πρόσωπα καὶ ἄλλα παραμύθια. Δυὸς ἐργάτριες, τὴν στιγμὴν ποὺ θγήκαμε ἀπ' τὴν αἴθουσα, ἔναντια στὴ θέληση ὅλων, γιὰ ν' ἀποφύγουμε τὶς φασορίες, ἔκλαιγαν. «Οπως καὶ μερικοὶ ἀπὸ μᾶς.

Ἐμεῖς τὴν προηγούμενη εἶχαμε πάρει τὴν πρωτοδουλία καὶ δργανώσαμε μᾶς! ἔρανο γιὰ νὰ δογμήσουμε στὴν ἀπεργία τους. Απ' τὴ μεριά του καθένας, ἐμεῖς καὶ κατεῖνοι, εἶχε προσφέρει τὴ δικιά του ὑπηρεσία στὴν ἀπεργία ποὺ εἶχε γίνει κοινὴ ὑπόθεση. Καταχτήθηκε σὲ ἀρκετὸ δαθμὸ ἔνα κοινὸ κλίμα. Αὐτὸς ἔγινε μὲ πολλὲς δυσκολίες ποὺ ἄλλες ἐκδηλωθήκανε καὶ ἄλλες δχι, καὶ μὲ σταδιακές ἀλλαγές στὶς δυο πλευρές.

Απ' τὴν πρώτη στιγμὴ, παρὰ τὴν εὐχαρίστηση ποὺ ἔκδήλωσαν οἱ ἐργάτες γιὰ τὴν παρουσία μας, ἀντιμετωπίσαμε ἔνα ἀδιαπέραστο τεῖχος: δχι πολιτική, αὐτὰ δὲ μᾶς ἔνδιαφέρουν.

Τὴν προηγούμενη εἶχαν ἀντιδράσει στὴν πολιτικολογία διάφορων. «Οσους ἡρταν μὲ φυλλάδες γιὰ... νὰ τὶς πουλήσουν, τοὺς δάλαινε καὶ τὶς διπλώσαιγε.

Πολεμήσαμε τὴ στάση ποὺ προσπάθουσε γὰ φτιάξει μυστικὰ πηγαδάκια γιὰ νὰ συζητήσει κρυφὰ δτι οἱ ἐργάτες ἀπαγόρευαν γὰ γίνει φανερά. Πλησάσαμε τὸν κόσμο ἐκεὶ πέρα πάνω στὴ δάση τῶν πραχτικῶν του ἀναγκῶν, δεθήκαμε μᾶς! του μέσα ἀπὸ χειροπιαστὰ πρόγματα. Πηγαίναμε κάθε πρωὶ τὸ χάραμα μᾶς! τους καὶ φεύγαμε μᾶς! τους τὸ δράδυ. Δουλεύαμε μᾶς! δτι ὑπῆρχε. Μὲ πρότασή μας πήγαμε μᾶς! μὲ μιὰ ἀντιπροσωπεία τους στὸ διασχολικὸ γιὰ νὰ ζητήσουν τὴ συμπαράσταση τῶν φοιτητῶν, στὶς ἐφημερίδες πῆγε κοινὴ ἀντιπροσωπεία γιὰ νὰ δώσει τὶς ἀγακογώσεις τους. Ἐπειδὴ ἐμεῖς εἶχαμε καὶ τὸ προγόμιο τῆς ξένης γλώσσας, τοὺς φέραμε σ' ἐπαφὴ μὲ τοὺς Πακιστανούς ποὺ εἶχαν

κατεδεῖ μᾶς! τους στὴν ἀπεργία. Μέσα στὸ ἐργοστάσιο δουλεύουνε ξεχωριστὰ καὶ ποτὲ δὲν εἶχαν μιλήσει μᾶς!. Τώρα τοὺς ἀγακάλυψαν στὶς πορείες τους μὲ δυνατὰ συγθήματα, ἀγωγιστικούς καὶ μὲ ἰδιαίτερη συγαδελφικὴ εὐαισθησία.

Ἡ ἐπαφὴ ποὺ ἐπιδιώκαμε πέργαμε σὲ πρῶτο λόγο μέσα ἀπὸ ἔνα ἐπίπεδο τέτοιων ἀγακῶν, ἐπειδὴ ἔτσι ἐκδηλωγότανε ἡ ἀπεργία. Σημασία γιὰ μᾶς εἶχε γὰ μπούμε μέσα στὸ ὑικὸ πλαίσιο τῆς κατάστασης. Μ' αὐτὸ τὸν τρόπο ἡ ἀντιμετώπισή μας θ' ἀνταποκριγότανε καὶ θάδγαιγε ἀπ' αὐτήν. Ἀκόμα, τὸ σπουδαιότερο, ἔτσι δὲ θὰ ζεκοδόμαστε ἀπ' τὸ χῶρο σὰν οἱ εἰδίκοι γιὰ τό... θεωρητικὸ μέρος τῆς ἀπεργίας. Στὸ ἐργοστάσιο πήγαμε γιὰ νὰ σπάσουμε τὰ στεγανὰ τῶν εἰδικοτήτων στὸ χῶρο τῆς ίδεολογίας. «Αγ ἀπὸ τὰ πράματα εἴχαμε συγοιλικότερη ἀντίληψη, σκοπός μας ητανε νὰ τὴ δάλουμε στὴν ὑπηρεσία τῶν ἐργατῶν. Ο σόχος σ' αὐτὴ τὴ φάση ητανε γ' ἀναπτυχτεῖ τὸ κίνημά τους: δ συγχεισμὸς τῶν δυνάμεων στὸ γεγονότο τὸν ἀντικείμενον τῆς διατάξης τάξης: ἡ ἀναμέτρηση ἀργοῦσε». Θὰ πέργαμε μέσα ἀπὸ τέτοιους ἀγῶνες. «Ἐτσι καὶ ἡ ἐπιτροπὴ ἀλληλεγγύης ποὺ δημιουργήθηκε ἔγινε σ' ἐθελούταικὴ δάση καὶ τὴ συμμετοχὴ σ' αὐτήν τὴν καθόριζε ἡ διάθεση ποὺ εἶχε καθένας νὰ δουλέψει γιὰ τὴν ἀπεργία.

Οἱ Τροτσικίτες, ποὺ εἶχαν ἔρτει γὰ πουλήσουνε τὴ σοσιαλιστικὴ τους ἀλλαγὴ καὶ ἐπαγάσταση στους ἐργάτες, τὰ μᾶζεψαν γρήγορα. (Δὲ γιγόνταν τίποτα ἐκεὶ πέρα). «Γετερα μᾶς κατηγόρησαν πώς μὲ τὸν ἔρανο θέλαμε νὰ ἔξαγοράσουμε τοὺς ἐργάτες, ἔνω μὲ τὶς ἀναφορές τους σὲ δύοματα ἐνημέρωναν μᾶς! μὲ τὸν κόσμο καὶ τὰ κατάσταση τῆς ἀσφάλειας. Οἱ κουκουέδες, ποὺ ηρταν γὰ χαιρετίσουν τὴν ἐργατικὴ τάξη μὲ τὸ πούλμαν τους θεαματικὰ σὰν κομματάργες, ἀναγκάστηκαν σὲ λίγο γὰ φύγουν. Δὲν εὔρισκαν ἔνδιαφέρον. Κατέθηκαν πάλι στὸ ἐργατικὸ κέντρο τὴν τελευταία μέρα, δταν εἶχαν συντονιστεῖ οἱ προσπάθειες γιὰ τὸ σπάσιμο τῆς ἀπεργίας, γιὰ νὰ συμπαρασταθοῦν στοὺς ἀπεργοσπάστες. (Μερικοὶ ἔκαναν τοὺς κακοὺς γιὰ νὰ προστατέψουν τὴν ἐργατικὴ τάξη ἀπ' τὰ ξένα στο:χεῖα). Στὸ τέλος μᾶς κατηγόρησαν πώς θέλαμε νά... παθοδηγήσουμε τοὺς ἐργάτες.

«Οπως διαμορφώθηκε ἡ σχέση μας μὲ τοὺς ἐργάτες, ήταν φανερὸ πώς δημιουργήθηκε μιὰ ἄλλη κατάσταση. Ἐμεῖς, φοιτη-

τές καὶ ἄλλοι διαγοούμενοι, συνηθισμένοι γὰρ θέλουμε τὰ πράγματα μὲν ἔνα γεγικὸν πολιτικὸν τρόπον, ἀγακαλύπταμε τὸν ἀγώνα τοῦ συγκεκριμένου. Ἀπὸ τὴν μεριά τους οἱ ἐργάτες δέχτηκαν μέσα ἀπὸ τὰ πράματα τὸ σπάσιμο τῆς ἀπομόνωσής τους σὲ ὅλα τὰ ἐπίπεδα: στὴ σχέση τους μὲν τὸν ἄλλο κόσμο, στὴ σχέση τους μὲ τὸ ἐργοστάσιο καὶ τὸ ἀφεντικό, στὸν τρόπο ποὺ τοποθετοῦσαν τὸ γεγονός.

Ἡ παρουσία μας ἔφερε τὰ στοιχεῖα ποὺ πλάτυγαν τὸν δρίζοντα τους. Ἐφερε τὸν ἔξω κόσμον στὴν ἀπομόνωση τοῦ ἐργοστάσιου. Βάθυγε τὴν δυγατότητα γιὰ ἀγώνα. Ἐκεῖ ποὺ ἀπομόνωσῃ εἶγαι ή ταξικὴ ρίζα τῆς παγίδευσης τοῦ ἐργάτη σὲ μιὰ ἔκομμένη, ἀγιαρὴ καὶ κοπιαστικὴ διαδικασία — θέση του στὴν παραγωγὴ — καὶ σὲ μιὰ ζωὴ στερημένη κοινωνικά, ἀπὸ τὸ πλέγμα τῶν κοινωνικῶν σχέσεων ποὺ τὴν καθορίζουν. Ἐμεῖς ἐπιτελούσαμε μιὰ θασικὴ λειτουργία: γίναμε στὸν ἀγοιχτὸν χῶρο η φωνὴ τῶν ἐργατῶν, δυγαμώσαμε τὴν φωνὴ τῶν ἐργατῶν σὲ φοιτητικὲς συγκεντρώσεις, στὸν δρόμους, στὸ στάδιο.

Οἱ ἐργάτες εἶχαν ἀγάγκη καὶ ήθελαν γὰρ μαθευτεῖν διὰγώνας τους. Γιὰ μᾶς, ὁ τρόπος ποὺ πραγματοποιήθηκε ή ἐπαφὴ μαζί τους, πάνω στὴ δάση τῶν ἀγαγκῶν καὶ τῶν συγκεκριμένων προβλημάτων — καὶ στὸ διαθέμα ποὺ ἔγινε αὐτὸν — ἔξασφάλιζε τὶς διλικὲς προϋποθέσεις γιὰ δόποιαδήποτε παραπέρα τοποθέτηση. Γιὰ γάνγα: ή κάθε τέτοια τοποθέτηση θγαλμένη μέσα ἀπὸ τὴν πραγματικότητα τῆς ζωῆς, τῆς δουλειᾶς καὶ τῆς συνείδησης τῶν ἐργατῶν. Γιὰ γάρ κάνουμε ἔναν ταξικὸν ἀγώνα κι ὅχι ἔναν ἀγώνα γεγικὸν πολιτικό. Σημασία εἶχε γὰρ δεθοῦμε μαζί τους γιὰ γάρ μπορέσουμε γὰρ διογθήσουμε γ' ἀκουστεῖν η φωνὴ τους ἔξω ἀπὸ τὸ γκέτο τοῦ ἐργοστάσιου.

Ἡ ἀγτίθεσή τους στὴν πολιτικὴν ἦταν ἀρνηση στὴν κομματικοποίηση καὶ στὸ καπέλλο. Ἀρνηση στὴν παραδοσιακὴν κομματικὴν ἀγτίληψη τοῦ ἀγώνα, ποὺ τοὺς τράβηξε πάντα σ' ἔνα ἐπίπεδο πολιτικῶν θέσεων καὶ στὰ γραφεῖα, γιὰ γάρ τοὺς ἀφήσει τὶς κρίσιμες ὥρες ἐκτεθειμένους στὶς ἐπιθέσεις τῆς ἀντιδρασης. Ἀρνηση σὲ καίγη τὴν πολιτικὴν ποὺ ἦταν πάντα μιὰ ἀπασχόληση ἔξω ἀπὸ τὴν ζωὴν τους καὶ ποτὲ δὲ δρῆκαν τὸ δρόμο γὰρ τὴ δοῦν μέσα ἀπὸ τὶς συνθήκες τῆς δουλειᾶς τους. Γιατὶ η παρουσία μας ἦταν στὴ ρίζα τῆς πολιτικὴν καὶ σὰν τέτοια τὴ δεχόντας. Αὐτὸν ἔγινε πιὸ φανερὸ

στὴν ἀργητική του ὅψη, ὅταν οἱ ἀπεργοσπάστες τρομοκρατημένοι ἀπὸ τὴν ἐπιμονή μας γὰρ μένουμε ἐκεῖ, ἔκαγαν τὰ πάντα γιὰ γάρ μας ἀπομακρύγουν καὶ προσπαθοῦσαν γὰρ πείσουν τοὺς ἐργάτες πῶς εἴμαστε οἱ πράχτορες τοῦ ἔχθρου, τῆς χούντας — λέγαε — καὶ τῶν σκοτειγῶν δυγάμεων.

Στὸ ἐργοστάσιο δεχτήκαμε μιὰ ἄλλη δάση γιὰ τὴν ἀγτιμετώπιση τῆς κατάστασης: τὴν διλικὴν πραγματικότητα. Τὸ κάθε τι ποὺ γίνονταν εἶχε ξεκάθαρο χαρακτήρα: "Ἡ διογθαγε τὴν ἀπεργία, διογθαγε τὴν συγειδητοποίηση κι ἀνοιγε τὸ δρόμο γιὰ γάρ σπάσουνε οἱ αὐθαιρεσίες, δ ἔλεγχος, οἱ ἀπειλές κ.τ.λ., η ἡταν οὐσιαστικὰ ἔγάντια στὸ κλίμα, ἔδινε τὴν δυγατότητα στὸν ἐργοστασιάρχη καὶ στοὺς ἀγθρώπους του γὰρ ἐπέμβουν, λιγόστευε τὶς δυγατότητες τῶν ἀπεργῶν γὰρ ἵκανοποιηθοῦν τὰ αἰτήματά τους. Οἱ ρεδίζιοντες σπάνε τὴν ἀπεργίαν ἐκεῖ πέρα σημαίνει πῶς μὲ δὺ διό τρεῖς ἐργατοπατέρες ἐμποδίζουν τοὺς ἐργάτες νὰ ἐκφραστοῦν γιὰ γάρ περάσουν γάρ τοι τὴν ἀπεργία μέσα ἀπὸ τὸν ἔλεγχό τους. Σημαίνει πῶς κάνουνε κοπιαστικὸν ἀγώνα ἔγάντια στὴ διάθεση τῶν ἀπεργῶν μὲ φέμματα μέχρι ἀπειλές καὶ ἀπάτες διοφάνερες, ἀγνοοῦνε ψήφοφορίες, ἀγνοοῦνε γηῶμες, γιὰ γάρ σπάσουνε τελικὰ τὴν ἀπεργία, γιὰ γάρ κρατάνε τοὺς ἐργάτες σκυμμένους στὶς αὐθαιρεσίες τοῦ ἀφεντικοῦ καὶ γάρ τοὺς κλείγουνε συστηματικὰ τὸ δρόμο τοῦ ἀγώνα. Σ' αὐτὸν ἔχουνε στὸ πλευρό τους δὲ τὸ σύστημα τῆς ἱεραρχίας μέσα στὸ ἐργοστάσιο.

Ἡ συμπαράσταση εἶχε μιὰ συγκεκριμένη γραμμή ποὺ ἐκεῖ πάγω προστάθησε γ' ἀγαπτούσει τὴ δράση τῆς: Κύρια σημασία εἶχε γάρ κινητοποιηθοῦν οἱ ἐργάτες γύρω ἀπὸ τὰ προσβλήματά τους, νὰ ἐκφραστοῦν πάγω σ' αὐτὰ καὶ μὲ ὅπλα τοὺς δίδιους τοὺς δουλειᾶς τους. Χτυπήσαμε τὴν ταχικὴν ἀργατοπατέρων καὶ ἀποφύγαμε τὸ προδοκάρισμά τους. Σὲ ἄλλο ἐπίπεδο χτυπήσαμε τὶς πρωτες μέρες καὶ τὴν πολιτικὴν στεγάστητα ποὺ πήγανε γάρ τραβήξει τοὺς ἐργάτες, μὲ ἔναν ὄργανωτικὸν σωδιγισμό, σὲ σωστήτερες κι ἐπαγαστατικότερες θέσεις ἀπὸ ἐκεῖνες τοῦ ρεδίζιοντο, ἀλλὰ πάλι: ἔξω ἀπὸ τὸ χῶρο τους. Ἡ ἀγτίληψη αὐτὴ εἶχε κάγει τὸ χοντρὸ λάθος πῶς τὸ πλησίασμα τῶν ἐργατῶν δρίσκεται σὲ μιὰ ἀπλούστευση τῆς γλώσσας, ἐνῷ συγέχιζε γάρ θλέπει τοὺς ἐργάτες γ' ἀγνόρουται στὴ διαγόηση κι ὅχι τὸ ἀγτίστροφο.

“Η παρουσία μας έκει πέρα εξίσλε και άντιμετώπισε μ’ ένα πρώτο τρόπο τὸ πρόδηλημα τῆς ἔνταξης τοῦ φ.κ. καὶ τοῦ κινήματος τῆς διαγόνησης γενικῶτερα, μέσα στοὺς ἐργατικοὺς ἀγῶνες καὶ στὸ λαϊκὸ κίνημα. Η κατάσταση, ὅπως τέθειξε ή ἐμπειρία μας, ήταν περίπλοκη.

Βρισκόμαστε μόλις στὴν ἀρχὴ τῶν ἐργατικῶν ἀγώνων κι αὐτὸς σημαίνει πώς τὰ προβλήματα εἶναι κάποτε ἀγυπέρβολητα σ’ αὐτὴ τῇ φάσῃ, ποὺ γιὰ μερικὰ ἀπ’ αὐτὰ προετοιμάζει μόνο τὴ λύση τους σ’ ἔνα προχωρημένο βαθμὸ ἀνάπτυξης τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος.

Δὲ μπορεῖ ἀπὸ τὰ πάγω γὰ ἐπιδηλθεῖ τίποτα ποὺ δὲν ἀνταποκρίνεται στὸ ἐπίπεδο συγείδησης καὶ ὀργάνωσης τῶν ἐργατῶν γιατὶ ὀπομογώνει καὶ ὁδηγεῖ τοὺς ἐργάτες νὰ κλείνονται στὸν ἑαυτό τους καὶ νὰ δυσπιστοῦν σὲ κάθε συμπαράσταση. Αὐτὸς σημαίνει πώς ήταν διεολογικὴ καὶ ή ὀργανωτικὴ προβληματικὴ πρέπει νῦν καθε στιγμὴ γέννημα τῆς υλικῆς πραγματικότητας καὶ τῶν ἀγαγῶν. Καθῆκον τῶν διαγοσύμενων γὰ διοθήσουν γ’ ἀγεδοῦν καὶ γὰ διαθύγουν αὐτὲς οἱ ἀνάγκες.

Δυὸς κεντρικὰ σημεῖα ποὺ εἴδαμε ὅτι πρέπει νὰ καθορίζουν τὴν παρουσία τῆς διαγόνησης στοὺς ἐργατικοὺς ἀγῶνες εἶναι πρῶτα νὰ πάει μὲ σκοπὸ γὰ στηρίξει καὶ νὰ ἐγισχύσει τὸν ἀγώνα μέσα στὸ ἐργοστάσιο στὸ χῶρο τους τοὺς ἐργάτες. Νὰ φέρει ἐκείνα τὰ στοιχεῖα ποὺ θὰ γονιμοποιήσουνε τὸ χῶρο, θὰ ὁδηγήσουνε τοὺς ἐργάτες στὴν αὐτοοργάνωσή τους καὶ στὴν ἀνάδειξη τῆς δικαιᾶς τους ἡγεσίας. Καὶ δεύτερο ὅτι δὲ θὰ πάει γιὰ νὰ φέρει στοὺς ἐργάτες καμιὰ ὀλοκληρωμένη διεολογία, δὲ θὰ πάει γιὰ νὰ καθοδηγήσει, δὲ θὰ πάει γιὰ νὰ τοὺς ἐκφράσει πολιτικά: Τὸ φ.κ. καὶ ή διαγόνηση στὸ ἐργοστάσιο θὰ ξαγαγακαλύψουν τὴν διεολογία τους μέσα ἀπ’ τὸ συγκεκριμένο. Οἱ ἐργάτες θὰ κάνουν τὴν ἀγαγῶγὴ τῆς συγκεκριμένης τους συγείδησης στὴν ἀγτικαπιταλιστικὴ διεολογία. Αὐτὸς εἶναι τὸ καιγούργιο ἐπίπεδο ποὺ δημιουργεῖ ή κοινὴ λειτουργία ἐργατῶν καὶ διαγοσύμενων καὶ η ἄλλη δυγαμικὴ ποὺ χρειάζεται ἀντιμετώπιση. Αὐτὸς ἀποκαλύπτει τὶς καινούργιες ἀνάγκες ποὺ δὲν εἶναι: πιάς οὕτε ή ἀφηρημένη καὶ κάποτε στημένη, σὲ σχέση μὲ τὶς συγθῆκες, προβληματικὴ τῆς διαγόνησης, οὕτε ή ἀφομοιώσιμη ἀπ’ τὸ σύστημα σίκονομικὴ ἀγτίληψη ποὺ

προσπαθοῦν νὰ ἐπιβάλουν στὸ ἐργατικὸ κίνημα οἱ ἰδεολόγοι τοῦ συγδικαλισμοῦ. Μέσα σ’ αὐτὸ τὸ ἐπίπεδο θὰ περάσουν καὶ θ’ ἀξιοποιηθοῦν δλες οἱ μορφές πάλης ποὺ ἔχουν θγεῖ ἀπὸ διαφορετικοὺς χώρους καὶ ἀπ’ τὴν πείρα τῶν ἀγώνων.

Οἱ δροι ποὺ κινητοποιήσαν πάντα τὴ διαγόνηση ήταν οἱ συγθῆκες τῆς καταπίεσης ἢ κάποιες ἀμεσες αὐθαιρεσίες. Ἀπὸ κεῖ καὶ πέρα αὐτὴ ή ἰδιαὶ ή διαγόνηση διεκδίκησε καλύτερες συγθῆκες γιὰ τὸν ἑαυτό της, καλύτερες προσποτικές, ἀγαλάθηκε μέσα σ’ ἐσωτερικές διαδικασίες, τάχτηκε φιλολογικὰ στὸ πλευρὸ τοῦ λαοῦ, ἔζησε ὅμως σὲ τελικὴ ἀγάλυση πάντα στὸ δικό της κόσμο καὶ σὲ διάσταση μὲ τὸ λαό. Ἐκεῖνο τὸ κομμάτι τοῦ φ.κ. καὶ τῆς διαγόνησης ποὺ ἐγκαταλείπει τὴν ἀπομόνωσή του γιὰ νὰ κάμει τὴ συμπαράσταση του στὸ λαὸ καὶ τὴν ἑνότητά του μὲ τὸ λαϊκὸ κίνημα μητρικὴ πραγματικότητα, καθορίζεται ἀπ’ αὐτὴ τὴν ἰδεολογία του: Δὲ μεταφέρεγε! θεωρητικὲς καὶ ταχτικὲς φόρμουλες, κατασκευασμένες κάπου ἀλλοῦ, νὰ τὶς προτείνει στοὺς ἐργάτες: ΜΕΣΑ ΣΕ ΚΕΙΝΕΣ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΟΙΚΟΔΟΜΕΙ ΚΑΙ ΞΑΝΑΑΚΑΛΥΠΤΕΙ ΜΕΣΑ ΣΤΟΥΣ ΑΓΩΝΕΣ, ΣΤΟ ΠΛΕΥΡΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΤΩΝ ΤΙΣ ΓΕΝΙΚΕΣ ΑΛΗΘΕΙΕΣ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΗΣ. Αὐτὸς προϋποθέτει τὸ πλάταιμα τῶν ἐργατικῶν ἀγώνων, τὸ πλάταιμα τοῦ κινήματος τῆς διαγόνησης, ἔτσι ποὺ νὰ κινηθοῦν ριζικές διαδικασίες καὶ νὰ δροῦν τὴν κοινὴ τους δάση. Τὸ κίνημα τῆς διαγόνησης θὰ ὑποτεῖ, μέσα ἀπ’ τὸ ἀγοραγάμα του καὶ τὴν ἐπαφή του μὲ τὸ ἐργατικό, πολλὲς ἀλλαγὲς στὸ χαρακτήρα του. “Ο, τι ἀναγκαστικά λέμε σ’ αὐτὴ τὴ φάση συμπαράσταση, ἀναγίρει τὸ δρόμο καὶ γίνεται μέσα στὴν ἀνάπτυξη τοῦ κινήματος Ο ΚΟΙΝΟΣ ΑΓΩΝΑΣ. Ή κοινὴ πραχτική. Ή κοινὴ γλώσσα. Στὴ N.C. ἀφοῦ εἴχαμε συγκεντήσει, ἀφοῦ εἴχαμε φάσει μαζί ξύλο μὲ τοὺς ἐργάτες, ἀφοῦ ζήσαμε τὴν πορεία στὴν Ἐλευσίνα μὲ τὸν ξεκάθαρο ταξικὸ τῆς χαρακτήρα, εἴχαμε συμφωνήσει στὰ διατάξια σημεῖα τῆς ἀπεργίας καὶ στὰ πολιτικὰ συμπεράσματα ποὺ θγαίναγε ἀπ’ αὐτὴν. Ωστόσο μᾶς χώριζαν ἀμέτρητα πράματα: τὸ ὅτι ζούσαμε διαφορετικά καὶ τὸ γεγονός ὅτι μιὰ ἀπεργία δὲν ήταν καθημεριγὸ πρόσμα, πάσει νὰ πεῖ δὲν ὑπῆρχε σύτε σὲ ἀλλο ἐπίπεδο ή κανονική, ή συγεχής ἀπαφή. Τὸ σπάσιμο φυσικὰ τῆς ἀπεργίας ἔδειξε καθηρά τὸν τρόπο ποὺ ή καπιταλιστικὴ κοινωνία κρατάει τοὺς ἀνθρώπους

ἀπομονωμένους. Ὅστόσο ή ἐνότητα διαινόησης καὶ ἔργατῶν δὲν πραγματοποιεῖται ἀπ' τὴν μιὰ μέρα στήγη ἄλλη. Γιὰ νὰ ξεπεράσει ἡ προοδευτικὴ διαινόηση τρόπους ζωῆς, συνήθειες, ταξικὴ θέση, πνιοδλήματα, ποὺ τὴν ξεκόδουν ἀπ' τὴν ζωὴν τῆς ἐκμετάλλευσης καὶ τῆς ἑξαθλίωσης ποὺ τ' ἀφεγτικὰ ἐπιβάλλουν στήγη ἔργατικὴ τάξη, χρειάζεται ἔνας μακροχρόνιος ἀγώνας, γιὰ δέσμῳ μὲ τὸ λαό, γιὰ πάλη ἐγάντια στὸν καπιταλισμὸ στήγη ὑπηρεσία τοῦ λαοῦ.

ΜΕΡΟΣ Β'

Κανένας δὲ μπορεῖ νὰ γνωρίσει ἔνα δποιοδή-ποτε φαινόμενο ἀν δὲν ἔθει σ' ἐπαφὴ μ' αὐτό, δηλ. ἂν δὲ ζεῖ (δὲν ἀσκολεῖται στὴν πράξη) στὶς συνθῆκες αὐτοῦ τοῦ φαινόμενου... "Αν θέλεις τ' ἀποχήσεις γνώσεις πρέπει νὰ συμμετάσχεις στὴν πράξη γιὰ τὴν ἀλλαγὴ τῆς πραγματικότητας. "Αν θέλεις νὰ γνωρίσεις τὴ γεύση τοῦ ἀχλαδιοῦ, πρέπει νὰ τὸ ἀλλάξεις, δηλ. νὰ τὸ δοκιμάσεις ὁ ἴδιος... "Αν θέλεις νὰ γνωρίσεις τὴ θεωρία καὶ τὶς μέθοδες τῆς ἐπανάστασης πρέπει νὰ πάρεις μέρος στὴν ἐπανάσταση. "Ολες οἱ πραγματικὲς γνώσεις πηγάζουν ἀπ' τὴν ἄμεση ἐμπειρία.

MAO

Γιὰ μιὰ ὄργάνωση τῆς Προλεταριακῆς ἀριστερᾶς

α) Ἀστοὶ καὶ Προλετάριοι

— Στὶς 24 τοῦ 'Ιούλη κατάρρευσε ἡ φασιστικὴ δικτατορία τῶν Ἀμερικάνικων ἀνδρείκελων καὶ ἐγκαθιδρύθηκε ἡ κυβέρνηση Καραμανλῆ.

— Στὶς 8 τοῦ 'Οκτώβρη 1974, οἱ ἐργάτες τῆς NATIONAL CAN ἀπεργήσανε.

— Ἡ ἀστικὴ τάξη μὲ τοὺς ἐκπροσώπους της βρέθηκε στὴν πολιτικὴ ἔξουσία.

— Ἡ ἐργατικὴ τάξη ἔκανε τὰ πρῶτα βήματα ἅμεστης σύγκρουσης μὲ τοὺς δυνάστες της μὲ μιὰ ἀπεργία.

Ἡ ἀντίστοιχη θέση τῶν δυὸς τάξεων - πόλων τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας καὶ ὁ συσχετισμὸς δυνάμεων ἀποδίδονται ξεκάθαρα.

Στὰ χρόνια τῆς φασιστικῆς δικτατορίας, αὐτόνομοι ταξικοὶ ἀγῶνες τῆς ἐργατιᾶς δὲν ὑπῆρχαν σχεδόν. Ἡ ἐργατικὴ τάξη στὸ βαθμὸν ποὺ συμμετεῖχε στὸν ἀντιφασιστικὸν ἀγώνα,

δὲν συμμετεῖχε σὰν τάξη μὲ συγκεκριμένους ίδιαίτερους πολιτικοὺς στόχους ἀλλὰ ἀτομικοποιημένη.

Ἡ καθοδήγηση τοῦ ἀντιφασιστικοῦ ἀγώνα βρισκόταν στὰ χέρια τῶν ἐκπροσώπων τῶν μικροαστῶν καὶ ἡ κύρια δύναμι του ἦταν οἱ φοιτητές, πρωτοπορία τῶν μικροαστικῶν μαζῶν.

Τὸ κάλεσμα, ὁ σπινθῆρας, ἡ καθοδήγηση δὲν ἔρχονται ἀπὸ τὴν ἔργαπι.

Τὸ Πολυτεχνεῖο ἀποτέλεσε ἔνα ἄλμα πρὸς τὰ μπρός. Ἡ ἔργατικὴ τάξη μπῆκε δρμητικὰ στὸ προσκήνιο. Τὸ πολιτικὸ κάλεσμα ἔρχόταν ἀκόμη ἀπὸ τὸ φοιτητικὸ κίνημα.

Ἡ ἔργατικὴ τάξη ὅμως καὶ εἰδικὰ ἡ νεολαία τῆς ἦταν ἡ κύρια δύναμη τῶν ὁδοφραγμάτων.

Ἡ ἀστικὴ τάξη, οἱ φασίστες καὶ οἱ Ἀμερικάνοι εἶδαν καὶ πάλι τὸ φάσμα τῆς ἔργατιᾶς, τὸν κομμουνισμό, νὰ ξεπροβάλλει. Ἰστορικὰ ἄνοιγε ἡ περίοδος ποὺ ἡ ἔργατικὴ τάξη μεταφέροντας τὰ διδάγματα τῆς ἑξέγερσης πούγινε στὸ δρόμο, μέσα στοὺς κώρους δουλεῖς καὶ ζωῆς της, θὰ πέρναγε στὴ φάση ποὺ ἥταπταρνε στὰ χέρια τῆς τὸν ἀγώνα.

Ομως, ὅτι ἔχει ἀνοίξει ἀντικειμενικὰ σὰν ἰστορικὸ στάδιο δὲν σημαίνει ὅπε αὐτόματα πραγματώνεται συγκεκριμένα.

Γιὰ νὰ περάσουν τὰ διδάγματα τῆς ἑξέγερσης μέσα στὸ ἀλυσοδεμένο σῶμα τοῦ προλεταριάτου, νὰ μετουσιωθοῦν σὲ παλιμοὺς ἑξέγερσης, σὲ κίνηση, κάτω ἀπὸ τὶς συνθῆκες τῆς φασιστικῆς καταπίεσης, ἀπατοῦσαν μιὰ σχετικὰ μακρόχρονη διαδικασία.

Καὶ ἡ μπουρζουαζία, ἀδράχνοντας τὴν εὐκαιρία ποὺ ἔδινε ἡ Κυπριακὴ κρίση πέταξε τὰ ἀνδρείκελα καὶ προσπάθησε νὰ στήσει ἔνα μέτωπο ὅλων τῶν ἀφεντικῶν, μεγάλων καὶ μικρῶν, προτοῦ ἡ ἔργατικὴ τάξη μπεῖ σὲ κίνηση. "Ἐτσι, ἐνῶ μὲ τὸ Πολυτεχνεῖο εἶχε ἀνοίξει ἡ περίοδος ὅπου τὸ ἀντιφαστικὸ κίνημα γιὰ νὰ ὑπάρξει ἀπαίτοῦσε ἔνα βάθαμα τοῦ ταξικοῦ του χαρακτήρα, ἡ ἀστικὴ τάξη ἄλλαξε τὴν μορφὴ τῆς πολιτικῆς τῆς διακυθέρησης.

Τὸ παραδοσιακὸ ἀντιφαστικὸ μικροαστικὸ κίνημα μὲ αἷχμὴ τὸ φοιτητικὸ βρέθηκε ἀπροετοίμαστο καὶ ἀνίκανο ἀπὸ τὴν ταξικὴ του φύση νὰ ἀντιμετωπίσει τὴν νέα κατάσταση.

Ἡ πάλη ἄλλαξε περιεχόμενο καὶ χαρακτήρα αὐτόματα. Τὸ προλεταριάτο ἦταν ἀνέτοιμο.

Τὸ φοιτητικὸ κίνημα δὲν μποροῦσε παὶ νὰ εἶναι ὁ σπυθῆρας.

Τὰ κόμματα τῆς τάξης καὶ τῆς ἡσυχίας μαζέψανε 75% τῶν ψήφων.

Ἡ μπουρζουαζία πανηγυρίζει γιὰ τὴν «ώριμότητα τῶν Ελλήνων».

Ἡ μικροαστικὴ ριζοσπαστικὴ ἰδεολογία ἀποδείχτηκε, γιὰ ἄλλη μιὰ φορά, ἀνίκανη ν' ἀντιμετωπίσει τὴν ἀστικὴ τάξη ὃ ταν φοράει τὴ μάσκα τῆς δημοκρατίας.

Ἡ ὥρα τοῦ προλεταριάτου παὶ σημαίνει, ὅχι μόνο ἰστορικά, στρατηγικά, ἀλλὰ σὰν ἄμεση ἀπάτηση τῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας.

Ἡ ἀπεργία στὴ NATIONAL CAN ἦταν ἡ πρώτη μποτολιά ποὺ ἔρριξε ἡ ἔργατικὴ τάξη.

Καὶ ἔτσι τὴν ἄκουσε τὴ μπουρζουαζία.

Ἡταν μιὰ ἀπεργία ποὺ κράτησε μόνο 4 μέρες σ' ἔνα μεσαῖο ἐργοστάσιο, ἔξω ἀπὸ μεγάλες προλεταριακὲς συγκεντρώσεις.

Καὶ ὅμως, ὑπουργοί, ἀστυνομία, τάνκς, τύπος, ρεβί· ζιονιστὲς κινητοποιήθηκαν γιὰ νὰ τὴν πνίξουν. Μέσα σὲ 4 μέρες μπρὸς ἀπὸ τοὺς ἀπεργοὺς τῆς N.C. παρέλασε δῆλος ὁ μηχανισμὸς τῆς ἀστικῆς τάξης, καὶ ξεσκεπάστηκε δῆλος τὸ ἔδιο.

Γιατὶ ἡ ἀστικὴ τάξη κατάλαβε πὼς δὲν πρόκειται γιὰ μιὰ ἀπεργία, ἀλλὰ γιὰ τὴν ΠΡΩΤΗ ΑΠΕΡΓΙΑ, γιὰ τὸ πρῶτο ἀγωνιστικὸ σκίτημα τοῦ προλεταριάτου μέσα στὸν ἵδιο του τὸ χῶρο. Καὶ ἡ ἀστικὴ τάξη φοβᾶται. Γιατὶ πίσω ἀπὸ τὴν δῆθεν παντοδυναμία τῆς κρύβεται τὸ ἀχαμνό τῆς σῶμα. Κυπριακό, σύγκρουση μὲ τὴν Τουρκία, Ἀμερικάνοι, οἰκονομικὴ κρίση τὴν κάνουν εὐάλωτη. Ξέρει ὅτι ἡ «ώριμότητα τῶν Ελλήνων» δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἔλλειψη ἐναλλακτικῆς λύσης. Καὶ ἡ ἐναλλακτικὴ λύση εἶναι τὸ προλεταριάτο.

Καὶ μέσα στὸ προλεταριάτο οἱ μηχανισμοὶ τῆς εἶναι σχεδὸν ἀνύπαρκτοι. Δὲν ὑπάρχει κανένας στημένος συνδικαλι-

στικός μηχανισμός, ή δύναμη τοῦ ρεβιζιονισμοῦ είναι μικρή.

Τώρα τὸ προλεταριάτο θὰ δημιουργήσει τοὺς ἡγέτες του. Δὲν διαθέτει τὸ ἀπαραίτητο προσωπικό ἀπὸ «καταξιωμένους». Καὶ φοβᾶται ὅτι οἱ ἡγέτες τοῦ προλεταριάτου ποὺ θὰ βγοῦν ἀπ' τοὺς νέους ἀγῶνες δὲν θῶνται κίτρινοι, ἀλλὰ κόκκινοι.

Γιὰ δῆλα αὐτὰ κινητοποιήθηκε ἡ μπουρζουαζία. Προλεταριοί καὶ ἀστοὶ ἄρχισαν νὰ κυττάζονται στὰ μάτια.

6) Τὸ βιομηχανικὸ Προλεταριάτο

Στὴν Εὐρώπη, ὅταν λένε ἐργατικὸν ἀγῶνες ἔννοοῦνε, πρῶτα καὶ κύρια, ἐργοστασιακὸν ἀγῶνες καὶ γενικότερα ἀγῶνες τοῦ βιομηχανικοῦ προλεταριάτου. "Οταν λένε ἐργατικὸ κόμμα ἔννοοῦνε ἔνα κόμμα ὀργανωμένο μὲ βάση ἐργοστασιακὸν πυρῆνες. "Οταν λένε ἐργατικὰ συνδικάτα, ἔννοοῦνε συνδικάτα μὲ ἐργοστασιακὴ δομῇ.

Στὴν Ἑλλάδα ἐργατικὸν ἀγῶνες σήμαιναν προπολεμικὰ ἀγῶνες τῶν κατνεργατῶν, τῶν τσαγκαράδων, τῶν ἐργατῶν συγκοινωνιῶν κ.λ.π. Μεταπολεμικὰ σήμαιναν ἀγῶνες τῶν οἰκοδόμων, τῶν συγκοινωνιῶν κ.λ.π. Ἐργατικὸ κόμμα, ἔνα κόμμα ὃπου συμμετεῖχαν στοὺς πυρῆνες του ἐργάτες, λίγο - πολὺ ἀσκετα μὲ τὴν κοινὴ ἐπιχείρηση ὃπου δουλεύουν. Ἐργατικὰ συνδικάτα, συνδικάτα κλαδικά, (μπεταζῆδες, ξυλουργοί, τυπογράφοι κ.λ.π.) δηλαδή, ὃπου ἡ συνδικαλιστικὴ βάση δὲν είναι ἡ ἐπιχείρηση ἀλλὰ δῆλος ὁ κλάδος. Αὔτὴ ἡ διαφορά, διαφορὰ ποὺ ἐκφράζονται ἐπίσης στὶς μορφὲς καὶ μέθοδες πάλης, ἀνταποκρίνονται στὸ διαφορετικὸ χαρακτήρα τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας.

Ἡ Ἑλλάδα, ἀποτελώντας μὰ παρασιτικὴ ἀπόφυση τοῦ ἡμεριαλιστικοῦ στρατόπεδου εἶχε μὰ ἀντίστοιχη παρασιτικὴ ἀνάπτυξη τῆς οἰκονομίας της. Ἡ συσσώρευση κεφαλαίου τῆς Ἑλληνικῆς μπουρζουαζίας, στὸ βαθμὸ ποὺ γίνονταν πρῶτα καὶ κύρια στὸ ἔξωτερικό, ἀπὸ ἔμπορους, ἐφοπλιστές, πάροικους, ὅμοιογενεῖς κ.λ.π., στὴν Ἑλλάδα ἐκφράζονται σὰν διεύρυνση τῆς ἐμπορευματικῆς καὶ χρηματικῆς κυκλοφορίας. "Ετοι, οἱ

τομεῖς ποὺ ἀναπτύσσονται ἥταν οἱ συγκοινωνίες, ἐπακοινωνίες, ἡ οἰκοδόμηση, τὸ ἐμπόριο. Ἡ βιομηχανία ἥταν ἀσθενικά, καὶ τὸ σημαντικότερο ἐλάχιστα συγκεντρωμένη.

Ἐπομένως, ὁ μόνος τρόπος δράσης καὶ ὀργάνωσης τῆς ἐργατικῆς τάξης, στὸ βαθμὸ ποὺ δὲν βρισκόταν συγκεντρωμένη σὲ κοινοὺς τόπους δουλιᾶς ἥταν ἡ δράση σὲ κλαδικὸ ἐπάπεδο. "Ἐκφραση ἥταν ἡ κινητοποίηση, ὅχι σὲ ἐργοστασιακὲς ἀπεργίες καὶ καταλήψεις, ἀλλὰ σὲ διαδηλώσεις στὸ δρόμο, μὲ ἔντονο πολιτικὸ χαρακτήρα.

Ἡ προλεταριακὴ ἴδεολογία ἥταν περισσότερο γενικὴ πολιτικὴ ἴδεολογία. Τὸ προλεταριακό, συλλογικὸ στὸλ δουλιᾶς, ἡ προλεταριακὴ δημοκρατία ἥταν κάτι ποὺ δὲν ἔβγαινε μέσα ἀπὸ τὶς συνθῆκες πάλης τοῦ προλεταριάτου στὸν τόπο δουλιᾶς, ἀλλὰ ἥταν μὰ γενικὴ πολιτικὴ ἀναγκαιότητα. Οἱ προλεταριακοὶ πυρῆνες δὲν ἔχουν μὰ φυσικὴ δργανωπικὴ σταθερότητα. Τὰ μέλη τους δὲν ἔνωνται μὲ βάση μακρόχρονους κοινοὺς ἀγῶνες σὲ μὰ ἐπιχείρηση, καὶ ἡ ἀπὸ κοινοὺς γενικοὺς ἀγῶνες ἔνωσή τους καθορίζεται ἀπὸ τὰ κοινὰ ἰδεώδη. 'Ο καθένας ὅμως ἔβγαινε ἀπὸ διαφορετικὴ κοινωνικὴ καὶ πολιτικὴ ἐμπειρία. Ἡ ἐνότητα λοιπὸν ἔπαιρνε περισσότερο τὸ χαρακτήρα γενικῆς πολιτικῆς ἐνότητας ποὺ ἔξασφαλίζονταν μὲ τὴν ἀπὸ τὰ πάνω πρὸς τὰ κάτω μόνο λειτουργία τοῦ δημοκρατικοῦ συγκεντρωτισμοῦ. Τὸ στὸλ δουλιᾶς ἥταν αὐταρχικό — καὶ συγκεντρωτικό.

Ἡ παράδοση τοῦ κινήματος εὐκολυνόταν ἔτσι νὰ γίνεται γενικὰ πολιτική, ὅχι κοινωνικοπολιτική. Ἡ ἀναφορὰ στὸ ταξικὸ κριτήριο χανόνταν καὶ τὴν ἀντικαθιστοῦσε ἡ γενικὴ πολιτικὴ ἀναφορὰ τοῦ «ἀριστεροῦ». «Ἀριστερὸί» ὅμως μετὰ τὴν ἀντίσταση ἔφθασαν σιγὰ - σιγὰ νᾶναι περισσότεροι ἀριθμητικὰ μικροαστοί, παρὰ προλετάριοι. Ἡ ἥττα στὸν ἐμφύλιο καὶ ἄρα ἡ γενικότερη ὑποχώρηση τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος καὶ ὁ «εἰρηνικὸς» προσανατολισμὸς ποὺ δόθηκε σ' αὐτό, ἔξαλειψαν τὸ στοιχεῖο τῆς σκληρῆς προλεταριακῆς πάλης ποὺ στὸ παρελθὸν ἥταν ἡ μόνη ἔγγυηση τοῦ προλεταριακοῦ χαρακτήρα τοῦ κόμματος μὰ καὶ τὸ κοινωνικὸ κριτήριο δὲν ὑπῆρχε.

Έπομένως ή γενική πολιτική άναφορά πού παλιότερα άποτελούσε τὸν τρόπο ένωσης ένος κομματιασμένου καὶ πολὺ λίγο βιομηχανικοῦ προλεταριάτου, στὰ χρόνια τοῦ —60, στὴν ΕΔΑ, δὲν ἦταν πιὰ παρὰ τὸ κάλυμμα τῆς ίδεολογικῆς κυριαρχίας τῶν μικροαστῶν.

Η γενική πολιτική άναφορὰ εἶχε μέσα τῆς ἀκριβῶς αὐτὸν τὸν κίνδυνο. Οἱ μικροαστοὶ μποροῦσαν μὲ τὸ νὰ τὴν δέχονται στὰ λόγια, στὸ βαθὺ ποὺ δὲν ἔμπαινε ταξικὸ - κοινωνικὸ κριτήριο άναφορᾶς, νὰ πάρουν τὴν ἔξουσία μέσα στὸ κόμμα. Πρᾶγμα ποὺ ἔγινε. Καὶ ἐκεῖ βρίσκουμε τὴ σημαντικὴ διαφορὰ τοῦ ‘Ελληνικοῦ ρεβιζιονισμοῦ, μὲ σημαντικὴ μικροαστικὴ βάση, ἀπὸ τὸν δυτικοευρωπαϊκό, ποὺ ἔχει σὰ βάση τὴν ἐργατικὴ ἀριστοκρατία. Καὶ ἡ ίδεολογία τους εἶναι διαφορετική. Στὴ Δυτικὴ Εὐρώπη εἶναι ἐργατίστικη, ἐδῶ γενικόλγα πολιτικάντικη, τουλάχιστον μέχρι τώρα.

Ομως, δέ κόσμος ἀλλάζει. Οἱ τάξεις τὸ ίδιο.

Τὸ 1963 στὰ ἐργοστάσια μὲ πάνω ἀπὸ 500 ἐργάτες δούλευαν 34.000 ἄτομα καὶ μὲ πάνω ἀπὸ 1.000 ἐργάτες, 15.000 ἄτομα. Τὸ 1972 στὰ πάνω ἀπὸ 500, δούλευαν 80.000 ἄτομα καὶ στὰ πάνω ἀπὸ 1.000, δούλευαν 50.000 ἄτομα. Ή μεγάλῃ βιομηχανίᾳ γεννήθηκε.

Τὸ 1964 οἱ ἐργάτες τοῦ Καρέλα στὸ Λαύριο κατάλαβαν τὸ ἐργοστάσιο καὶ συγκρούστηκαν στὴν πόλη μὲ τὴν χωροφυλακή. Ἡταν ἡ εξοδος αὐτῆς τῆς καινούργιας ἐργατικῆς τάξης στὴν ιστορία.

Οἱ μέθοδες πάλης, ἀπεργία, κατάληψη, σύγκρουση στὴ γειτονιά, ἔχουν ὅλα τὰ στοιχεῖα τῶν μορφῶν πάλης τοῦ βιομηχανικοῦ προλεταριάτου.

Τὸ 1974 στὴν N.C. οἱ ἐργάτες ἀπέργησαν 10 χρόνια μετά. Ή συγκεντρωμένη βιομηχανικὴ ἐργατικὴ τάξη ἔχει πολλαπλασιαστεῖ. Τὸ —64, ἥταν μιὰ σύγκρουση μὲ χαρακτήρα προδρομικό. Τὸ —74, ἡ ἀπεργία τῆς N.C. δὲν εἶναι παρὰ ἡ ἀρχή.

Ομως, δέσσο τὸ κεφάλαιο συγκεντρώνεται καὶ δέ κοσμούς του συνθλίβει τὴν ἐργατικὴ τάξη, τόσο δέ κοσμούς αὐτὸς ξεχειλίζει τὸ ἐργοστάσιο καὶ ξαπλώνεται σ’ ὅλη τὴν κοι-

νωνία. Σχολείο, Πανεπιστήμιο, μεγάλες ἐπιχειρήσεις τῶν ἐπικοινωνιῶν, συγκοινωνιῶν κ.λ.π., λειτουργοῦν μὲ πρότυπο τὴν βιομηχανικὴν ιεραρχία.

Ο δεσποτισμὸς τοῦ κεφαλαίου ξαπλώνεται σ’ ὅλη τὴν κοινωνία. Μάζες μικροαστικῶν στρωμάτων ὑπαλληλοποιούνται καὶ διέπονται ἀπὸ τοὺς νόμους τῆς βιομηχανικῆς ιεραρχίας.

Μ’ αὐτὴ τὴν ἔννοια οἱ ὅροι πάλης τοῦ βιομηχανικοῦ προλεταριάτου τείνουν νὰ μεταβληθοῦν καὶ σὲ ὅρους πάλης τῶν προλεταριοποιούμενων μικροαστικῶν μαζῶν. Αὐτὴ ἡ κοινωνικὴ ἔξελιξη, ἐκφραστὴ τῆς ἀνάπτυξης τῆς μονοπαλιακῆς κυριαρχίας στὴν κοινωνία μας, ὑποχρεώνει σὲ μὰ σειρὰ βαθειές ἀναθεωρήσεις στὴν πολιτικὴ σκέψη καὶ ὄργανωση τοῦ ἐργατικοῦ καὶ ἐπαναστατικοῦ κινήματος.

Ἡ τάση τῶν γεννημένων ἀπὸ τὸν φοιτητικὸ κῶνο δύμαδων τῆς ἄκρας ἀριστερᾶς ἥταν μέχρι σήμερα, ἡ διαιώνιση τῆς πολιτικῆς μεθοδολογίας τῆς παραδοσιακῆς ἀριστερᾶς. Ἀναφορὰ στὴν γενικὴ πολιτικὴ καὶ στὴν ἀντίστοιχη δργανωτικὴ ἀντίληψη - μεθοδολογία. Δηλαδή, ἐφ’ ὅσον ἀναφέρονται σ’ αὐτὴ τὴ μεθοδολογία, πάρση τοῦ δρόμου τῆς αὐτοανακηρυγμένης πρωτοπορίας.

Αὐτὰ τὰ χαρακτηριστικὰ ἔγιναν ἔξαρετικὰ ἔντονα καὶ χτυπητά, μετὰ τὴν ἀλλαγὴ τοῦ ’Ιούλη —74. Καὶ αὐτὸς δέ δρόμος, τῆς αὐτοανακηρυγμένης πρωτοπορίας, βρίσκεται σὲ πλήρη δξάρτηση μὲ τὸ πολιτικὸ - δργανωτικὸ μοντέλο τῆς παράδοσης τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος ποὺ ἀκολουθάει.

Ἐφ’ ὅσον ἡ ἀνάπτυξη τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος περνάει μέσα ἀπὸ τὴ γενικὴ πολιτική, ἀντιφασιστικὸς - ἀντιπρεσβιταλιστικὸς ἀγώνας, τότε μὰ κούφτα διανοούμενων νομιμοποιεῖται, στὴν προσπάθειά της νὰ «όργανώσει» τὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τὸ λαό, καὶ νὰ λειτουργεῖ σὰν ἡ «Πρωτοπορία».

Αν ὅμως, ἡ γενικὴ πολιτικὴ ἀντίληψη ἥταν κάποτε ιστορικὴ ἀναγκαιότητα τοῦ ‘Ελληνικοῦ ἐργατικοῦ κινήματος, ἀπὸ τὸν ίδιο τὸ χαρακτήρα τοῦ ‘Ελληνικοῦ προλεταριάτου, στὴ συνέκεια ἀποτέλεσε τὸ ρεβιζιονιστικὸ καρκίνωμα τοῦ κινήματος ποὺ ἔδωκε τὴ δυνατότητα στὴ μικροαστικὴ τάξη νὰ πάρει τὴν ἔξουσία στὸ κόμμα.

‘Η ἔξελιξη τῆς ἵδιας τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τῆς κοινωνίας μας στὸ σύνολό της, ἔρχεται νὰ βάλει τέλος σ’ αὐτὸ τὸ καρκίνωμα. Καὶ φυσικὰ δὲν εἶναι δρισμένες διμάδες τῆς φοιτητικῆς ἄκρας ἀριστερᾶς ποὺ θὰ μπορέσουν νὰ γίνουν φραγμὸς στὴν πορεία τοῦ προλεταριάτου.

‘Η ἀνάπτυξη τῶν ἐργοστασιακῶν ἀγώνων ποὺ οἱ ἀπεργοὶ τῆς N.C. ἔγκαινιάσανε, θὰ ξαναβάλει σὲ νέα βάση τὸ ζήτημα τοῦ πολιτικοῦ προσανατολισμοῦ καὶ τῆς δργάνωσης τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος. Τὸ καινούργιο θάρρθει ἀπὸ κεῖ.

Τὸ βιομηχανικὸ προλεταριάτο μπαίνοντας στὸν ἀγώνα θὰ παράγει τὶς δικές του δργανωτικὲς δομές, στηριγμένες σὲ ἐργοστασιακὴ βάση καὶ θὰ υποκρεώσει σὲ γενικὴ ἀλλαγὴ τῆς πολιτικῆς ἰδεολογίας τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος. ‘Οποιοι φαντάζονται ότι θὰ χωρέσουν αὐτὸ τὸ κίνημα στοὺς παραδοσιακοὺς δργανωτικούς τους πυρῆνες, ή στὴ γενικὴ τους συνθηματολογία «ἐνάντια στὸν φασισμό, τὸν ἴμπεριαλισμό, τὸ μονοπώλιο» εἶναι βαθιὰ ἀπατημένοι.

«Μᾶς πίνουν τὸ αἷμα στὶς φάμπρικες», «Κάτω ἡ ἐκμετάλλευση» ήταν ἡ γενικὴ πολιτικὴ συνθηματολογία τῶν ἐργατῶν τῆς N.C.

Ἡ ἄρνηση τῆς γενικῆς πολιτικολογίας τῶν διαφόρων διμάδων - σωτήρων τῆς ἐργατικῆς τάξης ήταν χαρακτηριστική. Οἱ βιομηχανικοὶ ἔργατες ἀρνήθηκαν τοὺς οὐρανοκατέβατους γενικολόγους. Δέκτηκαν τὴν πολιτική, ἀλλὰ τὴν πολιτικὴ ποὺ τοὺς ἀφορᾶ καὶ βγαίνει ἀπὸ τὸν ἀγώνα τους.

Ἡ δργανωτικὴ μορφὴ τῆς πάλης τους ήταν ἡ ἐπιτροπὴ ἀγώνα καὶ ἡ Γενικὴ Συνέλευση.

Ἐπομένως ἡ νέα φάση στὸ κίνημά μας, ποὺ ἀνοίξει ἡ N.C., ἡ φάση τοῦ βιομηχανικοῦ ἔργατο θὰ τσακίσει ὅλες τὶς παραδοσιακές, καὶ γι’ αὐτὸ ἀντιδραστικές, μορφὲς σκέψης καὶ δργάνωσης. Καὶ στὸ βαθμὸ ποὺ τὸ προλεταριάτο ἀναποδογύριζει τρόπους σκέψης, πάλης καὶ δργάνωσης στὸ κίνημά μας, θὰ προχωρᾶν παρόμοιοι τρόποι καὶ μέθοδες, καὶ μέσα στὸ ἴδιο τὸ κίνημα τῶν συγκεντροποιημένων μικροαστικῶν μαζῶν.

Κάθε καινούργια φάση τοῦ ἐπαναστατικοῦ κινήματος ἔγκαινιάζεται μ’ αὐτὸ ποὺ οἱ Κινέζοι, γιὰ τὸ κίνημα τῶν Κινέ-

ζῶν σπουδαστῶν τὸ 1919, ὁνόμασαν Πολιτιστικὴ ‘Ἐπανάσταση. ‘Ἐνα κίνημα δηλ. ποὺ στὸ ἰδεολογικὸ ἐπύπεδο, ὅχι ἀκόμα στὸ ἐπύπεδο ἔξουσίας, ἀναποδογυρίζει τὴν ἰδεολογία τῆς ἄρχουσας τάξης, σπάει παντοῦ τὴν παράδοση καὶ ἀνοίγει μὰ νέα ἐπαναστατικὴ περίοδο μὲ κύριους ἰδεολογικοὺς προσανατολισμούς, αὐτοὺς ποὺ γεννήθηκαν στὴ φάση τῆς πολιτιστικῆς ἐπανάστασης.

‘Ο Μάης τοῦ ’68 στὴ Γαλλία καὶ τὰ χρόνια ποὺ ἀκολούθησαν ἦταν μὰ περίοδος πολιτιστικῆς ἐπανάστασης ποὺ κλείνει μὲ τὴν κατάληψη καὶ διακείρηση γιὰ 6 μῆνες ἀπὸ τοὺς ἔργατες τοῦ ἐργοστάσιου τῆς ΛΙΠ, τὸ ’73. ‘Ολη ἡ Γαλλικὴ κοινωνία διαπεράστηκε ἀπὸ τὸ «πνεῦμα τοῦ Μάη». Οἱ δυνάμεις τῆς ἐπανάστασης ξεχώρισαν ὅπως καὶ οἱ βάσεις τῆς συμμαχίας τους.

Στὴν ‘Ἐλλάδα τὸ φοιτητικὸ κίνημα μὲ τὸ Πολυτεχνεῖο ἄνοιξε μὰ περίοδο πολιτιστικῆς ἐπανάστασης. Οἱ νέες ἰδέες, οἱ ιδέες τῆς ἐπανάστασης καὶ τοῦ σοσιαλισμοῦ ξεχύθηκαν στὴν ‘Ελληνικὴ κοινωνία. ‘Ομως τὸ Πολυτεχνεῖο, στὸ βαθμὸ ποὺ δὲν δόθηκε ἡ δυνατότητα δόλοκλήρωσης τοῦ κινήματος, ἔβαλε μόνο τὸ ἔνα τμῆμα τῆς ἰδεολογίας καὶ τῶν στόχων τῆς ἐπανάστασης στὴ κώφα μας, τὸ ἀντιφασιστικὸ - ἀντιμπεριαλιστικό. Σήμερα, ἡ N.C. ἀνοίγει τὴ δεύτερη φάση τῆς πολιτιστικῆς ἐπανάστασης, τὴ σύγκρουση μὲ τὸν καπιταλισμό. Αὐτὴ τὴ σύγκρουση, ποὺ θὰ ἐκφραστεῖ στὸ σύνολο τῆς ‘Ελληνικῆς κοινωνίας, ἔγκαινιάσανε οἱ ἔργατες τῆς N.C., καὶ τὸ πιὸ σημαντικό, μὲ συνείδηση ότι παίζουν ἕνα ρόλο γιὰ ὀλόκληρη τὴν ἐργατικὴ τάξη.

Παντοῦ, στὰ ἐργοστάσια, στὰ σχολειά, τὰ πανεπιστήμια, τὶς μεγάλες ἐπιχειρήσεις θὰ ἐκφραστεῖ ἡ καινούργια σύγκρουση. Παντοῦ, ἡ ἀντικαπιταλιστικὴ ἰδεολογία, ἡ ἰδεολογία τῆς πάλης ἐνάντια στὸν δεσποτισμὸ τοῦ κεφάλαιου θὰ συγκρουστεῖ μὲ τὸν καπιταλισμὸ καὶ τὸ κράτος του.

Κέντρο τῆς νέας ἰδεολογίας, τῶν νέων ἀγώνων: τὸ βιομηχανικὸ προλεταριάτο.

γ) Ή Προλεταριακή Αριστερά

Σ' αυτή τή φάση άναπτυξής του κινήματος δὲν μπορεῖ δργανωτικά νὰ ἀνταποκρίνεται σένα κόμμα ούτε μιὰ δργάνωση - κόμμα, δηλαδὴ σένας δργανωτικὸς μηχανισμὸς πρωτοπρείας ποὺ σέχει λυμένα τὰ προβλήματα του προσανατολισμοῦ καὶ τῆς ἀνάπτυξης τῆς ἐπαναστατικῆς διαδικασίας.

Καὶ αὐτὸ γιατὶ τὸ προλεταριάτο δὲν σέχει μιλάσει. Ή νέα ἰδεολογία μέσα στὰ εἰδικὰ ἔλληνικὰ πλαίσια δὲν σέχει διαμορφωθεῖ. Ἐπομένως, σένας δργανωτικὸς μηχανισμὸς ποὺ σέχει λυμένα τὰ προβλήματα δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἔρθει σὲ ἀντίθεση μὲ τὶς διαδικασίες ἀνάπτυξης του κινήματος, ποὺ μέσα στὴ ζωὴ, στὴ φάση πούρχεται, θὰ κτίσει τὴν ἰδεολογία του, θὰ ξεκαθαρίσει στόχους καὶ μορφές του ἀγώνα.

Οποιαδήποτε προκατασκευασμένη δργάνωση - πρωτοπορία θὰ σπάσει τὰ μοῦτρα τῆς γιατὶ θὰ προσπαθήσει, δητας στοιμὴ ἀπὸ πρίν, νὰ φορέσει τὴν δργανωτική, ἰδεολογική, πολιτική τῆς γραμμῆς στὸ κίνημα, ποὺ ἀκόμη θὰ ψάχνει μέσα ἀπὸ τὴν ζωὴ νὰ ἀναπτύξει τὴν δικιά του γραμμὴ καὶ προσανατολισμό. Καὶ ἐπειδὴ στὴ χώρα μας καὶ εἰδικότερα στοὺς χώρους τῆς φοιτητικῆς ἄκρας ἀριστερᾶς, πολὺ φοριέται σένας ψευτολενινισμὸς καὶ πολὺ κυκλοφορεῖ τὸ «Τί νὰ κάνουμε», θὰ πρέπει νὰ δοῦμε ἀπὸ πο κοντὰ τὸ πρόβλημα τῆς δργάνωσης (κόμματος) - πρωτοπορίας.

Γιὰ νὰ ξεκινήσουμε, λέμε πῶς ἀν δ Λένιν εἶχε ἀκολουθήσει τὸ γράμμα τῆς ἀντίληψης του Μάρκ, γιὰ τὴν δργάνωση, δηλαδὴ τῆς συμμετοχῆς στὴν 1η Διεθνή, ἀδιαφοροποίητα, ἐργατικῶν, οἰκονομικῶν καὶ πολιτικῶν δργανώσεων, δὲν θὰ ἥταν παρὰ σένας μικρὸς Ρωσος παπαγάλος του Μάρκ καὶ ἀναρχοσυνδικαλιστὴς γιὰ τὴν ἐποχή του.

Αν δ Μάρκ εἶχε ἀκολουθήσει τὸ γράμμα τῆς ἀντίληψης του Μπολσεβίκου κόμματος, θὰ εἶχε μείνει στὴν Καντάνα γιὰ νὰ δργάνωσει τὸ προλεταριάτο καὶ δὲν θάταν τίποτα ἄλλο παρὰ σένας ἀπὸ τοὺς Ρωσοθερεμένους φωστῆρες του κινέζικου κόμματος, ποὺ τόσες ἤτες προκάλεσαν στὴν ἐπανασταση, προτοῦ διωχτοῦν ἀπὸ τοὺς Κινέζους κομμουνιστές.

Ό Χὸ-Τσί-Μίνχ προχώρησε πάρα πέρα τὴν «έροσυλία». Σὲ μιὰ δοσμένη στιγμὴ τῆς ἐπανάστασης στὸ Βιετνάμ, διάλυσε τὸ κόμμα καὶ τὸ συγχώνευσε μὲ τὸ Μέτωπο (μετὰ τὸ 1945).

Βλέπουμε δηλαδή, πῶς δὲ ἐπαναστατικὸς Μαρξισμὸς προχώρησε μέχρι σήμερα μόνο στὸ βαθὺ ποὺ δὲν τίρησε τὸ γράμμα τῶν ἐπιταγῶν τῶν «πατέρων», γιὰ νὰ μπορέσει νὰ τηρήσει τὴν ούσια: Νὰ μελετήσει τὴν ἐποχή, τὰ φαινόμενα, νὰ ἀνοίγει νέους δρόμους γιὰ τὸ πάρσιμο τῆς ἐξουσίας ἀπὸ τὸ προλεταριάτο, γιὰ τὸν κομμουνισμό.

Ο Μάρκ - τοὲ - τούνγκ λέει: «Τὸ παλιὸ πρέπει νὰ ὑπηρετεῖ τὸ σήμερα, τὸ ξένο τὸ ἔθνικό». Οι «λενινιστὲς» μᾶς προτείνουν: «τὸ σήμερα νὰ ὑπηρετεῖ τὸ παλιό, τὸ ἔθνικὸ νὰ ὑπηρετεῖ τὸ ξένο».

Αὐτὸ δύσον ἀφορᾶ σὲ μιὰ γενικὴ μεθοδολογικὴ τοποθέτηση ποὺ σημαίνει: Πιστεύουμε στὴν πάλη τῶν τάξεων, τὴν ἔνοπλη ἐπανάσταση, καὶ τὴ δικτατορία του προλεταριάτου. Πιστεύουμε πῶς ἡ ἐργατικὴ τάξη, στὴν πορεία τῆς γιὰ τὴ λευτεριά τῆς, ἔφτιασε, μέσα ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες, σένα ἀπαράμιλλο ὅπλο κριτικῆς καὶ πάλης, τὸ μαρξισμό. Οι Μάρκ, Λένιν, Μάρκ - τοὲ - τούνγκ ἀποτελοῦν τοὺς σημαντικότερους ἰδεολογικοὺς ἐκφραστὲς αὐτοῦ του κινήματος. Τὸ προλεταριάτο γιὰ νὰ πάρει καὶ νὰ κρατήσει τὴν ἐξουσία πρέπει νὰ δργάνωσει σὲ σένα στρατὸ τῆς ἐπανάστασης, τὴν ἐπαναστατική του δργάνωση - κόμμα.

Πιστεύουμε ὅμως ὅτι τὸ πῶς θὰ γίνει ἡ ἐπανάσταση, τί ἀκριβῶς μορφὴ θὰ σέχει ἡ δργάνωση, ἀπὸ τί στάδια θὰ περάσει ἡ πάλη μας, θὰ τὸ ἀποφασίσει τὸ προλεταριάτο καὶ δὲ λαὸς τῆς Ελλάδας. Δὲν θὰ τὸ ἀποφασίσει ούτε δ Λένιν ούτε δ Μάρκ - τοὲ - τούνγκ, ούτε περιορισμένοι κύκλοι διανοούμενων. Μελετᾶμε τὸν μαρξισμὸ γιὰ νὰ φωτίσουμε τὴν πάλη μας, καὶ ὅχι γιὰ νὰ ἐπιβάλουμε σένας ἡ παλιὰ πρότυπα. Οι Αρχές μας γιὰ τὸ σήμερα μποροῦν νὰ συγχωνευτοῦν στὰ παρακάτω τοῦ Μάρκ:

Ο Μαρξισμὸς σέχει πολλὲς ἀρχὲς ποὺ σὲ τελευταία ἀνάλυση μποροῦν νὰ συγχωνευτοῦν σὲ μιὰ φράση: ἡ ἐξέγερση εἶναι δίκαια. (Αὔγουστος 1966).

Χωρὶς νὰ γιαρεμίσεις δὲν μπορεῖς νὰ χτίσεις. Τὸ νὰ γιαρεμίσεις σημαίνει δὴ προτικάρεις, δὴ κάνεις τὴν Ἐπανάσταση. Γιὰ νὰ καταστρέψεις πρέπει νὰ σκέφτεις καὶ δὴ σκέφτεσαι σημαίνει δὴ χτίζεις. Ἔτσι ἔχεται πρῶτα τὸ γιαρέμισμα ποὺ μέσα του φέρονται τὸ χτίσιμο. (Μάρτιος 1966).

Δέρ γρέπει νὰ τὰ χάνετε οὕτε μπροστὰ στὶς μεγάλες αὐθεντίες, οὕτε στοὺς δοξασμένους, οὕτε μπρὸς στοὺς μεγάλους σοφούς. Πρέπει νὰ τολμᾶτε νὰ σκέφτεστε, νὰ τολμᾶτε νὰ μιλᾶτε, νὰ τολμᾶτε νὰ πράττετε. (Μάρτιος 1969).

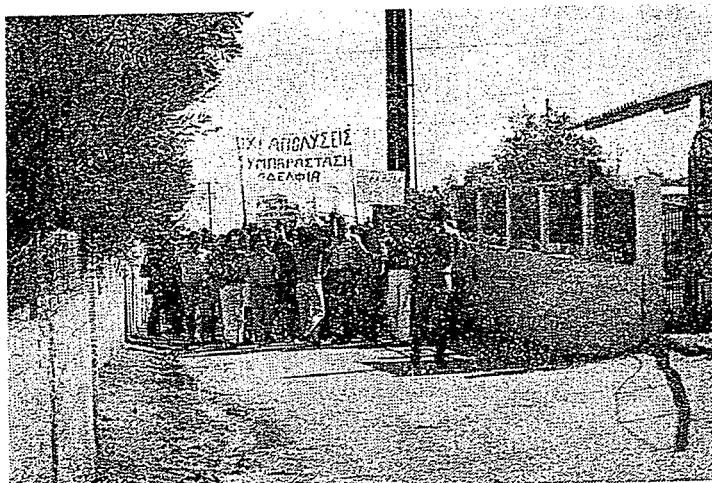
Νὰ ἔξαφανίσουμε τοὺς γέροιους μύθους, νὰ λευτερώσουμε τὴν σκέψη μας. (Δεκέμβριος 1967).

Κάτω τὸ ραγιάδικο πνεῦμα, ἀς θάψουμε τὸ δογματισμὸν» (Αὔγουστος 1966).

Πρόκειται γιὰ ἔνα δλόκληρο ίδεολογικὸ πρόγραμμα, ἔνα πρόγραμμα ποὺ ἔχει σὰν βάση γιὰ τὴν ἐφαρμογὴ του: '

«Νὰ ἔξεινάμε ἀπὸ τὶς μάζες γιὰ νὰ ἔσται γιανγυροῦμε σ' αὐτές, νὰ συγκεντρώνουμε τὶς ὕδεις τους, μετὰ νὰ τὶς ἔσται μεταδίνουμε σ' αὐτές, ὥστε μὲ ἀποφασιστικότητα νὰ τὶς βάζουν σὲ ἐφαρμογὴ» (Μάρτιος 1969).

Σήμερα οἱ λαϊκὲς μάζες στὴ χώρα μας ἔχουν μπεῖ σὲ μὰ περίοδο «κριτικῆς». "Αρα μόνο μέσα ἀπὸ κεῖ, μόνο μέσα ἀπὸ

τὶς ίδεες τους θὰ μπορέσουμε νὰ ἀποκρυσταλλώσουμε καὶ τὸ δρόμο καὶ τὶς μορφὲς τῆς ἐπανάστασης στὴ χώρα μας.

Μόνο ἀφοῦ ὅλες οἱ τάξεις καὶ οἱ δομὲς τῆς Ἑλληνικῆς κοινωνίας θὰ ἔχουν διαπεραστεῖ ἀπὸ τὸ ρεῦμα τῆς κριτικῆς, τῆς πολιτιστικῆς ἐπανάστασης, θὰ ξεπροβάλει ἡ ἀναγκαιότητα τοῦ ἑνιαίου προγράμματος τῆς ἐπανάστασης καὶ τῆς ἐφαρμογῆς του, δηλαδὴ τοῦ ἐπαναστατικοῦ κόμματος.

Πάντως μιὰ τελευταία λέξη γιὰ τοὺς «Λενινιστές» μας, ποὺ ἔκτος ἀπὸ τὸ δὴ εἶναι δογματικὸ (ἢ μᾶλλον ἐπειδὴ εἶναι) παραμορφώνουν τὸν ἴδιο τὸν Λένιν. Ἀναφέρονται μόνο στὸ Λένιν τοῦ «Τί νὰ κάνουμε», δηλαδὴ στὴ φάση τῆς Ἱδρυσης τοῦ κόμματος, δηλ. τὴ φάση «συνένωσης ἐπαναστατικῆς διανόησης καὶ αὐθόρμητου ἐργατικοῦ κινήματος» (Λένιν). Ξεχνᾶν τὴν πάνω ἀπὸ δέκα χρόνια προηγούμενη δράση του μέσα στὴν ὄμάδα τῆς Πετρούπολης ἢ στὴν ἔξοριά, δημο δὲν ἰσχυριζόταν, ὅπως οἱ Λενινιστές μας, δὴ εἴπτιαν τὸ κόμμα, ἀλλὰ μὲ μιὰ ὄμάδα διανοούμενων ἔκανε διαφωτιστικὴ δουλειὰ μὲ τοὺς ἐργάτες καὶ θεωρητικὴ μελέτη.

Μόνο ἀφοῦ τὸ κύμα τῶν ἐργατικῶν ἀγώνων σάρωσε ἐπὶ χρόνια τὴ Ρωσία μπῆκε τὸ ζήτημα κόμματος καὶ καθοδήγησης.

Τελικὰ δηλ. γιὰ νὰ λέμε τὰ σύκα - σύκα καὶ τὴ σκάφη - σκάφη, ἡ προσπάθεια ἔκείνων ποὺ θέλουν «νὰ κάνουν ἀγώνα γιὰ νὰ κτίσουν τὸ κόμμα», στὴ σημερινὴ φάση τοῦ κινήματός μας δὲν ἔκφραζει στὸ ταξικὸ ἐπίπεδο παρὰ τὴν θέληση τῶν μικροαστῶν νὰ ποδηγετήσουν τὸ ἐργατικὸ κίνημα.

Μήπως λοιπὸν σήμερα πρέπει νὰ ἀρνηθοῦμε κάθε δργανωτικὴ μορφή, κάθε δργανωμένη δουλειά, ποὺ πολλαπλασιάζει τὴ δυνατότητα ἐπέμβασης τῶν ἐπαναστατῶν;

«Οχι φυσικά. Ἀντίθετα συνεχές μας μέλημα πρέπει νᾶν νὰ τὸ ἀνέθασμα τῆς δργανωτικότητας, τῆς δργανωσῆς τῶν λαϊκῶν ἀγώνων. Γι' αὐτὴ τὴ δουλειὰ μᾶς κρειάζεται ἔνα ἀντίστοιχο ὅπλο: ΜΙΑ ΟΡΓΑΝΩΣΗ.

«Οταν λέμε δργανωσῆ δῆμως τὸ ἐννοοῦμε, δὲν ἐννοοῦμε κόμμα. Πράμα ποὺ σημαίνει:

Σήμερα, ἀκόμη ἡ ἐργατικὴ τάξη δὲν ἔχει σηκωθεῖ. »Α-

ρα ή γραμμή μιᾶς τέτοιας δργάνωσης δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ νὰ εἶναι ἀνολοκλήρωτη· ή ίδεολογική, πολιτικὴ καὶ δργανωτικὴ τῆς ἐπιρροὴ περιορισμένη. Ἐπομένως δὲν μπορεῖ νὰ παιζει τὸ ρόλο τοῦ καθοδηγητὴ τοῦ ἐργατικοῦ κινήματος. Δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι ἔνα δργανο ποὺ θὰ βοηθήσει στὸ σηκωμό της καὶ στὴν ἀνάπτυξη τῶν ἀγώνων γενικότερα. "Αρα δὲν μπορεῖ νὰ πάρνει θέση γιὰ δλα τὰ πράγματα καὶ σὲ δλα τὰ ἐπύπεδα μὲ τὴν αὐταπάτη καθοδηγητικοῦ ρόλου.

Σήμερα, ποὺ ποτεύουμε πῶς τὸ βιομηχανικὸ προλεταριάτο, δλη ή ἐργατιά, ή ἐπαναστατημένη διανόηση, δλος ὁ λαὸς θὰ περάσουν ἀπὸ μία φάση «πολιτιστικῆς ἐπανάστασης» μὲ κέντρο τὸ ἐργοστάσιο, χρειαζόμαστε ἔνα δργανο τῆς Πολιτιστικῆς 'Ἐπανάστασης, μία ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ.

Ἡ ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗ ΑΡΙΣΤΕΡΑ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ εἶναι μία δργάνωση πρωτοπορείας ποὺ ἐνώνει ἐκεῖνα τὰ στοιχεῖα τῆς διανόησης πούχουν σὰ στόχο τους νὰ ὑπηρετῆσουν τὸ λαὸ μὲ τὰ πρωτοπόρα στοιχεῖα τῆς ἐργατικῆς τάξης καὶ τοῦ λαοῦ μὲ στόχο τὴν ἀνάπτυξη τῆς διαδικασίας τῆς Πολιτιστικῆς 'Ἐπανάστασης σὲ δλες τὶς τάξεις καὶ σὲ δλους τοὺς χώρους τῆς ταξικῆς σύγκρουσης.

Τὸ βιομηχανικὸ προλεταριάτο, οἱ μορφὲς καὶ μέθοδες πάλης καὶ ἀγώνα του εἶναι ό «καθοδηγητής», τὸ κριτάριο τῆς δρθότητας τῆς ΠΡΟΛΕΤΑΡΙΑΚΗΣ ΑΡΙΣΤΕΡΑΣ.

Μόνο ἀφοῦ περάσουμε ἀπ' αὐτὴ τῇ διαδικασίᾳ, γεννηθοῦν μέσα ἀπ' τοὺς ἀγῶνες ἐκατοντάδες, χιλιάδες συνειδητοὶ προλετάριοι ποὺ θὰ βάλουν τὸ ζήτημα τῆς ἐξουσίας καὶ τῆς δικτατορίας τοῦ προλεταριάτου, μπορεῖ νὰ μπει στὴν ἡμερήσια διάταξη τὸ ζήτημα τοῦ κόρματος.

Γιατὶ μόνο τότε τὸ κόρμα θὰ μπορεῖ νὰ κτιστεῖ σύμφωνα μὲ τὶς πραγματικὲς ἀνάγκες τῆς προλεταριακῆς ἐπανάστασης στὴ χώρα μας. Μόνο τότε θὰ ἀνταποκρίνεται στὶς ἀνάγκες τῆς ἐπανάστασης ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ καὶ ΣΤΗΝ ΕΠΟΧΗ μας. Κανένας ἄλλος ἐκτὸς ἀπὸ τὸ βιομηχανικὸ προλεταριάτο δὲν μπορεῖ νὰ ἀποφασίσει γιὰ δλα αὐτά. Καὶ θὰ ἀποφασίσει μέσα ἀπὸ τοὺς ἀγῶνες του.

"Αρα στόχος τῆς Προλεταριακῆς 'Αριστερᾶς πρέπει νὰ

εῖναι ή ἀνάπτυξη τῶν ἀγώνων τοῦ προλεταριάτου στὴ βάση τῆς ταξικῆς αὐτονόμησής του ἀπὸ τὴν μπουρζουαζία καὶ τὴν ίδεολεγία τῆς καὶ γενικότερα ή ἀνάπτυξη τῶν ἀγώνων ἐνάντια στὸ δεσποτισμὸ τοῦ κεφάλαιου καὶ ἐνάντια στὸν ξένο ιμπεριαλισμό.

Στὴ Νάσιοναλ Κὰν αὐτὸ προσπαθήσαμε νὰ κάνουμε. Καὶ πέρα ἀπὸ λάθη ή ἀδυναμίες εἴμαστε οἱ μόνοι ποὺ μὲ συνέπεια κρατήσαμε αὐτὴ τὴ γραμμή: 'Ανάπτυξη τῆς προλεταριακῆς αὐτονομίας σὰν ὄρο γιὰ τὴν πάρα - πέρα ἀνάπτυξη τοῦ κινήματος, ἄρνηση τοῦ ὀργανωτικοῦ ψαρέματος, πέρασμα τῆς ἐπαναστατικῆς διανόησης στὴν ὑπηρεσία τοῦ προλεταριάτου καὶ τοῦ λαοῦ.

'Ακριβῶς γι' αὐτὸ καὶ ἐκεῖ ἀποκτήσαμε τὴν πρώτη μας δργανωτικὴ στρουκτούρα μὲ βάση τὰ νέα καθήκοντα. Ἀπὸ ἀνώνυμη ὅμαδα πρωτοβουλίας μεταβληθήκαμε σὲ «Ομάδα γιὰ μὲ Προλεταριακή 'Αριστερά». Καὶ ἐνῶ ποτεύουμε ὅτι ηδη, καὶ δκι μόνο σ' αὐτὴ τὴν περίπτωση, παίζουμε σημαντικότερο ρόλο γιὰ τὸ κίνημα ἀπὸ ἄλλες ὅμαδες ποὺ βαφτίζονται δργανώσεις μὲ ήχηρὰ δνόματα, θὰ παραμείνουμε «όμαδα» ὅσο δὲν ἔχουν όλοκληρωθεῖ οἱ ςροὶ ποὺ βάζουμε γιὰ τὴν δημιουργίας μιᾶς δργάνωσης τῆς Προλεταριακῆς 'Αριστερᾶς.

Αὐτοὶ οἱ δροὶ εἶναι δύο:

Πρῶτος ή δυνατότητα ούσιαστικῆς μας ἐπέμβασης στὶς θασικές ταξικές συγκρούσεις τοῦ προλεταριάτου στὴ χώρα μας.

Καὶ δεύτερος ή δημιουργία ἐνὸς ρεύματος στὴ διανόηση γιὰ δέσμῳ μὲ τὸ λαό, γιὰ κριτικὴ στὸν καπιταλισμὸ καὶ στὸν δεσποτισμὸ τοῦ κεφάλαιου.

Μόνο τότε θὰ μπορέσουμε καὶ σὲ ἔνα πολὺ πὸ πλατὺ ἐπίπεδο ἀπὸ σήμερα νὰ περάσουμε στὴν δργάνωση «Προλεταριακή 'Αριστερά».

Γενική πολιτική σύγκρουσης και έργατικοί άγωνες

Η πτώση της φασιστικής κούνιας και ο έρχομός της κυβέρνησης Καραμανλή έγινε σε μάτια στηγμή όπου το έργατικό κίνημα ήταν άποδιοργανωμένο, χωρίς πρόσφατους άγωνες. Άκριθως γι' αυτό και ή πτώση της δικτατορίας δὲν έβαλε από την πλευρά του λαϊκού κινήματος τὰ προβλήματα που έτρεμε ή μπουρζουάζια.

Δὲν είχαμε δηλαδή μάτια κατάσταση όπου ή αστική τάξη από τα πάνω, ή έργατική τάξη από τα κάτω θὰ έβαζαν τὸ πρόβλημα τῆς έξουσίας παράλληλα καὶ θὰ ῥχόντουσαν σε μία σύγκρουση ή ξενα συμβιβασμό.

Η έξουσία «δικαιωματικά» θὰ ἔλεγε κανεὶς πέρασε στὰ χέρια τῶν πολιτικῶν ἐκπροσώπων τῆς αστικής τάξης.

Στὸ βαθμὸν πεντακοσίων ή αστική τάξη δὲν συνάντησε ἀπέναντι τῆς τίς έργατικὲς λεγεώνες ἀλλὰ τίς ἀποπροσανατολισμένες καὶ ξαφνιασμένες ἐμπροσθίφυλακὲς τῶν μικροαστικῶν μαζῶν, δηλ. τὸ φοιτητικό κίνημα, μπόρεσε νὰ περάσει τὴν πρώτη δύσκολη περίοδο, όπου ή κρατική έξουσία εἶχε παραλύσει καὶ βίαιες ἀντιθέσεις ἐκδηλωνόντουσαν στὸν αστικὸν στρατό.

Μέσα σ' αὐτὴ τὴν πραγματικότητα ή μόνη πολιτικὴ σύγκρουση ποὺ δινόταν, ἐκφραζόταν στὸ γενικὸν πολιτικὸν ἐπύπεδο μὲ τίς κινητοποιήσεις ποὺ καλοῦσαν οἱ φοιτητές, μὲ κορύφωση τὴν 1η Οκτώβρη καὶ τὸ Πολυτεχνεῖο.

Τὸ κέντρο βάρους σ' αὐτὴ τὴν περίοδο ὅσον ἀφορᾶ καὶ στὸν έργατικὸν χῶρο ἔμπαινε στὴν κινητοποίηση γιὰ συμμετοχὴ στὶς γενικὲς πολιτικὲς κινητοποιήσεις. Μόνο μέσα κεῖ, πιὸ συνειδητοποιημένα στοιχεῖα τῆς έργατικῆς τάξης μποροῦσαν ν' ἀρχίσουν νὰ ξεπαγώνουν καὶ νὰ μεταφέρουν σιγὰ σιγὰ μέσα στὸ χῶρο δουλειᾶς μιὰ ἀντίληψη ἐξέγερσης

ποὺ ἔρχονταν ἀπὸ τὴν ίαχὴ τῆς διαδήλωσης καὶ τὸ λυντάρισμα τοῦ Ιωαννίδη.

Αὐτὸν τὸ εἴχαμε δεῖ στὴν τότε δουλειά μας. "Ομως, αὐτὸν τὸ ἑξατερικὸν ἀνάσαιμα φρέσκου ἀέρα, ἐπρεπε καθημερινά, συγκεκριμένα, νὰ περνάει μέσα στὸ έργοστάσιο, νὰ μεταφράζεται σὲ θέληση γιὰ άγώνα καὶ ὁργάνωση.

Δὲν είναι καθόλου τυχαίο πώς ή συμμετοχὴ τῶν πρωτοπόρων έργατῶν τῆς N.C. στὶς γενικὲς ἀντιφασιστικὲς καὶ ἡντιμπεριαλιστικὲς κινητοποιήσεις συμβάδιζε μὲ τὴν πρωτοπόρα ὁργάνωσή τους στὸ έργοστάσιο.

Οἱ νέοι έργατες τῆς N.C. συμμετεῖχαν στὴ συγκέντρωση τῆς πλατείας Κοτζιᾶ, στὴ διαδήλωση στὸ Σύνταγμα, στὴ διαδήλωση τῆς 1ης Οκτώβρη στὴν Αμερικάνικη πρεσβεία.

Πρωτοπόρα στοιχεῖα τῆς διανόησης μπαίνοντας μέσα στὸ έργοστάσιο ἔφερναν τὸν ἔργατες σὲ τέτοιες κινητοποιήσεις καὶ στὴ συνέχεια βοήθησαν νὰ ἔρθει τὸ «έξω», «μέσα». "Ἐτσι, ἄρκισε στὸ έργοστάσιο μιὰ δισδικασία ἀντίστασης στὴν καθημερινὴ καταπίεση καὶ ὁργάνωσης σὲ μὰ πρωτόγνωρη βάση. Δηλαδή, μὲ τὸ μάξιμου συμμετοχῆς τῶν έργατῶν στὴν διαδικασία ὁργάνωσης, ὅπως δείξαμε στὸ χρονικὸν τῆς ἀπεργίας.

Ἡ ίδια ή ἀπεργία ἀποτέλεσε μιὰ τομῆ. Τὸ κέντρο βάρους μετατίθεται ἀπὸ τὸ δρόμο στὸ έργοστάσιο, ἀπὸ τὴ διαδήλωση στὴν ἀπεργία. Οἱ πολιτικὲς συγκρούσεις μεταφέρονται στὸ ἐπάπεδο τῆς έργοστασιακῆς σύγκρουσης καὶ κερδίζουν σὲ καθαρότητα καὶ βάθος.

Οἱ ἀντιδραστικὸι ἀποκτοῦν συγκεκριμένο ὅνομα, γίνονται τὰ ἀφεντικά, ή αστικὴ τάξη. Ἡ ἀστυνομία δὲν προστατεύει, ἀπλά, τὴν «τάξη καὶ ἀσφάλεια», ἀλλὰ τὰ ἀφεντικά.

Οἱ συνθηκολόγοι δὲν είναι «ἡ δεξιὰ γραμμὴ στὸ κίνημα», ἀλλὰ οἱ «πουλημένοι», οἱ λακέδες τοῦ κεφάλαιου. Δηλαδή, ή ταξικὴ σύγκρουση δίνει στὰ πολιτικὰ φαινόμενα μιὰ ἔνταση ἀσύγκριτα ἀνώτερη. Οἱ διαδηλώσεις καὶ οἱ κινητοποιήσεις τῆς ιατρικού, ἐκφράζοντας πρῶτα καὶ κύρια, τὰ μικροαστικὰ λαϊκὰ στρώματα καὶ στὴ βάση τῆς καμηλῆς ἀνάπτυξης τοῦ κινήματος εἶχαν ξεναφή ταξικὸν καραχτήρα. Αὐτὸς ὁ καραχτήρας ποὺ φάνηκε σὲ συνθήματα καὶ μορφὲς πάλης, ἐκφρα-

ζε τὸ γεγονὸς ὅτι τὰ μικροαστικὰ στρώματα εἶκαν τὴν ΗΓΕ-ΣΙΑ στὶς κινητοποίησεις αὐτές.

΄Αντίθετα στὸ κῶφο τοῦ ἐργοστάσιου δὲν ὑπάρχουν διάμεσοι, ὅσο ὁ ἀγώνας ἀναπτύσσεται. Άστοι καὶ προλετάριοι εἶναι ἀπέναντι. Καὶ ἡ πολιτικὴ καθαρότητα τοῦ ἀγώνα μπορεῖ νὰ ξεπεδήσει πιὸ ἄμεσα.

Τὴν τελευταία μέρα τῆς ἀπεργίας οἱ ἐργάτες τῆς N.C. πῆγαν στὴ διαδήλωση - κηδεία ἀπὸ τὰ Προπύλαια στὲ Σύνταγμα, μὰ ἡ κραυγὴ: «Ζήτω οἱ ἐργάτες τῆς 'Ἐλευσίνας» σκέπασε τὴ διαδήλωση. Ή ἐργατικὴ τάξη θῆρε στὴ διαδήλωση μὲ κύριο στόχο ὅχι πιὰ νὰ πάρει ἀλλὰ νὰ δώσει. Καὶ ἐκεῖνο ποὺ θὰ δώσει, ὅταν οἱ N.C. γίνουν ἑκατοντάδες καὶ χιλιάδες θᾶναι ἡ ταξικὴ καθαρότητα στοὺς ἀγῶνες ὅλου τοῦ λαοῦ, ἡ καθοδήγηστη τοῦ λαϊκοῦ κινήματος.

Βλέπουμε λοιπὸν τὴ διαλεκτικὴ ἐνότητα γενικοῦ πολιτικοῦ κινήματος καὶ κοινωνικῶν ἀγώνων βάσης, ποὺ στὴ συνέχεια ὁδηγοῦν σ' ἔνα ἀνάτερο ἐπίπεδο καὶ τὸ γενικὸ πολιτικὸ κίνημα. Αὐτὸ σημαίνει: οὕτε γενικὴ πολιτικολογία ἔξω ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη τῶν συγκεκριμένων ἀγώνων, οὕτε οἰκονομισμός, ἔμπειρισμὸς καὶ «βασίστικη» ἴδεολογία.

Φυσικά, μπρὸς στὸ θευνό τῆς γενικῆς πολιτικολογίας, ὁ «Θασίστικος» κίνδυνος εἶναι ἔξαιρετικὰ δευτερεύων.

΄Ομως, ἐπειδὴ στὴν περίοδο ποὺ μπαίνουμε, οἱ συγκεκριμένοι κοινωνικοὶ ἀγῶνες βάσης θᾶναι ἡ κύρια πλευρὰ τῆς ἀντίθεσης, ἡ δυνατότητα ἀνάπτυξης «βασίστικων» ἀπόψεων θὰ πολλαπλασιαστεῖ.

΄Εμεῖς, ποὺ θέλουμε μὲ συνέπεια καὶ ὀλοκληρωμένα, νὰ τραβήξουμε τὸ δρόμο τοῦ προλεταριάτου καὶ τῆς ἀνάπτυξης τῶν συγκεκριμένων ἀγώνων, θὰ πρέπει νὰ ἀντιμετωπίσουμε καὶ αὐτὸν τὸν κίνδυνο.

Διδασκόμενοι ἀπὸ τὴν ἔμπειρία μας καὶ μελετώντας τὴν διεθνὴ πεζία, ἔξαιρετικὰ πλούσια σ' αὐτὸ τὸ θέμα, ίδιαίτερα μάλιστα τὴν πρόσφατη δυτικοευρωπαϊκή, πρέπει: χωρὶς νὰ πάψουμε σ' αὐτὴ τὴν περίοδο νὰ βάζουμε τὸ κέντρο βάρους στὴν ἀνάπτυξη τῶν κοινωνικῶν ἀγώνων βάσης καὶ τὴν αὐτονόμηση τοῦ προλεταριάτου, παράλληλα νὰ «μετράμε τὴν

πρόοδο τῆς πάλης τῶν τάξεων ἀνάλογα μὲ τὴν ἀνάπτυξη αὐτῆς τῆς γενικῆς πολιτικῆς καθεδρήγησης καὶ μὲ τὴν οὐσιαστικὴ ἐπίδρασή της πάνω στὶς μάζες» (LOTTA CONTINUA).

Οἱ λαϊκὲς μάζες, ἔχουν ἀνάγκη σήμερα ἀπὸ ἀγῶνες ταξικούς, συγκεκριμένους, στὴ βάση. Γι' αὐτὸ ἀρνιόμαστε τὴ γενικὴ πολιτικολογία, ποὺ τοὺς ἔρχεται καπέλο, ἔξω ἀπὸ τὰ δεδόμενα τῆς ἔμπειρίας τους.

Παράλληλα ἔχουν ἀνάγκη νὰ ἀνάγουν τὴν ἔμπειρία τους σὲ γενικότερη — συστηματικότερη συνολικὴ ἀντίληψη, γιατὶ διαφορετικὰ μένουν στραβές. "Άρα, εἶναι καθῆκον μας νὰ συνδέουμε τοὺς ἀγῶνες, καὶ μέσα ἀπὸ τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἀγώνων νὰ τραβᾶμε γενικὰ θεωρητικὰ - πολιτικὰ συμπεράσματα μαζὶ μὲ τὶς μάζες ποὺ θὰ μᾶς ὁδηγοῦν στὴν ὅλο καὶ πλατύτερη συμμετοχὴ καὶ διαμόρφωση τῶν γενικότερων πολιτικῶν ἀγώνων γιὰ τὴν ἐπανάσταση καὶ τὸν κομμουνισμό.

Πάντως, ὁ κύριος κίνδυνος στὸ ἐπαναστατικὸ κίνημα, σήμερα, ἔξακολουθεῖ καὶ παραμένει ἡ γενικὴ πολιτικολογία, ποὺ ἐκφράζει τελικὰ μιὰ στάση διανοουμενίστικη, μικροαστική.

΄Οπως μᾶς ἔδειξε ὁ ἀγώνας στὴν N.C., καὶ στὴ συνέχεια, οἱ παραπέρα ἀγῶνες, μέχρι τὴν κινητοποίηση τῶν μαιῶν τῆς «Ἐλευσας» καὶ τῶν κατοίκων τοῦ Περάματος, ἡ κύρια τάση σήμερα εἶναι οἱ ἀντικαπιταλιστικοὶ ἀντι-ιεραρχικοὶ ἀγῶνες βάσης. Άπο κεῖ, ἀπὸ τὴν συστηματική στάση τοὺς θὰ δγεῖ σήμερα ἡ σωστὴ πολιτικὴ κατεύθυνση τοῦ κινήματός μας, καὶ ἡ μετουσίωση, σὲ μιὰ ἐπόμενη φάση, αὐτῶν τῶν ἀγώνων σὲ κεντρικὴ πολιτικὴ σύγκρουση.

Έργατικοί άγωνες και μεσοστρώματα

Η άπεργία της N.C. έγκαινιάζει μιὰ νέα περίοδο. Τὴν περίοδο όπου ἡ πολιτικὴ περνάει σὸν ἔργοστάσιο καὶ μετουσιώνεται σὲ ἔργατικοὺς ἄγῶνες.

Ἄπὸ κεῖ πὰ θάρχισει νάρχεται τὸ «φῶς» καὶ γιὰ τοὺς γενικοὺς πολιτικοὺς ἄγῶνες.

Σ' αὐτὴ τὴ φάση, δηλαδὴ ἀρχῆς ἔργατικῶν ἄγῶνων καὶ αὐτονόμησης τοῦ προλεταριάτου, δὲν μπορεῖ ἡ πολιτικὴ μας νὰ εἶναι μιὰ πολιτικὴ μέσου ὅρου. Δὲν μπορεῖ νᾶναι μιὰ πολιτικὴ δῆθεν σύνθεσης καὶ ἐνότητας μὲ βάση τὸν μέσον ὅρο τῆς πολιτικῆς συνειδητότητας τῶν λαϊκῶν στρωμάτων· πρέπει νᾶναι μιὰ πρωτοπόρα συνειδητὴ πολιτικὴ μάξιμου ἀνάπτυξης τῶν ἔργατικῶν ἄγῶνων καὶ τῆς ταξικῆς τους αὐτονομίας. Πρέπει νᾶναι μιὰ πολιτικὴ ΔΙΑΣΠΑΣΗΣ τῶν μικροαστικῶν στρωμάτων μὲ βάση τὴ στάση τους ἀπέναντι στὰ ἔργατικὰ συμφέροντα.

Μόνον ο' αὐτὴ τὴ βάση, δηλαδὴ τῆς μάξιμου ΕΝΟΤΗΤΑΣ πρωτοπόρων στοιχείων τῶν μεσοστρωμάτων μὲ τοὺς προλεταριακοὺς ἄγῶνες μπορεῖ νὰ δημιουργηθεῖ ὁ ταξικὸς πόλος τοῦ προλεταριάτου ποὺ θὰ ἐνώσει στὴ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ γύρω του τὰ ὑπόλοιπα λαϊκὰ στρώματα.

Ἐπειδὴ πολλοὶ θὰ τρομάξουν ἀπὸ τὴν κακὴ λέξη «διάσπαση», θὰ πρέπει νὰ ξεκαθαρίσουμε τί ἐννοοῦμε.

Τὰ μεσαῖα στρώματα ἔχουν μιὰ διπλὴ πολιτικὴ στάση. "Ερχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ μονοπάλιο ποὺ τὰ καταστρέφει καὶ τὰ προλεταριοποιεῖ. Ταυτόχρονα ἔρχονται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ προλεταριάτο, τὸ ταξικὸ τους μέλλον, πάνω στὴ βάση τῶν κοντόφθαλμα ἰδωμένων συμφερόντων τους. Σίγουρα πάν-

τας, μέσω μιᾶς σειρᾶς πολιτικῶν τους ἐκπροσώπων, προσπαθοῦν νὰ κειραγγήσουν τὸ προλεταριάτο γιὰ δικούς τους σκοπούς. Ἰδιαίτερα στὴν Ἑλλάδα, μὲ τὸ ύψηλὸ εἰδικὸ βάρος τῶν μεσοστρωμάτων, τὰς τελευταῖες δεκαετίες, προσπαθοῦν νὰ ἐλέγχουν δλα τὰ προλεταριακὰ αἰτήματα καὶ κινητοποιήσεις πρὸς ὅφελός τους.

Ἐπομένως, ἡ ἀνάπτυξη τῶν προλεταριακῶν ἄγῶνων, ἀντικειμενικὰ θὰ κωρίσει τὰ μεσοστρώματα στὴ βάση τῆς τοποθέτησής τους ἀπέναντι σ' αὐτοὺς τοὺς ἄγῶνες.

Ἐμεῖς δὲν λέμε τίποτα περισσότερο, ἀπὸ τὸ νὰ μεταφράσουμε σὲ συνειδητὴ πολιτική, ἴδεολογική, ὄργανωτικὴ στάση, δπὶ στὴν πράξη γίνεται καὶ θὰ γίνει. Πιστεύουμε, δηλαδὴ δπὶ αὐτὸς ὁ διαχωρισμὸς εἶναι σήμερα καλὸ πρᾶγμα. Αὐτὸς γιατί, σὲ ἀντίθεση μὲ ὅ, τι συμβαίνει μὲ τὸ προλεταριάτο, ποὺ ἡ ἐνότητα εἶναι βασικὸς ὅρος ἀνάπτυξης τῶν ἄγῶνων του, στὰ μεσαῖα στρώματα συμβαίνει τὸ ἀντίθετο. Ἡ «ἐνότητα» δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δίνει ἔνα μικροαστικὸ λαϊπά, στὴν καλύτερη περίπτωση. Ἡ διάσπαση μὲ βάση τὴ στάση τους ἀπέναντι στὴν ἀνάπτυξη τῶν λαϊκῶν ἄγῶνων εἶναι ἀναγκαιότητα καὶ γιὰ τὴν ἴδια τὴν ἀνάπτυξη τῶν ἄγῶνων τῶν μικροαστικῶν στρωμάτων. Γιατὶ μόνο ἀφοῦ ἔνα τρῆμα τῶν μεσαίων στρωμάτων πάρει προλεταριακὴ τοποθέτηση, ταχεῖ μὲ τὸ λαό, μπορεῖ νὰ ἀναπτύξει καὶ σωστοὺς προσπτικὰ ἄγῶνες μέσα στὰ ἴδια τὰ μεσοστρώματα.

Καὶ τὸ ἀντιμπεριαλιστικὸ κίνημα, θὰ ποῦν μερικοί, δὲν εἶναι κῶρος ἐνότητας δλων τῶν μεσοστρωμάτων μὲ τὸ προλεταριάτο;

Καί, παρ' ὅλα τὰ ἐπιφαινόμενα, θὰ ἀπαντήσουμε ΟΧΙ.

Ο ἀντιμπεριαλισμὸς τῶν μεσοστρωμάτων δὲν εἶναι κατ' ἄρχην ἐνιαία στάση τους. Κατὰ δεύτερο λόγο, δὲν εἶναι ἴδιου περιεχόμενου μὲ τὸν προλεταριακό. Δηλαδὴ, δλα τὰ μεσοστρώματα δὲν εἶναι ἀντιμπεριαλιστικά. "Ἐνα κομμάτι τους, τὰ παρασιτικά, τεχνοκρατικά, κλπ. εἶναι δεμένο μὲ τὴν ὑπαρξη καὶ ἀνάπτυξη τοῦ ἡμπεριαλισμοῦ κι ὅχι τὸ ἀντίθετο. Γιὰ πολλὰ ἄλλα μεσοστρώματα ἡ πάλη ἐνάντια στὸν ἡμπεριαλισμό, σημαίνει σύγκρουση μ' ἔνα συγκεκριμένο ἴμ-

περιαλισμό, γιατί τὰ συμφέροντά τους είναι δεμένα μέ... ἄλλους.

Τέλος, ὁ ἀντιμπεριαλισμός τους δὲν φτάνει αὐθόρυμητα σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ρίζα τοῦ ἴμπεριαλισμοῦ, δηλαδὴ τῆς καπιταλιστικῆς σχέσεις παραγωγῆς. Μ' αὐτὴ τὴν ἔννοια είναι ἀσυνεπής ἀντιμπεριαλισμός. Λίονο τὸ πάρστρο τῆς ἡγεσίας καὶ σ' αὐτὸ τὸν ἀγώνα ἀπὸ τὸ προλεταριάτο, μπορεῖ νὰ ἔξασφαλίσει συνέπεια στὸν ἀντιμπεριαλιστικὸ ἀγώνα τὸν ἕδιο.

Στὴ σημειωνὴ φάση λειπόν, τοῦμης τοῦ κινήματος, καὶ ἐμφάνισης τοῦ προλεταριάτου στὸ προσκήνιο, αὐτὴ ἡ διάσπαση στὰ μεσοστρῶματα είναι ἀναγκαῖος ὅρος γιὰ τὴν πολιτιστικὴ ἐπανάσταση, γιὰ τὴν ἀνάπτυξη τῆς Προλεταριακῆς Ἀριστερᾶς.

Μήπως αὐτὴ ἡ διάσπαση, ὁ διαχωρισμὸς μπορεῖ νὰ σημάνει ἀπομόνωση τῶν πρωτοπόρων δυνάμεων;

Ἐίμαστε σίγουροι πὼς ὅχι.

Γιατὶ ἡ ἕδια ἡ κρίσι τοῦ καπιταλισμοῦ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δόηγει σὲ ριζοσπαστικοποίηση τὰ ἕδια τὰ μεσαῖα στρώματα. Ἐπὶ πλέον, ἡ αὔξουσα ὑπεραγή τους, ἀν ὅχι στὴν καπιταλιστικὴ ἐκμετάλλευση, σίγουρα ὅμως στὸ δεσποτισμὸ τοῦ κεφάλαιου καὶ τὴν ἱεραρχία του, δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ δόηγει ἔνα ὅλο καὶ μεγαλύτερο κομμάτι τους, ὅχι μόνο στὴν ἀποδοχὴ τῆς προλεταριακῆς καθοδήγησης ἀλλὰ καὶ μορφῶν πάλης τοῦ ἕδιου τοῦ προλεταριάτου.

Αὐτὸ τὸ εἴδαμε, καὶ θὰ τὸ δοῦμε ἀκόμη πὸ ἔντονα νὰ ἐκφράζεται στὸ χῶρο, βαρόμετρο τῆς πολιτικῆς κατάστασης τῶν μεσοστρωμάτων, στὴ διανόηση καὶ τὸ φοιτητικὸ κίνημα.

Ἡ στάση ἀπέναντι στὶς προλεταριακὲς κινητοποιήσεις θὰ ἀποτελέσει σήμερα καὶ βασικὸ κριτήριο γιὰ τὴν ἀνάπτυξη ἀντικαπιταλιστικῶν, ἀντιεραρχικῶν ἀγώνων στὸ πανεπιστήμιο καὶ τοὺς ἄλλους κώρους τῆς διανόησης.

Αὐτὸ τὸ εἴδαμε συγκεκριμένα στὴ N.C., ὅπου ὑπήρχανε διαφορετικὲς τοποθετήσεις. Ἡ δεξιὰ τοῦ φοιτητικοῦ κινήματος, ὅχι μόνο ἀγνόησης, ἀλλὰ καὶ πῆρε μέρος στὴν προσπάθεια κατάπνιξης τοῦ ἀγώνα τῶν ἐργατῶν. Αὐτὴ ἡ στάση δὲν είναι δε-

μένη μὲ τὴ θέση τῶν ρεβιζιονιστῶν ὑπὲρ ἐνὸς πὸ ἀποδοτικοῦ καὶ σύγχρονου καπιταλιστικοῦ Πανεπιστήμου;

Ἡ δεύτερη στάση ἔτι ταῦτα: ὅχι ὑπερβολικὴ εὐαισθητοποίηση, ὑπετίμηση τῆς σύγκρουσης στὴν N.C., ἀποστολὴ «ἀντιπροσωπῶν» γιὰ «νὰ περάσουν γραμμὴ» καὶ γενικὴ πολιτικολογία. Αὐτὴ ἡ στάση είναι δεμένη μὲ τὴν στάση τῆς πλειοψηφίας τῶν ὄχριδων τῆς «ἄκρας ἀριστερᾶς» στὸ Πανεπιστήμιο, ὅπου δὲν ἀντιπεραθέτουν στὸ ρεβιζιονισμὸ μὰ ἄρνηση τοῦ καπιταλιστικοῦ Πανεπιστήμου. Περιερίζονται σὲ μὰ κριτικὴ στὸ γενικὸ πολιτικὸ ἐπίπεδο καὶ ἀρνοῦνται νὰ βάλουν σὲ ρώτημα τὸν ἕδιο τὸ ρόλο τοῦ διανούμενου, καὶ ἄρα τοῦ ἀστικοῦ Πανεπιστήμου. "Ετοι συμμετέχουν σὲ ὅλες τὶς διαδικασίες, πὲν καθορίζει ἡ δεξιά, περιεριζόμενοι σὲ γενικὴ πολιτικὴ κριτική. Κατ' αὐτὸ τὸν τρόπο, ἔχουν μὰ μεσοθέζηκη στάση. Ἄπ' τὶ μὲν ἀποκωριειδὸς στὸ γενικὸ πολιτικὸ ἐπίπεδο. Ἄπ' τὴν ἄλλῃ, συμμετοχὴ στὴν ἀντιληψη ἔνιαίσυν πολιτικοῦ κώρου, δηλαδὴ ἔνιείσων φοιτητικῶν συμφερόντων.

Τέλος, ἡ τρίτη τοποθετηση ἀμέριστης ὑποστήριξης στὸν ἀγώνα τῶν ἐργατῶν, ἄρνησης τοῦ ρόλου καπελλωτὴ πὸ εἰναι δεμένη μὲ τὴ στάση αὐτῆς τῆς μειοψηφίας στὸ ἕδιο τὸ Πανεπιστήμιο. "Ολο καὶ περισσότερη ἀπέχθεια τόσο στὶς λειτουργίες τοῦ ἀστικοῦ Πανεπιστήμου, ὅσο καὶ στὶς ὅλο πὸ στεῖρες διαδικασίες τοῦ ἐπίσημου πλέον φοιτητικοῦ συνδικαλισμοῦ, πὸν βάζεις: νὰ συναποφασίζουν φοιτητὲς τῆς Νέας Δημοκρατίας καὶ τῆς "Ἀκρας Ἀριστερᾶς.

Γίνεται ξεκάθαρη, λοιπόν, ἡ ἀλληλουχία ἀνάμεοα στὴν τοποθέτηση ἀπέναντι στὸν προλεταριακὸν ἀγώνες καὶ στὴν ἀνάπτυξη ἡ τὸν εὐνούχιολὸ τῶν ἀγώνων μέσα στὸν κώρους τῶν μεταξύ στρωμάτων.

Η πολιτική του συγκεκριμένου

Στὴν ἀπεργία τῆς N.C. ἐμφανίστηκαν τρεῖς γραμμὲς πάνω στὴν πολιτική.

Ἡ μιὰ, ἡ γραμμὴ τῶν ἐργατῶν — ἡ πολιτικὴ τοῦ συγκεκριμένου.

Ἡ ἄλλη, διάφορων ὁμάδων ἥ καὶ ἀτόμων, ἡ πολιτικὴ τοῦ καπέλλου.

Τέλος, ἡ γραμμὴ τῶν ρεβιζιονιστῶν, ποὺ χωρίζει πολιτικὴ καὶ οἰκονομικὸ ἀγώνα μὲ ἔνα τεῖχος.

Ἡ πρώτη ἀντιπαράθεσή τους ἔδειξε ξεκάθαρα πρὸς τὰ ποῦ γέρνει ἡ παλάντζα. Ἐμεῖς πρωθήσαμε καὶ δέσαμε σὲ ΠΟΛΙΤΙΚΗ βάση τῇ σύνδεσή μας μὲ τὸν ἐργάτες. Οἱ ἄλλοι ἔφυγαν ὅπως ἤρθαν, καὶ οἱ ρεβιζιονιστὲς ξεσκεπάστηκαν σὰν τέτοιοι.

Ἡ θέση μας εἶναι: Τὸ σύνολο τῆς πολιτικῆς, ἀπὸ τὸ Α μέχρι τὸ Ω, ἀπὸ τὴν πρακτικὴ μέχρι τῇ γενικευμένῃ θεωρίᾳ ἀνήκει στὴν ἐργατικὴ τάξη, πρέπει αὐτὴ νὰ τὴν πάρει στὰ χέρια τῆς. Γιὰ νὰ μπορέσει ὅμως νὰ γίνει κάτι τέτοιο, πρέπει νὰ ξεκινᾶμε ὅχι ἀπὸ τὴ γενικὴ πολιτικὴ θεωρία. Αὐτὸς εἶναι ὁ ἀστικὸς τρόπος ἀντιμετώπισης τῆς ἐργατικῆς τάξης, ὁ ἀστικὸς τρόπος πολιτικῆς, ἡ ἀστικὴ διαδικασία.

Ἡ ἐργατικὴ τάξη καὶ ὅλος ὁ ἐκμεταλλευόμενος λαὸς μέσα στὴν ἀστικὴ κοινωνία εἶναι ἀποχωρισμένος ἀπὸ τὴ συνολικὴ γνώση τῆς διαδικασίας τῆς παραγωγῆς καὶ τῶν παραγωγικῶν καὶ κοινωνικῶν σχέσεων. Αὐτὴ ἡ γνώση ἔχει ἀφαιρεθεῖ ἀπὸ τὸν παραγωγούς, καὶ ἔχει γίνει κτῆμα τῆς διανόησης ποὺ εἶναι ὑποταγμένη στὸ κεφάλαιο. Ἡ θεωρία (γενικευμένη γνώση) καὶ ἡ «σοσιαρὴ» πολιτικὴ γίνονται ἔ-

τοι, μαζὶ μὲ τὸ ἐμπόρευμα, κάτι ἔξω ἀπὸ τὴν ἐργατικὴ τάξη.

Τὰ πρωτοπόρα λοιπὸν στοιχεῖα τῆς ἐργατικῆς καὶ τῆς προοδευτικῆς διανόησης δὲν μποροῦν νὰ διδάξουν στὴν ἐργατικὴ τάξη καὶ τοὺς ἐκμεταλλευόμενούς τη θεωρία. Γιατὶ ἔτσι θὰ λειτουργοῦσαν κι αὐτοί, σὰν τοὺς ἀστοὺς πολιτικοὺς ποὺ λὲν διάφορα «περὶ διαγραμμάτου» στὸ λαό.

Οἱ πρωτοπόροι πρέπει νὰ μποῦν μέσα στὸ λαὸ καὶ νὰ βοηθήσουν στὴν ΠΟΛΙΤΙΚΟΠΟΙΗΣΗ τῶν ἄμεσων αἰτημάτων. Ἔτσι μέσα ἀπὸ ἔκει, ἡ ἐργατικὴ τάξη ἡ ἕδια, μιὰ τάξη «ποὺ δὲν μπορεῖ παρὰ νὰ ἐλευθερώσει μόνη της τὸν ἔαυτὸ της» (Μάρξ), θὰ πάρει συνείδηση τοῦ ἔαυτοῦ της. Θὰ πάρει στὰ χέρια τῆς τὴ γενικὴ θεωρία καὶ πολιτική. Καὶ αὐτό, στὸ βαθμὸ ποὺ ἡ ἐργατικὴ τάξη «γνωρίζει», μὲ τὸ νὰ τὶς ὑφίσταται, τὶς ἀστικὲς παραγωγικὲς σχέσεις στὴν καρδιά τους, τὴν παραγωγὴ.

Οἱ ρεβιζιονιστές, ἐπειδὴ δὲν ἔχουν καμὰ σχέση μὲ τὸ προλεταριάτο καὶ τὴν ἰδεολογία του, προσπαθοῦν νὰ κρατῶν τὸν οἰκονομικὸ ἀγώνα σὲ πλαίσια στενὰ χωρὶς πολιτικοποίηση τῶν αἰτημάτων.

Ἄπ’ τὴ μιὰ οἰκονομικὸς ἀγώνας, ἀπ’ τὴν ἄλλη ψῆφος. Νά ὁ ρόλος τῆς ἐργατικῆς τάξης γιὰ τὸ ρεβιζιονισμό. Καὶ στὸ βαθμὸ ποὺ ὁ οἰκονομικὸς ἀγώνας, ἀποκομμένος ἀπὸ τὰ πολιτικὰ συμπεράσματα καὶ τὸ πολιτικὸ βάθαυμα τοῦ ἕδιου τοῦ ἀγώνα δὲν ἔχει προοπτικές, ἡ ταχτικὴ τους ὁδηγεῖ στὸ σπάσιμο τοῦ ἕδιου τοῦ οἰκονομικοῦ ἀγώνα ὅπως τὸ εἴδαμε στὴ N.C.

Κι’ αὐτὸ ἀνταποκρίνεται στὴ φύση τοῦ ρεβιζιονισμοῦ σὰν πολιτικὰ ἀστικοῦ ρεύματος. Ἡ γενικὴ πολιτικὴ του ἥταν ἐθνικὴ ἐνότητα καὶ ἡσυχία. Ὁ ἀγώνας τῆς N.C. εἶχε τὴν πολιτικὴ «ὅλα γιὰ τὴν ἐργατιά».

“Αν λοιπὸν ἴσουν γιὰ τὴν ἐθνικὴ ἐνότητα ἔπρεπε νὰ σπάσεις τὸν ἀγώνα τῶν ἐργατῶν ποὺ τὴ κάλαγε. Αὐτὸ καὶ ἔκανε ὁ ρεβιζιονισμός. Ἔτσι, ἐνῶ δῆθεν ἥταν ὑπὲρ τοῦ συγκεκριμένου ἀγώνα, ὅσο ἔμενε σὲ στενὰ πλαίσια, διταν, ἀπὸ τὴ φύση του καὶ τὴν ἐξέλιξή του, ξεπέρασε τὰ στενὰ πλαίσια, στράφηκε ἀνοικτὰ ἐνάντιά του.

Η άλλη γραμμή, τῶν δύάδων, εἶναι ἡ γενικὴ πολιτικὴ τοποθέτηση, ἡ ἀφηρημένη θεωρία ξέω καὶ πάνω ἀπὸ τὸ συγκεκριμένο ἐπίπεδο τῆς πολιτικῆς συνειδητοποίησης τῶν μαζῶν. Εἶναι ἡ διδασκαλία τῶν μικροαστῶν διανοούμενων στὰς μάζες, ἡ ἀνυπομονησία τους. Ἐκφράζει, πέρα ἀπὸ τίς καλές ἡ κακές προθέσεις, τὴ διάθεση τῶν μικροαστῶν διανοούμενων νὰ «ήγηθοῦν» πολιτικὰ στὸ προλεταριάτο, νὰ τοῦ περάσουν τὴ «γραμμή» τους.

Στὴ N.C. ἄλλοι βγάζαν γενικὰ λογίδρια καὶ γιουχαῖζονταν ἀπὸ τοὺς ἑργάτες, ἄλλοι προσπαθοῦσαν νὰ πουλήσουν τὴν πραμάτεια τους, τὰς ἐφημερίδες τους, ἄλλοι ζεμονάχιαζαν τοὺς «πολιτικοποιημένους» ἑργάτες γιὰ νὰ τοὺς περάσουν τὴν «έπαναστατικὴ γραμμή».

Τί ἐννοοῦμε ἔμειξις ὅτεν λέμε ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ, πῶς αὐτὸς φάνηκε στὴ N.C.;

“Ἄς ἀρχίσουμε πρὶν τὴν ἀπεργία.

Γραμμή μας ἦταν νὰ πιάνουμε τὰ συγκεκριμένα αἰτήματα καὶ ἀντιδράσεις τῶν ἑργατῶν, νὰ τὰ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΠΟΙΟΥΜΕ καὶ νὰ τὰ ΓΕΝΙΚΕΥΟΥΜΕ.

Τὸ νὰ καθόμαστε παραπάνω γιὰ διάλειμμα δὲν εἶναι λούφα ἀλλὰ δικαίωμα, ἔνα πάρσυμο ἀπὸ τοὺς ἑργάτες ἐνὸς κομματιοῦ τοῦ ἀπλέρωτου χρόνου. Ἡ αὐξηση τοῦ μεροκάματου δὲν μπορεῖ πετὲ νὰ εἶναι πολὺ μεγάλη, γιατὶ τὰ ἀφεντικὰ βγάζουν τριπλάσια καὶ τετραπλάσια. Ἡ πάλη ἐνάπια στὶς διακρίσεις ζένων καὶ ἐλλήνων ἑργατῶν, δὲν εἶναι φιλανθρωπία, ἀλλὰ ἀναγκαιότητα γιὰ τὴν ταξικὴ ἐνότητα τοῦ προλεταριάτου.

Τέλος, στὴν ἀπεργία, ἡ ἀστυνομία βαράει, γιατὶ εἶναι ὅργανο τῶν ἀφεντικῶν, τὸ κράτος παίζει τὸ παιγνίδι τοῦ κεφάλαιου, ὁ ρεβίζιονισμὸς εἶναι πραχτορεῖο τοῦ κεφάλαιου, ἡ διάσπαση φοιτητῶν - ἑργατῶν παίζει τὸ παιγνίδι τοῦ ἀφεντικοῦ, δηλ. ὁ λαὸς πρέπει νὰ ἐνώνεται γιὰ νὰ νικήσει.

Καὶ μποροῦμε νὰ παραθέσουμε ἔναν ἀτέλειωτο κατάλογο ἀπὸ κεφαλαιώδη ΠΟΛΙΤΙΚΑ συμπεράσματα ποὺ βγῆκαν στὴ διάρκεια τοῦ ἀγώνα καὶ έγιναν συνείδηση γιὰ τὴν πλειοψηφία τῶν ἑργατῶν. Ὁ ρόλος μας δὲν ἦταν ἄλλος παρὰ νὰ

βοηθᾶμε στὴ συστήματοποίηση καὶ γενίκευση αὐτῶν τῶν συμπερασμάτων, τὴν προώθηση τοῦ ἀγώνα πρὸς τὰ ἐμπρός.

Μέσα ἀπὸ μιὰ τέτοια πολιτικὴ διαδικασία, ἀπὸ τὴν ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΤΟΥ ΣΥΓΚΕΚΡΙΜΕΝΟΥ ἡ ἐργατικὴ τάξη, ἐλέγχοντας ἡ ἕστια τὴν πορεία της καὶ τὸ προχώρημά της, θὰ ξανακάνει δικιά της τὴν προλεταριακὴ θεωρία, θὰ τὴν πάρει ἀπὸ τὰ κέρια τῶν «εἰδικῶν». Θὺ πὴν ξαναανακαλύψει μέσα ἀπὸ τὴν ἕστια της τὴν πεῖρα.

Ἐπομένως, οἰκονομικο - κοινωνικοὶ ἀγῶνες καὶ πολιτικὴ δὲν εἶναι χωρισμένοι μὲ κανένα Σινικὸ τεῖχος. Ἡ πολιτικὴ εἶναι στοιχεῖο τοῦ ἕστιου τοῦ οἰκονομικο - κοινωνικοῦ ἀγώνα. Εἶναι ἡ πολιτικὴ τοῦ συγκεκριμένου.

Άστική νομιμότητα και νόμοι του Λαού

Η άπεργία στη NATIONAL CAN άρχισε δυόμιση μῆνες μετά το πέστιμο της χούντας. Δυόμιση μῆνες όπου όλα τα Κόμματα συναγωνίζονταν μεταξύ τους σε έξαγγελίες ένότητας καὶ ἀβροφροσύνες.

Τὸ κλίμα αὐτὸ ἔπιανε, μέχρι ἔνα σημεῖο, στὸ λαό, στὸ βαθὺδ ποὺ ἦταν δεμένο μὲ τὸν τρόπο ποὺ ἔπεισε ἡ χούντα. Ἡ ἴδια, γιὰ νὰ μὴν σαρωθεῖ ἀπὸ τὸν λαό, μαζὶ μὲ τὰ μονοπάλια, παράδωσε τὴν ἔξουσία στοὺς πολιτικοὺς γιὰ νὰ σώσουν τὰ μονοπάλια. "Ετσι ἡ ἀλλαγὴ, ἐνῶ πάσω της ὑψώνονταν ἡ σκιὰ τοῦ Πολυτεχνείου, ἔγινε ἀπὸ τὰ πάνω. Ἐπομένως οἱ λαϊκὲς μάζες δὲν εἶχαν κινητοποιηθεῖ καὶ ὁ «φόβος τῆς χούντας» ποὺ ἐντεκνα κυκλοφοροῦσαν οἱ πολιτικοὶ καὶ τὰ κόμματα, σκέπαζε τὸ λαό. Γι' αὐτὸ καὶ οἱ κινητοποίησεις ἤσαν περιορισμένες, ἀγκάλιαζαν βασικὰ τὴ νεολαία καὶ ὁ στόχος τους ἦταν οἱ ἀμερικάνοι καὶ ὁ ἀνέπαφος χουντικὸς μηχανισμός.

Στόχος τοῦ κλίματος ἔθνικῆς ἐνότητας ἦταν νὰ μειώσει στὸ ἔλαχιστο τὰς ἀντιφασιστικὲς καὶ ἀντιμπεριαλιστικὲς κινητοποιήσεις ἀπὸ τὴ μιά, καὶ λόγω «ἔθνικῶν κινδύνων» νὰ πνίξει τὴ φωνὴ τῶν λαϊκῶν στρωμάτων γιὰ ψωμί, δουλειὰ καὶ λευτεριά.

"Ετσι ἡ ἀστικὴ τάξη ποὺ ἐπὶ ἔφτάμιση χρόνια βουτηγμένη μέχρι τὸ λαιμὸ στὸ αἷμα τοῦ λαοῦ, πάχαινε καὶ συσσώρευε κέρδη, καταπατώντας τὴν ἴδια της τὴ νομιμότητα, ἥθελε τώρα νὰ ξαναστήσει τὴν ἀστικὴ νομιμότητα γιὰ νὰ φιμώσει καὶ πάλι τὸ λαό.

"Ομως ὁ λαός ἔχει μιὰ ἄλλη δικιά του νομιμότητα, φτιαγμένη ἀπὸ ἔφτάμιση χρόνια ἀγῶνες. Εἶναι νόμιμο ὅτι συμ-

φέρει στὴ συντριπτικὴ πλειοψηφία τῶν Ἑλλήνων, στὸ λαό. Ὁ Γκίκας προσπάθησε ν' ἀπαγορέψει τὶς συγκεντρώσεις καὶ διαδηλώσεις τῶν φοιτηῶν. Καὶ ἔγινε καταγέλαστος.

Οἱ ἔργατες τῆς N.C. πῆγαν παραπέρα τὴν λαϊκὴ νομιμότητα. Ἡ ἀπεργία τους, οἱ πορείες καὶ οἱ συγκεντρώσεις τους γίνονταν σὲ προεκλογικὴ περίοδο, περίοδο ὅπου ἀπαγορεύονταν ἄλλες ἐκδηλώσεις ἔκτος ἀπὸ προεκλογικές.

Οἱ ρεβιζιονιστές, σὰν καλοὶ ἐκφραστὲς τῆς ἀστικῆς νομιμότητας, προσπάθησαν νὰ περάσουν τοὺς νόμους τῶν ἀστῶν καὶ νὰ πνίξουν τὴν ἔργατικὴ κινητοποίηση. Οἱ ἔργατες δῦμας, παλεύοντας γιὰ τὰ δίκια τους, ἀψήφησαν ἀστικὴ νομιμότητα, προεκλογικὴ περίοδο καὶ τοὺς κλόσουν τῆς ἐθνικῆς ἐνότητας. Τοὺς νόμους καὶ τὰ διατάγματα τοὺς φτιάχνουν οἱ ἀστοὶ γιὰ νὰ τοὺς ἔξυπερτεοῦν κι ὅταν αὐτοὶ δὲν τοὺς ἀρκοῦν τοὺς πετᾶνε στὰ σκουπίδια.

Ἡ ἔργατικὴ τάξη κι ὁ λαὸς ἔρχονται πάντα, ἀναπόφευκτα, στοὺς ἀγῶνες τους σὲ ἀντίθεση μ' αὐτοὺς τοὺς νόμους ποὺ τοὺς ἀλυσοδένουν, δημιουργοῦν μιὰ δικιά τους νομιμότητα. Στὴ N.C. οἱ ἔργατες ἥρθαν σὲ ἀντίθεση μὲ τὴν ἀστυνομία καὶ τὴν ξυλοφόρτωσαν. Γιατὶ ἡ ἀστυνομία εἶναι πρακτορεῖο τῶν ἀφεντικῶν. Ἡρθαν σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν ἐκλογικὸ νόμο. Γιατὶ ὁ ἐκλογικὸς νόμος εἶναι κομμένος καὶ ραμμένος στὰ μέτρα τῶν ἀφεντικῶν. Ἡρθαν σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν νόμο γιὰ τοὺς ἔρανους. Καὶ κάνανε ἔρανο χωρὶς ἀδεια, μέσα στὸ Στάδιο. Ἡρθαν σὲ ἀντίθεση μὲ τὸν νόμο περὶ Τύπου. Γιατὶ οἱ προκηρύξεις τους δὲν εἶχαν ὑπεύθυνο τυπογραφεῖον. Τέλος ἡ ἴδια ἡ ἀπεργία τους, ἔναντι στὴν ἀπόλυτη ἐνὸς συναδέλφου τους, ἔρχεται σὲ ἀντίθεση μὲ τὸ νόμο ποὺ λέει ὅτι τὸ ἀφεντικὸ μπορεῖ ν' ἀπολύει μέχρι 5% τοῦ προσωπικοῦ.

Καὶ φυσικὰ κανένας ἔργατης δὲν σκέφτηκε ὅτι εἶναι «παράνομος». Οὔτε τὸ ἴδιο τὸ ἀστικὸ κράτος δὲν τόλμησε νὰ ἔφαρμόσει τοὺς νόμους του. Καὶ τὸ ἀστικὸ κράτος, μέσα ἀπ' τὶς δεσκάδες δικτατορίες καὶ ἀντιδραστικές του κυθερνήσεις, ἔχει ἀτέλειωτο ἀπόθεμα ἀπὸ νόμους ποὺ δένουν κειροπόδαρα τὸν λαό.

Κανένας λαϊκός άγώνας δὲν μπορούσε νὰ γίνει μὲ «τὸ νόμο». Μὲ «τὸ νόμο» μπορεῖς νὰ ψηφίζεις καὶ νὰ σὲ ἐκμεταλλεύονται. Τίποτε ἄλλο.

Ἐπειδὴ ἡ κυβέρνηση Καραμανλῆ στὴν ἀρχὴ δὲν ἔταν παρὰ μιὰ κυβέρνηση - φάντασμα, ἡ δημουργία μᾶς νέας ἀστικῆς νομιμότητας πέραναγε μέσα ἀπὸ τὴν «ἔθνικὴ ἐνότητα» καὶ τὴ γρήγορη διενέργεια ἐκλογῶν ὥστε οἱ μάζες νὰ ξαναμπουν στὸ γρανάζι τῆς ἀστικῆς νομιμότητας. Οἱ ἐργάτες τῆς N.C., ἀψηφώντας ἔθνικὴ ἐνότητα, δηλαδὴ ἐνότητα ἐκμεταλλευτῶν καὶ ἐκλογικὴ ἐξαπάτηση τῶν μαζῶν, καὶ ἀστικὴ νομιμότητα, δηλαδὴ νομιμότητα τῆς ἐκμετάλλευσης, ἔδειξαν τὸ δρόμο.

Οἱ ἀγῶνες τοῦ λαοῦ περνᾶνε ἔξω ἀπὸ τὴν ἀστικὴ νομιμότητα, κτίζουν τὴ λαϊκὴ νομιμότητα. Ἡ ἀστικὴ νομιμότητα εἶναι ὀλιγαρχική. Φτιάχνεται ἀπὸ λίγους γιὰ νὰ ἔξυπερετεῖ τὸν λίγους. Ἡ λαϊκὴ νομιμότητα εἶναι δημοκρατική. Φτιάχνεται ἀπὸ τοὺς πολλούς, μέσα στοὺς ἀγῶνες τους, γιὰ τὸν πολλούς. Ἡ ἀστικὴ νομιμότητα εἶναι καταπίση γιὰ τὸ λαό, ἀπόλυτη ἐλευθερία ἐκμετάλλευσης γιὰ τὸ κεφάλαιο. Ἡ λαϊκὴ νομιμότητα εἶναι λεφτεριά γιὰ τὸ λαό, καταπίση γιὰ τὸ κεφάλαιο, τοὺς ἴμπεριαλιστές, ὅλους τοὺς ἐκμεταλλευτὲς τοῦ λαοῦ.

“Οσοι διαλέγουν τὴν ἀστικὴ νομιμότητα, διαλέγουν τὸ στρατόπεδο τῶν ἀφεντικῶν.

“Οσοι διαλέγουν τὴ λαϊκὴ νομιμότητα, διαλέγουν τὸ στρατόπεδο τοῦ λαοῦ.

«Ἡ ἔξέγερση ἐνάντια στοὺς ἀντιδραστικοὺς εἶναι δίκαιη» (Μάο - τοὲ - τούνγκ).

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Πρόλογος

σελ. 5

ΜΕΡΟΣ Α'

Τὸ χρονικὸ τῆς ἀπεργίας	» 9
Εἰσαγωγὴ	» 9
α) Ἡ ἀπεργία	» 13
β) Ἡ ἄγνοδος - Ἡ κορύφωση	» 25
γ) Ἡ ἡτα	» 33

“Ἐλληνες καὶ Πακιστανοὶ ἐργάτες: κοινὸς ἀγώνας ἐγάντια στὰ ἴδια ἀφεντικὰ

» 38	
‘Ο τύπος στὴν ἀπεργία	» 47
Νὰ ὑπηρετοῦμε τὸ λαό	» 55

ΜΕΡΟΣ Β'

Γιὰ μιὰ δργάνωση τῆς Προλεταριακῆς Ἀριστερᾶς	» 69
α) Ἄστοι καὶ προλετάριοι	» 69
β) Τὸ διοικηχανικὸ προλεταριάτο	» 72
γ) Ἡ προλεταριακὴ ἀριστερὰ	» 78
Γεγικὴ πολιτικὴ σύγκρουση κι ἐργατικὸ ἀγῶνες	» 84
Ἐργατικὸ ἀγῶνες καὶ μεσοστρώματα	» 88
Ἡ πολιτικὴ τοῦ συγκεκριμένου	» 92
Ἀστικὴ νομιμότητα καὶ γόμοι τοῦ λαοῦ	» 96